

Turap-2 2026

Turap-2 2026

Inhoudsopgave

Hoofdpijnen Turap 2 2026	3
Totaalbeeld financiën	5
Bijlagen.....	7
Voortgang doelen en financiële afwijkingen per programma.....	8
Bestuur, dienstverlening en financiën.....	8
Veiligheid.....	20
Bereikbaarheid	28
Economie	36
Onderwijs	43
Cultuur.....	49
Participatie en armoedebestrijding	59
Zorg.....	66
Welzijn en inclusie.....	73
Gezondheid en sport	89
Klimaat en energie.....	95
Ruimtelijke ontwikkeling	102
Wonen en leefomgeving.....	108
Terugblik Nota Budgetoverheveling 2025.....	123
Vooruitblik Nota Budgetoverheveling 2026.....	128
Investeringen	131
Beheersing verbonden partijen	132
Stand van zaken amendementen en moties	139

Hoofdpijnen Turap 2 2026

Twee keer per jaar maakt het college een tussenrapportage - de 'Turap' - voor de gemeenteraad. In de Turap is de stand van zaken geduid rondom de uitvoering van de in de begroting voor 2026 opgenomen ambities, doelen en inspanningen binnen de verschillende programma's. Ook worden de verwachte financiële afwijkingen over het lopende jaar 2026 vermeld. Die ontstaan door autonome ontwikkelingen, maar ook door de uitvoering van moties en het aanpakken van urgente knelpunten in lopend beleid.

Financieel beeld

In Turap-1 meldden we een verwacht voordeel van € 2,5 miljoen in 2026. Met Turap-2 wordt daarbovenop een nadeel verwacht van € 1,9 miljoen. Per saldo wordt daarmee voor 2026 een voordelig resultaat van ruim € 6 ton verwacht. In de jaarrekening over 2026 zal de definitieve afwijking bekend worden.

Toelichting doelen en inspanningen

In deze Turap-2 2026 wordt voor de eerste keer bij alle programma's per inspanning middels een kruis of een vinkje aangegeven of de inspanning een afwijking heeft op de onderdelen inhoud, financiën, planning en risico's volgens de volgende richtlijnen:

Definities	V	X
Inhoud	De inspanning in het verantwoordingsjaar wordt zoals omschreven uitgevoerd	De inspanning in het verantwoordingsjaar wordt niet of op andere wijze dan omschreven uitgevoerd
Financiën	De uitvoering van de inspanning zorgt in het verantwoordingsjaar niet voor een belangrijke financiële afwijking* (voordeel of nadeel)	De uitvoering van de inspanning zorgt in het verantwoordingsjaar voor een belangrijke financiële afwijking* (voordeel of nadeel)
Planning	De inspanning wordt in het verantwoordingsjaar zonder vertraging uitgevoerd	De inspanning loopt in het verantwoordingsjaar vertraging op
Risico's	Er wordt geen risico voorzien dat de inspanning alsnog niet of anders wordt uitgevoerd, dat er een financiële afwijking of vertraging ontstaat	Er wordt een risico voorzien waardoor de inspanning alsnog niet of anders wordt uitgevoerd, er een financiële afwijking of vertraging ontstaat

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht van de afwijkingen per programma opgenomen.

		Totaal	Afwijkingen	Afwijkingen	Afwijkingen	Afwijkingen	Afwijkingen
		Inspanningen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Totaal
Programma			X	X	X	X	X
S00	Bestuur, dienstverlening en financën	21	1	1	4	1	7
S01	Veiligheid	29	1	1	2	2	6
S02	Bereikbaarheid	20	1	2	4	2	9
S03	Economie	17	1	0	0	0	1
S04	Onderwijs	8	0	2	1	0	3
S05	Cultuur	18	1	2	4	0	7
S06	Participatie en armoedebestrijding	9	0	3	0	0	3
S07	Zorg	5	1	0	0	1	2
S08	Welzijn en inclusie	17	3	2	4	2	11
S09	Gezondheid en sport	13	0	0	0	2	2
S10	Klimaat en energie	17	0	0	4	2	6
S11	Ruimtelijke ontwikkeling	12	2	3	4	2	11
S12	Wonen en leefomgeving	32	1	3	3	1	8
		218	12	19	30	15	76

Voortgang doelen en inspanningen

Het grootste deel van de voorgenomen inspanningen ligt op koers, met name op het onderdeel inhoud zijn er relatief weinig afwijkingen. Dit betekent dat we het ons inhoudelijk goed lukt om de inspanningen uit te voeren zoals omschreven in de Begroting 2026, maar dat dit op een aantal onderdelen wel leidt tot financiële afwijkingen en/of vertraging in de planning. Dit is te zien aan het aantal kruisjes bij de onderdelen financiën en planning. Deze worden per begrotingsprogramma direct onder de betreffende inspanning toegelicht, waarbij de financiële afwijkingen nog nader worden toegelicht onder het kopje "financiële afwijkingen".

Presentatie baten en lasten

De presentatie van de baten en de lasten die in de Begroting 2027 wordt gebruikt, is doorgezet in deze Turap. Op die manier zorgen we ervoor dat alle planning & control (P&C)-producten consistent zijn.

Hoe moeten de bedragen in deze Turap gelezen worden?

- Een bedrag met een min (-) betekent dat dit geld kost en dus ten laste komt van de algemene reserve
- Uitgaven (lasten) staan daarom altijd als negatieve bedragen. Dit geldt ook voor toevoegingen aan reserves
- Inkomsten (baten) staan als positieve bedragen. Dit geldt ook voor onttrekkingen aan reserves

Afwijkingen worden zo weergegeven:

- Gaan de uitgaven omhoog? Dan staat er een negatief bedrag
- Gaan de uitgaven omlaag? Dan staat er een positief bedrag
- Gaan de inkomsten omhoog? Dan staat er een positief bedrag
- Gaan de inkomsten omlaag? Dan staat er een negatief bedrag

Of een afwijking een voordeel of nadeel voor de algemene reserve veroorzaakt, is eveneens weergegeven met een V of een N achter elke afwijking.

Tabel afwijkingen

Per afwijking is in de tabellen de nodige informatie verstrekt. Hieronder is per kolom aangegeven welke informatie wordt weergegeven:

- I/S: Is de afwijking incidenteel of structureel;
- AR/BR: Komt de afwijking ten gunste of laste van de algemene reserve (AR) of een bestemmingsreserve (BR);

Begrotingswijziging

Bij deze Turap is een begrotingswijziging opgenomen. De afwijkingen in de Turap welke zijn opgenomen in de begrotingswijziging moeten namelijk in het kader van de begrotingsrechtmatigheid in de begroting verwerkt worden. Alle in de Turap genoemde afwijkingen in bijlage 1 worden in de begroting verwerkt.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt het financiële totaalbeeld geschetst, waarbij toegelicht wordt hoe Turap 1 en Turap 2 in samenhang met elkaar gelezen moeten worden. Waar Turap 1 alleen de verwachte financiële afwijkingen beschrijft, wordt in deze Turap 2 in de bijlagen een integraal overzicht gegeven van de voortgang op de beleidsdoelen en inspanningen in combinatie met een verwachte financiële prognose. Zowel de exploitatie als de voortgang op de investeringen wordt toegelicht. Tevens staan we stil bij de beheersing van de verbonden partijen, lichten we de voortgang op de overgehevelde budgetten uit 2025 toe en blikken we vooruit naar de budgetoverhevelingen 2026. Tot slot wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken op de bij de Begroting 2026 aangenomen moties en amendementen.

Totaalbeeld financiën

	Begroting	Prognose	Afwijking
	Stand Juli	Turap 2	Turap 2
	2026		

Bedragen x € 1.000

Middelen				
Lasten	-1.100.747	-1.107.128	-6.381	N
Baten	1.065.003	1.068.879	3.876	V
Saldo lasten en baten	-35.744	-38.249	-2.505	V
Toevoegingen aan reserves	-48.104	-49.249	-1.145	N
Onttrekkingen aan reserves	86.403	88.146	1.743	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	38.299	38.897	598	N
Prognose resultaat	2.555	648	-1.907	V

Onderwerp	Programma	Doel	Bedrag turap 2
<i>Nieuwe afwijkingen turap 2</i>			
Instellen reserve SaaS	S00	9.9	1.047
Instellen reserve SaaS Toevoeging	S00	9.9	-1.047
Opbrengsten OZB	S00	9.9	1.115
Programma verduurzaming gemeentelijk vastgoed	S00	3.1	418
MIP Actualisatie	S00	9.9	128
Gemeentefonds meicirculaire	S00	2.1	1.369
Overhead	S00	3.1	-290
Zevende wethouder	S00	1.1	-80
Dividend BNG Bank (verbonden partij)	S00	3.1	-400
Burgerzaken adresonderzoeken	S00	2.1	-560
Actualisatie nominaal	S00	3.1	-1.652
Pendelbussen Vitesse	S01	9.8	-75
OV-concessie	S02	9.9	-376
Busvoordeelabonnement Gelrepass	S02	9.9	-196
Parkeeropbrengsten	S02	9.9	-2.568
Parkeeropbrengsten toevoeging	S02	9.9	2.568
NPAO herbestemmingen - Actieagenda Geitenkamp	S03	1.2	-1.000
NPAO herbestemmingen - Actieagenda Geitenkamp Onttrekking BR Arnhem Oost	S03	1.2	1.000
Uitvoering SMI/BSO+	S04	1.1	685
Uitvoering SMI/BSO+ onttrekking	S04	1.1	-100
Brandschade Hommelseweg 403A en Bethanienstraat 5	S04	1.3	-425
Rijksbezuiniging Onderwijskansenbeleid	S04	1.1	-677
Admin correctie Gemeentefonds TM index DU Jeugd	S04	1.2	-66
Uitvoeringsbudget Erfgoed	S05	9.8	-150
Beschermingsbewind	S06	1.2	-200
Zorgkostenregeling	S06	1.2	-230
Gelrepass	S06	1.2	-400

Sociale werkvoorziening	S06	1.3	-609
Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening werk en inkomen	S06	1.2	-1.200
SPUK niet beoogde zorgkosten	S07	2.2	3.430
Toevoeging BR SPUK niet beoogde zorgkosten	S07	2.2	-3.430
Sociale basis	S08	1.2	250
Teruggevorderde subsidies 2025 Welzijn en MO	S08	1.2	306
Behouden basis Welzijn en MO	S08	1.2	430
Toevoeging BR WMO en Jeugdzorg	S08	1.2	-986
NPAO herbestemmingen - City @ Home	S08	2.1	-43
NPAO herbestemmingen - City @ Home Onttrekking BR Arnhem Oost	S08	2.1	43
Afrekening VGGM	S09	9.9	231
Bestemmingsreserve Duurzaam Arnhem toevoeging	S10	1.3	-680
Bestemmingsreserve Revolverend fonds	S10	1.3	680
Toekomstbestendig wonen en ondernemen	S11	1.1	1.000
Toekomstbestendig wonen en ondernemen toevoeging BR Spoorzone Arnhem Oost	S11	1.1	-1.000
Opbrengsten bouwleges 2026	S11	1.3	1.600
Actualisatie legesverordening verhuurvergunningen	S12	1.1	1.411
Actualisatie legesverordening verhuurvergunningen toevoeging	S12	1.1	-1.411
NPAO herbestemmingen - Speeltuin de Leuke linde	S12	9.9	-100
NPAO herbestemmingen - Speeltuin de Leuke linde Onttrekking BR Arnhem Oost	S12	9.9	100
NPAO herbestemmingen - Arnhem schoon, heel en veilig	S12	3.2	-20
NPAO herbestemmingen - Arnhem schoon, heel en veilig Onttrekking BR Arnhem Oost	S12	3.2	20
Intensivering inzet op afval	S12	4.1	-88
Bestrijding en preventie ratten	S12	3.1	-150
Opbrengsten afvalstoffenheffing	S12	4.1	120
Zwerfafvalvergoeding	S12	4.1	350

Totaal afwijkingen turap 2			-1.907
-----------------------------------	--	--	---------------

Bijlagen

Voortgang doelen en financiële afwijkingen per programma

Bestuur, dienstverlening en financiën

Voortgang doelen en inspanningen

Arnhem is een transparante gemeente met een sterk netwerk						
	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Arnhem heeft een transparant bestuur	1.1.1 Rekenkamer: We voeren het onderzoeksprogramma uit	Op basis van het inmiddels vastgestelde onderzoeksprogramma 2025-2026 en een aanvullende motie in mei 2025 doet de Rekenkamer in 2026 onderzoek naar en publiceert over de participatieprocessen rondom Schaapsdrift, het vervolgonderzoek naar het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) in Arnhem-Oost, ondermijning op bedrijventerreinen en de kwaliteit beheer en onderhoud openbare ruimte. Indien haalbaar wil de Rekenkamer ook onderzoek doen naar het proces rondom integriteitsschendingen. Echter, door het op verzoek van de raad ingelaste onderzoek naar de participatieprocessen in Schaapsdrift is het niet zeker of dit onderzoek nog in 2026 opgeleverd kan worden	✓	✓	✗	✓
Aanvullend op de in de begroting genoemde onderzoeken heeft de Rekenkamer Arnhem in januari 2026 besloten deel te nemen aan het landelijke DoeMee-onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers naar zorgfraude. Aan dit onderzoek nemen ruim 100 gemeenten deel. Oplevering is naar verwachting nog in 2026. Daarnaast is het voorgenomen onderzoek naar het proces rondom integriteitsschendingen gewijzigd in een onderzoek naar de integriteit en bestuurlijke weerbaarheid van de gemeente Arnhem. Dit onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre de gemeentelijke organisatie voldoende weerbaar is tegen integriteitsrisico's, ongewenste beïnvloeding en ondermijnende belangen, en of de bestaande waarborgen in beleid, cultuur en werkwijzen toereikend zijn. Door het aanvullende onderzoek naar de participatieprocessen rondom Schaapsdrift is vertraging ontstaan in de planning van enkele andere onderzoeken. Hierdoor zullen het vervolgonderzoek naar het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) in Arnhem-Oost en het onderzoek naar de integriteit en bestuurlijke weerbaarheid van de gemeente Arnhem naar verwachting in (het begin van) 2027 worden opgeleverd. De afronding van het onderzoek naar de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is afhankelijk van de voortgang van de uitvoering. Indien meer tijd nodig is voor het onderzoek, zal de publicatie naar verwachting eveneens begin 2027 plaatsvinden.						
	1.1.2 Gemeenteraad: we laten de stad kennismaken met het werk van de raad	Vanuit de gemeenteraad - en de griffie als ondersteuning van de raad - wordt permanent ingezet op het laten kennis maken van de stad met het werk van de raad. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 ligt er een extra focus op het laten zien waar de verschillende politieke partijen die meedoen aan de verkiezingen voor staan. Onder andere door de inzet van een stemwijzer en een verkiezingskrant.	✓	✓	✓	✓

1.2 Arnhem speelt een grote rol in externe netwerken	1.2.1 We werken in de Groene Metropoolregio samen aan maatschappelijke opgaven	De komende jaren neemt het aantal inwoners in de Groene Metropoolregio toe. Dit stelt ons gezamenlijk voor de uitdaging om in balans tot een gezonde groene groei te komen. Hiervoor zijn samenwerking en afspraken in regionaal verband onontbeerlijk. Daarom werkt Arnhem in 2026 samen met de andere 16 gemeenten in de Groene Metropoolregio (GMR) door aan vijf regionale opgaven die om een gezamenlijke (regionale) aanpak vragen. Deze opgaven maken deel uit van de nieuwe regionale agenda 2025-2028. De vierjarige agenda sluit nauw aan bij de Arnhemse ambities, plannen en prioriteiten. Arnhem heeft op alle vijf de opgaven ingetekend. Onze regio duurzaam en veilig bereikbaar maken staat centraal bij de opgave verbonden regio. O.a. wordt ingezet op duurzame mobiliteit, waarbij lopen en fietsen als betaalbare en toegankelijke mobiliteitsvormen worden gezien. De opgave ontspannen regio werkt aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de regio voor bezoekers en de versterking van het groen en blauw in het stedelijk en landelijk gebied. Ook de versterking van de culturele infrastructuur en de landelijk erkende Cultuurregio 025 krijgen aandacht. Het afstemmen van de opgaven en de daaruit voortkomende ruimtelijke ontwikkelingen is een belangrijk onderdeel van de opgave groene groei. Het NOVEX-ontwikkelingsperspectief geeft richting aan de benodigde ruimtelijke keuzes. De versnelling van de woningbouwontwikkeling wordt meermaals per jaar in tempotafels besproken. Netcongestie is steeds meer een belemmerende factor het tijdig opleveren van bouwprojecten. Gezien de schaal van de ontwikkelingen op het gebied van energietransitie is regionale samenwerking binnen de opgave circulaire regio vanuit Arnhems perspectief belangrijk om de Arnhemse CO2-doelstellingen te kunnen realiseren. Wij hebben belang bij kennis delen, aansluiten bij landelijke ontwikkelingen en het benutten van Regio Deal- en EU-subsidies in het geval van water- en klimaatadaptatieprojecten. De opgave productieve regio richt zich op een toekomstbestendige economie. Een economie die bijdraagt aan gezondheid, leefkwaliteit, het milieu, onderwijs en sociale cohesie. The Economic Board (TEB) heeft in 2023 samen met de GMR en de provincie Gelderland een Regio Deal afgesloten met het Rijk. Het Rijk heeft 15 miljoen euro voor de uitvoering ter beschikking gesteld. Arnhem neemt in dit kader deel aan projecten op het gebied van toekomstbestendige bedrijventerreinen, klimaatadaptatie en circulair bouwen. Tot slot wordt opgemerkt dat de basiskosten van de Groene Metropoolregio (regiobureau) opgenomen zijn in dit begrotingsprogramma. De middelen die de uitvoering van de regionale agenda met zich meebrengt worden gepresenteerd in de betreffende begrotingsprogramma's.	
--	--	---	---

1.2.2 We vervullen een actieve rol in de VNG en het stedennetwerk G40	Arnhem blijft een rol spelen in de landelijke netwerken als de VNG en de G40. Door deelname in verschillende werkgroepen en commissies kan Arnhem bestuurlijk en ambtelijk participeren in kennisontwikkeling en diverse lobbytrajecten, onder andere met betrekking tot gemeentefinanciën en andere specifieke dossiers. Arnhem werkt in netwerken van steden samen waar nodig en nuttig, bijvoorbeeld op het gebied van beleidsafstemming, subsidies en verordeningen, lobby richting het Rijk en kennisdeling. Door deelname aan deze organisaties versterkt Arnhem haar netwerk met de andere grote steden in Nederland en in Den Haag. Arnhem krijgt daarnaast toegang tot kennis en nieuwe ontwikkelingen bij het Rijk. Deze worden vaak via de sporen VNG en G40 met de steden en regio's opgepakt. Onze inzet blijft gericht op een goede Arnhemse bestuurlijke vertegenwoordiging in landelijke netwerken zoals van de VNG en G40.	✓✓✓✓
1.2.3 We versterken de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio	We versterken de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Rijn-Waal. Dat doen wij onder andere met de grote steden in Noordrijn-Westfalen (NRW) via het Euregionale stedennetwerk van 100.000+ steden dat sinds 2017 bestaat. In dit Nederlands-Duitse stedennetwerk werkt Arnhem met Nijmegen, Apeldoorn en Ede samen met Duisburg, Düsseldorf en Moers. De zeven steden richten zich op onderlinge kennisdeling over stedelijke vraagstukken, belangenbehartiging en onderzoeken het opzetten van gezamenlijke projecten. In 2026 geven we vervolg aan het Project 100.00+ Zero. In 2026 wordt de Strategische Agenda 2025+, die door de Euregioraad is vastgesteld, verder uitgewerkt. Arnhem neemt actief deel aan de Euregioraadsvergaderingen. In februari 2023 tekenden wij met Duisburg, The Economic Board en Duisburg Business & Innovation GmbH een Letter of Intent. Deze samenwerkingsafspraken gaan we verder concretiseren.	✓✓✓✓

Iedereen voelt zich gehoord, geholpen en verbonden in Arnhem

2.1 Arnhem blijft zich inzetten voor verbetering van de (digitale) dienstverlening aan haar inwoners en ondernemers	2.1.1 We verbeteren onze dienstverlening	In 2025 heeft de gemeenteraad de Dienstverleningsvisie Arnhem 2025-2030 vastgesteld. Deze visie is de paraplu voor alle vormen van dienstverlening door de gemeente Arnhem. Hoe uiteenlopend de producten en diensten van de gemeente ook zijn, het moet voor inwoners, ondernemers en instellingen duidelijk zijn wat zij van ons kunnen verwachten. Na het vaststellen van de visie zijn we aan de slag gegaan met het vertalen van de visie naar een uitvoeringsplan. In 2026 zetten we de volgende stap en starten we met het realiseren van de doelen zoals die daarin zijn opgenomen.	✓✓✓✓
---	--	--	------

2.1.2 We optimaliseren werkprocessen voor het verbeteren van de dienstverlening aan de telefoon en de balie

We willen inwoners aan de balie en de telefoon zo goed en snel als mogelijk helpen. Met efficiënte werkprocessen kunnen we wachttijden voorkomen of beperken, de inwoner van een goed antwoord voorzien en onze betrouwbaarheid versterken. En het geeft ruimte om, waar dat nodig en mogelijk is, aandacht te besteden aan een vraag waarvoor maatwerk vereist is.

Binnen het lopende programma doorontwikkeling Burgerzaken zijn meerdere werkprocessen doorgelicht en aangescherpt. Het heeft meer inzicht gegeven in bijvoorbeeld doorloop- en verwerkingstijden. Door goed gebruik te maken van deze en andere beschikbare informatie, kunnen we beter voorspellen welke werkzaamheden op ons afkomen, een efficiënte planning maken en inspelen op behoeftes van inwoners. In 2026 bouwen we hier op verder. Daarbij zetten we ook in op verdere digitalisering en automatisering. We streven ernaar om inwoners meer mogelijkheden te geven om digitaal hun zaken te regelen.

Ook op de afdeling zetten we in op verder inzicht in sturingsinformatie om zo de telefonische bereikbaarheid te borgen. Daarnaast optimaliseren we werkprocessen door de verbinding met andere onderdelen in de organisatie te versterken. We oriënteren ons op de mogelijkheden om (nieuwe) digitale technieken in te zetten die de telefonische dienstverlening kunnen ondersteunen.

Voor het contactcentrum is de voortgang op de inspanningen in orde.

Burgerzaken:

Planning

De inspanning wordt uitgevoerd, maar in de invulling op de randvoorwaarden is vertraging opgelopen.

De grootste oorzaak hiervan is de afhankelijkheid en voortgang rondom de aanbesteding van onze externe leverancier gemeentelijke ICT-professionalisering.

Hierdoor schuiven onderdelen van de broodnodige digitalisering en automatisering in tijd op.

Daarnaast is gedurende het jaar extra capaciteit ingezet op:

- Het waarborgen van toegenomen wettelijke eisen dienstverlening als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen;
- Het terugdringen van wachttijden balie.

Hierdoor is een deel van de beschikbare capaciteit tijdelijk ingezet voor o.a. adresonderzoeken.

Risico's

Er zijn risico's aanwezig die de volledige realisatie van de doelstellingen beïnvloeden.

De belangrijkste risico's zijn:

- onvoldoende kunnen inspelen op (digitale) behoeftes inwoners;
- niet tijdig kunnen voldoen aan wettelijke taken;
- overmatig structureel beroep op menskracht.

Burgerzaken maakt onderdeel uit van de publieke dienstverlening van de gemeente Arnhem. Door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningnood, complexere woningsituaties en een groeiende aantal inwoners zonder vast adres, stijgt het aantal aanvragen en onderzoeken. Met name het aantal adresonderzoeken neemt fors toe en is bovendien complexer en tijdrovender geworden. Landelijke regelgeving, waaronder de verplichting deze onderzoeken volledig uit te voeren, versterkt dit. Deze inzet is vooral van manuele aard, echter de vertraging op digitalisering en ICT professionalisering voor geheel Burgerzaken versterkt dit karakter voor dit jaar.

	2.1.3 We benutten feedback van inwoners	Om meer inzicht te krijgen in de verwachtingen van inwoners die telefonisch contact met ons opnemen, gaan we starten met een geautomatiseerd tevredenheidsonderzoek. De input verwerken we in training en coaching van de medewerkers telefonie.	✗	✓	✓	✓
	Inhoud: we werken we Ideligelijk aan training en coaching van medewerkers, maar gebruiken daarvoor niet het geautomatiseerde tevredenheidsonderzoek. De manier waarop dit wordt uitgevoerd (per SMS) kent teveel mankementen en is niet eigentijds. Met het nieuwe telefonieplatform kunnen we dit beter inrichten. We kiezen er nu dus voor om op basis van 'coaching on the job' (opnemen en evalueren gesprekken) de verbeterslag door te voeren.					
2.2 Meer eenduidige aanpak burgerparticipatie	2.2.1 We trainen onze eigen organisatie op het gebied van burgerparticipatie	We vinden dat effectieve burgerparticipatie vanzelfsprekend moet zijn in het werk van al onze medewerkers. Daarom trainen we medewerkers in het gebruik van het stappenplan en de beschikbare participatiemiddelen. Daarnaast bieden we projectteams sessies aan waarin zij praktische tips en advies krijgen om hun participatieplan op te stellen.	✓	✓	✓	✓
	2.2.2 We implementeren de participatieverordening	In 2025 hebben we een participatieverordening opgesteld en aan de raad aangeboden ter vaststelling. In 2026 gaan we aan de slag met het uitwerken van de participatieverordening. We werken aan de bekendheid van de verordening door bij verschillende doelgroepen toe te lichten wat de verordening in de praktijk voor hen betekent. We stellen ook handreikingen en sjablonen op. Deze ondersteunen de gemeentelijke organisatie bij de uitvoering en bieden inwoners handvatten om gebruik te maken van overheidsparticipatie of het uitdaagrecht. Zo creëren we voor iedereen duidelijkheid over de spelregels voor participatie.	✓	✓	✓	✓
	2.2.3 We ontwikkelen onze aanpak voor burgerparticipatie continu door	We willen als organisatie continu leren en verbeteren op het gebied van burgerparticipatie. Daarom evalueren we participatietrajecten structureel met behulp van een vaste monitor en voeren we gerichte evaluaties uit bij grotere vraagstukken. In 2026 evalueren we in ieder geval de nieuwe participatieverordening. De opgedane inzichten gebruiken we om de verordening verder aan te scherpen en goed te implementeren. Daarnaast passen we in 2026 de lessen toe uit de algehele evaluatie burgerparticipatie van 2025. Ook ontwikkelen we onze aanpak voor burgerberaden verder, op basis van de ervaringen met de burgerberaden over afval en klimaat.	✓	✓	✗	✓
	De evaluatie van de participatieverordening starten wij op nadat deze geïmplementeerd is. We verwachten deze evaluatie eind 2026 te starten, maar grotendeels in 2027 uit te voeren. De standaard monitoringsvragenlijst hebben we aangescherpt en wordt steeds vaker ingezet. De lessen uit de algehele evaluatie worden verwerkt zoals gepland.					
2.3 Inwoners vaker betrekken op een manier die bij hen past	2.3.1 We versterken kinderpacticipatie via bestaande initiatieven	Na twee evaluaties en het gesprek met de gemeenteraad over het vervolg van kinderpacticipatie willen we onze aanpak bijsturen. We beëindigen het huidige kinderborgemeesterschap en versterken kinderpacticipatie door succesvolle initiatieven (zoals Democracy en Arnhem Debatteert, interactieve manieren waarop kinderen hun ideeën over de stad leren delen) beter te benutten, te intensiveren en waar nodig uit te breiden. Zo kunnen we een grotere groep kinderen betrekken en hen laten participeren op een manier die aansluit bij hun belevingswereld.	✓	✓	✓	✓

	2.3.2 We investeren in kennis over de motivaties en belemmeringen om te participeren	Om inwoners te betrekken op een manier die aansluit bij hun voorkeuren is het nodig om de juiste kennis en middelen daarvoor te hebben. We verwerken de kennis over de motivaties en belemmeringen van verschillende groepen inwoners daarom als extra onderdeel in onze trainingen. Daarnaast integreren we deze kennis in adviezen over losse participatietrajecten en investeren we waar nodig in middelen, kennis en kanalen om onze werkwijze te versterken.	✓	✓	✓	✓
2.4 Meer democratische betrokkenheid van inwoners	2.4.1 We werken doorlopend aan democratische betrokkenheid	Met een democratieprogramma zetten we ons in voor blijvende aandacht en versterking van betrokkenheid bij de lokale democratie. We willen de deelname van Arnhemmers vergroten door de toegankelijkheid van onze organisatie te verbeteren, inwoners te ondersteunen bij het ontwikkelen van kennis en vaardigheden over democratie, en bewustwording van ieders rol te stimuleren – ook binnen onze eigen organisatie. In het programma bieden we een breder aanbod van activiteiten in plaats van losse onderdelen en houden hierbij rekening met specifieke doelgroepen, zoals jongeren. Dit doen we in nauwe samenwerking met de organisatie van de opkomstcampagne bij verkiezingen.	✓	✓	✓	✓
	2.4.2 We organiseren opkomstbevorderingscampagnes	In aanloop naar verkiezingen intensiveren we onze inzet voor democratische betrokkenheid met een opkomstbevorderingscampagne. In 2026 doen we dit voor de gemeenteraadsverkiezingen. We stemmen de campagne af op de kenmerken van deze verkiezingen, zoals het genereren van media-aandacht en het bieden van informatie over gemeentelijke vraagstukken. We richten ons daarbij extra op specifieke doelgroepen, zoals jongeren. We houden ook rekening met de verschillen tussen wijken, bijvoorbeeld door te kijken naar opkomstcijfers van eerdere verkiezingen. De opkomstbevorderende campagne vormt een piekmoment in onze bredere inzet voor democratische betrokkenheid van Arnhemmers.	✓	✓	✓	✓

2.5 We benutten de aanwezige krachten in de wijken meer	2.5.1 We jagen initiatieven en netwerken aan in de wijken	We willen dat organisaties en inwoners meer mogelijkheden krijgen om taken van de gemeente over te nemen en we willen deze mogelijkheden bekender maken in onze stad. In 2026 gaan we dit doen door het uitdaagrecht onder aandacht te brengen vanuit de nieuw vast te stellen participatieverordening. Ook wordt het accounthouderschap voor inwoners en organisaties zo ingericht dat het gebruikmaken van financiële mogelijkheden eenvoudiger wordt. Om ambtelijke betrokkenheid bij de wijken te vergroten kijken we onder andere naar het creëren van voldoende huisvesting in de wijken voor de ambtelijke organisatie (al dan niet in combinatie met andere maatschappelijke partners). In 2026 geven we verder uitvoering aan het adviesrapport huisvesting in de wijk en wordt een voorstel geschreven hoe en op welke locaties samenwerken in de wijk kan worden gestimuleerd door hier geschikte huisvesting voor in te richten. Vanuit het budget Wijkprojecten ondersteunen we bewonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en (sociale) ondernemingen door hen vertrouwen en financiële ruimte te geven om zich te ontwikkelen. We ondersteunen hen ook in de onderlinge samenwerking. Als gemeente voeren we wijkgericht regie met behulp van vier strategieën: aanjagen, overbruggen, co financieren en waarderen. Hierbij sturen we op gewenste effecten en prioriteiten in de verschillende wijken;	
2.5.2 We ondersteunen bewonersoverleggen		We implementeren de aanbevelingen uit de evaluatie van de Spelregels Arnhemse Wijkaanpak 2022: In het najaar van 2025 is de werking van de Spelregels Arnhemse Wijkaanpak 2022 geëvalueerd. Hierbij zijn de ervaringen van inwoners, juridische grondslag, effectiviteit en doelmatigheid van de regeling geëvalueerd. Daarnaast hebben we gekeken naar de invulling van onze rol als gemeente in de ondersteuning van de bewonersoverleggen. In 2026 implementeren wij de aanbevelingen uit deze evaluatie. Met deze begroting herijken we de verdeling van de bewonersbudgetten over de wijken. Zoals vastgesteld in de Spelregels Arnhemse Wijkaanpak doen we dit tweejaarlijks op basis van twee componenten: een basisbedrag gebaseerd op het aantal bewoners per wijk en een bedrag gekoppeld aan de dashboardscore voor de leefbaarheid, sociale cohesie en het aantal huishoudens tot 120% van het minimumloon per wijk ten opzichte van de scores voor Arnhem als geheel.	

Onze organisatie is sterk en financieel gezond

3.1 De bedrijfsvoering stelt bestuur en organisatie meer in staat (bij) te sturen en te controleren	3.1.1 We investeren in de doorontwikkeling van producten in de P&C-cyclus	We zorgen ervoor dat in de Begroting 2026 alle programma's dezelfde 'look & feel' hebben als de vier doorontwikkelde programma's uit de Begroting 2025. We zorgen voor zo min mogelijk verschillen tussen de programma's in de mate van herziening van doelen/inspanningen, koppeling van doelen aan budgetten en bijbehorende toelichtingen. In Turap-2 2026 en de Jaarstukken 2026 worden alle programma's volgens het nieuwe model verantwoord. In de voorbereidingen richting de nieuwe raad onderzoeken we of aanpassingen in het aantal of andere indelingen van programma's wenselijk zijn. We werken aan mogelijke verbeteringen in de systematiek van visies, beleidsnota's en uitvoeringsplannen en de verbinding met de P&C-cyclus. We onderzoeken de mogelijke verbeteringen van de website financien.arnhem.nl .	
	3.1.2 We werken aan de informatieveiligheid en privacy	We investeren in informatieveiligheid en privacy om te voldoen aan Baseline informatieveiligheid overheid (BIO). We zorgen ervoor dat we de gegevens van onze inwoners en bedrijven verwerken in lijn met de wet en beschermen op een minimaal basisniveau zoals dat door de BIO wordt voorgeschreven. We wapenen ons tegen toenemende dreigingen van buitenaf en vergroten onze cyberweerbaarheid.	
	3.1.3 We toetsen periodiek onze ambities aan onze uitvoeringscapaciteit	We zorgen voor een scherpere organisatiebrede programmering van projecten, zodat er minder overlap en frictie ontstaat en we schaarse capaciteit organisatiebreed inplannen. We zorgen voor een ambtelijk-bestuurlijke afstemming van onze grootste opgaven en vertalen dit naar gevolgen voor de uitvoeringscapaciteit en maken hierin gezamenlijk afwegingen en keuzes om de ambities en de uitvoeringscapaciteit te matchen in tijd en kwaliteit.	

3.1.4 We verminderen inhuur tot het landelijk gemiddelde	We streven naar efficiënte inzet van middelen en beheersing van loonkosten. Naar aanleiding van de aangenomen motie 24M83 is een plan van aanpak opgesteld dat erop is gericht om de externe inhuur te verminderen, met als doel om uiterlijk in 2026 het landelijk gemiddelde van 17,9% van de totale loonsom te bereiken. Hiervoor is er een set met uitgangspunten en procesafspraken opgesteld. Vervolgens hebben we de ambitie om de inhuur te beperken tot een haalbaar lager gemiddelde dan het landelijke. In 2025 is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak om de externe inhuur te beperken, dit naar aanleiding van de aangenomen motie 24M83. Daarbij wordt ingezet op het versterken van de sturing op capaciteitsvragen en het bewuster afwegen van alternatieven voor inhuur. Deze beweging vindt plaats in een context van een krappe arbeidsmarkt en een blijvend spanningsveld tussen ambities en beschikbare capaciteit. Tegelijkertijd is zichtbaar dat de verhouding tussen externe inhuur en de totale loonsom zich in 2025 gunstig heeft ontwikkeld (zie jaarstukken 2025, opgenomen tabel in de paragraaf bedrijfsvoering). Deze ontwikkeling past bij de ingezette sturing via onder andere de matchingstafel en het hanteren van voorkeursroutes bij capaciteitsvraagstukken. Dit vindt plaats binnen een bredere context van gemeentelijke opgaven, waaronder de majeure opgaven die vragen om specifieke en schaarse expertise en daarmee ook een beroep doen op externe inzet. De ervaringen uit 2025 en begin 2026 vormen een belangrijke basis voor het verder uitvoeren en waar nodig bijstellen van het plan van aanpak in de komende jaren om te kunnen voldoen aan de gestelde norm.	✓✓✗✓
--	---	------

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-178.729	-179.045	-316
Baten	751.670	757.656	5.986
Saldo lasten en baten	572.941	578.611	5.670
Toevoegingen aan reserves	-8.271	-9.318	-1.047
Onttrekkingen aan reserves	12.374	12.374	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	4.103	3.056	-1.047
Prognose resultaat	577.044	581.667	4.623

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Transparant bestuur	-5.428	-5.546	-118
1.2 Grotere rol in externe netwerken	-1.887	-1.887	0
2.1 Verbetering dienstverlening	-5.848	-6.597	-749
2.2 Versterken burgerparticipatie	-76	-76	0
2.3 Inwoners vaker betrekken	0	0	0
2.4 Democratische betrokkenheid	-513	-513	0
2.5 We benutten de krachten in de wijken	-6.847	-6.847	0
3.1 In staat tot bijsturen en controle	-90.482	-92.406	-1.924
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	688.123	695.537	7.414
Prognose resultaat	577.042	581.665	4.623

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-316	N			
Financiën	9.9	1.047	V	Instellen reserve SaaS (Software as a Service)	I	BR
Financiën	9.9	900	V	Opbrengsten OZB	S	AR
Bedrijfsvoering en PenO	3.1	418	V	Programma verduurzaming gemeentelijk vastgoed	I	AR
Financiën	9.9	128	V	MIP Actualisatie	S	AR
Raad	1.1	-38	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Ondersteuning lok pol partijen	I	AR
College	1.1	-80	N	Zevende wethouder	S	AR
Publieke dienstverlening	2.1	-189	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU BRP	I	AR
Financiën	3.1	-290	N	Overhead	I	AR
Publieke dienstverlening	2.1	-560	N	Burgerzaken	I	AR
Financiën	3.1	-1.652	N	Actualisatie nominaal	S	AR
Baten		5.986	V			
Financiën	9.9	6.171	V	Gemeentefonds meicirculaire - Algemene Uitkering	S	AR
Financiën	9.9	215	V	Opbrengsten OZB	S	AR
Bedrijfsvoering en PenO	3.1	-400	N	Dividend BNG Bank (verbonden partij)	I	AR
Toevoegingen aan reserves		-1.047	N			
Financiën	9.9	-1.047	N	Instellen reserve SaaS	I	BR
Onttrekkingen aan reserves		0				

Instellen reserve SaaS (Software as a Service)

Met de invlechting van De Connectie in de gemeente Arnhem gaat ook de door De Connectie gevormde bestemmingsreserve SaaS (Software as a Service) over. In de reserve zat per 31-12-2025 een bedrag van ruim €1 miljoen. Om het bedrag beschikbaar te houden voor het doel waarvoor de reserve is gevormd wordt voorgesteld om binnen de gemeente Arnhem een nieuwe reserve voor hetzelfde bedrag te vormen.

Het doel van de reserve is als volgt:

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm van een SAAS-oplossing. Deze reserve wordt gevormd voor o.a. de implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. De bestemmingsreserve wordt gevoed door het resterende deel van het vrijvallende kapitaalslastenbudget. Dit gebeurt op het moment dat een applicatie in eigendom wordt vervangen voor een SAAS-oplossing.

Opbrengsten OZB

De opbrengsten uit OZB vallen naar verwachting € 1,1 miljoen hoger uit dan begroot.

Dit is het gesaldeerde effect van de volgende ontwikkelingen:

Belastingcapaciteit

In de [raadsbrief 'Ontwikkelingen gemeentelijke belastingen'](#) is de raad geïnformeerd over een verwachte hogere belastingcapaciteit (totale WOZ-waarde) dan waar bij de tariefberekening rekening mee is gehouden. Er was toen echter nog een mate van onzekerheid. Inmiddels is helder dat de belastingcapaciteit van niet-woningen nog iets hoger is dan de verwachting was op het moment van de raadsbrief. In tegenstelling tot wat in de raadsbrief is gemeld, valt de belastingcapaciteit bij woningen juist lager uit dan waar bij de tariefberekening rekening mee is gehouden. Het effect van de hogere belastingcapaciteit bij niet-woningen is groter dan het effect van de lagere belastingcapaciteit bij woningen, waardoor per saldo een voordeel van € 215.000 ontstaat. De verlaging van de belastingcapaciteit bij woningen is voor een belangrijk deel te verklaren doordat de toename van het aantal woningen achterblijft bij wat werd verwacht (zie voor een toelichting bij Areaalontwikkeling).

Areaalontwikkeling

De opbrengsten OZB worden geraamd op het aantal woningen inclusief de groei die hierin verwacht wordt, de zogenaamde areaalontwikkeling. Jaarlijks wordt beoordeeld of de voor areaalontwikkeling begrote opbrengsten naar boven of beneden bijgesteld moeten worden.

De areaalontwikkeling in 2025 en 2026 is lager dan waar eerder van is uitgegaan. De geraamde opbrengsten OZB worden daarom vanaf 2026 structureel met € 300.000 naar beneden bijgesteld (onderdeel van de € 215.000 genoemd bij Belastingcapaciteit).

Verminderings WOZ-bezwaren

In de OZB-begroting is rekening gehouden met € 1,25 miljoen aan lasten voor verminderingen naar aanleiding van bezwaar tegen de WOZ-waarde. Voor 2026 is de verwachting dat € 350.000 aan verminderingen wordt gerealiseerd, waardoor een voordelig effect van € 900.000 ontstaat op de (netto) opbrengsten OZB.

Na een piek in het aantal bezwaren in 2023 ligt het aantal bezwaren nu weer op het niveau van voor 2023. De daling in het aantal bezwaren is landelijk zichtbaar. Volgens de Waarderingskamer hangt deze ontwikkeling mede samen met de afname van activiteiten van commerciële bureaus die op basis van no cure no pay bezwaar maakten tegen WOZ-waarden. Daarnaast lukt het gemeenten steeds beter om vragen over de hoogte van de WOZ-waarde van inwoners via meer informeel en persoonlijk contact op te lossen. Een formeel bezwaar is dan niet meer nodig. Het aantal bezwaren is overigens niet altijd maatgevend voor het bedrag aan verminderingen. Van invloed is bijvoorbeeld ook de verdeling tussen bezwaren voor woningen en voor niet-woningen, het percentage bezwaren dat gegrond wordt verklaard en het bedrag aan WOZ-waarde dat verminderd wordt.

Programma Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

De uitvoering van het programma verduurzaming gemeentelijk vastgoed is in volle gang en recentelijk is de uitvoeringsplanning geactualiseerd. Daarin is de piek van werkzaamheden voor projecten deels naar 2027 verschoven. Hierop passen we de planning van de investeringen in het MIP aan, maar ook de exploitatiemiddelen moeten daarin meelopen. Dit betekent dat een deel van de exploitatiemiddelen moet doorschuiven naar 2027. Dit gaat om een bedrag van totaal € 418.000.

MIP Actualisatie

Het Meerjareninvesteringsplan (MIP) is geactualiseerd. Hierbij is gekeken naar de planning van de verschillende investeringen. Doordat diverse investeringsprojecten vanaf 2026 worden getemporeerd, leidt de actualisatie van het MIP tot een vrijval voor de algemene middelen van € 0,1 miljoen in 2026.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Ondersteuning lokale politieke partijen

Op de huidige begroting van het ministerie van BZK is € 8,2 miljoen in 2026 beschikbaar voor de subsidiëring van decentrale politieke partijen. Dit is onderdeel van het wetsvoorstel Wet op de politieke partijen (Wpp). Omdat deze wet nog niet in werking is getreden, ontbreekt momenteel de vereiste wettelijke grondslag om deze middelen uit te keren. Er is op rijksniveau een amendement ingediend aangaande ondersteuning lokale politieke partijen. Dit amendement betreft een incidentele overboeking van de begroting van BZK naar het gemeentefonds van € 5,5 miljoen in 2026. Met verstrekking van deze middelen aan gemeenten middels een decentralisatie-uitkering, worden gemeenten in de gelegenheid gesteld om politieke partijen die een zetel hebben in de gemeenteraad te ondersteunen. Arnhem krijgt hiervoor in 2026 € 38.298. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00.

Zevende wethouder

In de afgelopen bestuursperiode is gewerkt met zeven wethouders. De kosten hiervoor zijn incidenteel in de begroting opgenomen. Aangezien ook in de nieuwe bestuursperiode met zeven wethouders gewerkt gaat worden, wordt de begroting daartoe verhoogd met € 80.000 in 2026 (voor de resterende helft van het jaar). Dit bedrag heeft enkel betrekking op de verhoging van het loonbudget van het college van burgemeester en wethouders.

Gemeentefonds meicirculaire - DU BRP

Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van de BRP-straat. De bijdrage voor Arnhem wordt in 2026 met € 188.000 verhoogd. Deze hogere bijdrage is ontstaan omdat gemeenten nu zelf zorg dienen te dragen voor de tolken. Dat betekent dan ook dat tegenover deze bijdrage ook € 188.000 meer lasten ontstaan, wat nadelig is. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00.

Overhead

Op de onderdelen Burgerzaken adresonderzoeken (op programma S00), DU Problematische schulden (op programma S06) en Intensivering op afval (op programma (S12), is een afwijking gemeld. Deze afwijkingen bestaan ook gedeeltelijk uit overheadkosten. Deze kosten worden verantwoord op programma S00 en daarom is het gedeelte overhead op dit programma zichtbaar. Zie voor inhoudelijke toelichting de toelichting op de afwijkingen in de bovengenoemde programma's.

Burgerzaken

Burgerzaken maakt onderdeel uit van de publieke dienstverlening van de gemeente Arnhem. Door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningnood, complexere woningsituaties en een groeiende aantal inwoners zonder vast adres, stijgt het aantal aanvragen en onderzoeken. Met name het aantal adresonderzoeken neemt fors toe en is bovendien complexer en tijdrovender geworden. Landelijke regelgeving, waaronder de verplichting deze onderzoeken volledig uit te voeren, versterkt dit. Deze inzet is vooral van manuele aard, echter de vergraving op digitalisering en ICT professionalisering voor geheel Burgerzaken versterkt dit karakter voor dit jaar. Dit leidt in 2026 tot een financieel nadeel van € 560.000.

Actualisatie nominaal

Medio april 2025 is de nieuwe Cao-gemeenten ingegaan. Gelet op het tijdstip van totstandkoming van dit akkoord is bij het opstellen van de begroting 2026-2029 van De Connectie nog geen rekening gehouden met de effecten van deze Cao. Verwerking van deze effecten zorgt voor een nadeel binnen de begroting in 2026 van € 1,6 miljoen. Met ingang van 1 januari 2026 maakt De Connectie onderdeel uit van de gemeente Arnhem en wordt bij de verwerking van de nieuwe Cao meegenomen in de Arnhemse systematiek.

Gemeentefonds meicirculaire - Algemene uitkering

In de meicirculaire zijn de afspraken uit de Voorjaarsnota van het Rijk verwerkt. Dat betekent een actualisatie van het accres voor loon- en prijsontwikkelingen op basis van de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025. Samen met actualisatie van de maatstaven en de uitkeringsbasis leidt dit tot een voordeel van circa € 0,5 miljoen.

Het BTW-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Eerder werd de ruimte onder het plafond voor 2025 voor de gemeenten geraamd op € 428 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn afgenomen met € 213 miljoen. Voor Arnhem betekent dit een nadeel in 2026 van € 2,4 miljoen.

Daarnaast ontstaat vanaf 2026 een structureel voordeel van circa € 3 miljoen als gevolg van indexatie van de integratie-uitkeringen beschermd wonen en participatie. Tot slot zijn er in 2026 voor circa € 4,9 miljoen nieuwe decentralisatie-uitkeringen (DU's) en taakmutaties toegekend (of zijn bestaande DU's aangepast). Deze leiden op andere programma's tot extra lasten en worden daar inhoudelijk toegelicht.

Dividend BNG Bank (verbonden partij)

De dividenduitkering door de BNG Bank is lager dan begroot uitgevallen. Dit is veroorzaakt door een daling van de nettowinst bij de BNG. De verwachting is dat de daling incidenteel is. Deze is voornamelijk het gevolg van een reorganisatie waardoor de BNG eenmalig extra kosten heeft moeten maken.

Veiligheid

Voortgang doelen en inspanningen

Arnhem veiliger door minder misdaad en overlast							
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?		Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning			Inh	Fin	Plan Ris	
1.1 Meer bewoners ervaren dat hun wijk veilig en leefbaar is	1.1.1 We verminderen significante overlast en verhogen het veiligheidsgevoel van Arnhemmers ten aanzien van hun eigen wijk	- We werken samen met onze wijkveiligheidspartners aan de (ervaren) veiligheid en leefbaarheid in de wijken. We doen dit onder andere op hotspots die dynamisch van aard zijn en een aantal winkelcentra. - We organiseren regelmatig een schouw waarbij we met bewoners en ondernemers plekken identificeren die aandacht vragen op het gebied van schoon, heel en veilig. - In alle wijken wordt geïnvesteerd in plekken die het veiligheidsgevoel aantasten. - We letten op het veiligheidsgevoel van meisjes en vrouwen in de wijken waar dit een veelvoorkomend probleem is. We hebben in het bijzonder aandacht voor seksuele straatintimidatie. - We anticiperen op verwachte en terugkerende overlast. Zo werken we aan de veiligheid in de parken in de zomer, rondom de kermissen en oud en nieuw.		✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We verminderen criminele overlast	- We zorgen voor een netwerk in iedere wijk, waarbij we snel detecteren door openbare data en signalen van professionals. - We bespreken de kwaliteit en kwantiteit van de inzet met onze partners. - Bij ernstige incidenten, zoals explosies, autobranden en intimidatie, zorgen we dat het netwerk in actie komt en dat we snel en zichtbaar reageren. Hierbij laten we zien wat we doen voor bewoners en ondernemers, zodat deze voelen dat we naast hen staan.		✓	✓	✓	✓
	1.1.3 We verminderen jeugdoverlast en – criminaliteit	- Eenvoudige jeugdproblematiek pakken we op in de wijk. - Wanneer er sprake is van een groep volgt een groepsaankpak, waarbij de harde kern en de meelopers een op maat gemaakte aanpak krijgen. - We zien dat jeugd zich vaak beweegt door de stad. Bij een fluide jeugdgroep: - hanteren we een stadsbrede aanpak, - volgen onze jongerenpartijen de jongeren over de wijkgrenzen heen, - zoeken we samenwerking met omliggende gemeenten.		✓	✓	✓	✓

1.2 Terugdringen van overlast en onveiligheid	1.1.4 We verminderen overlastgevend gedrag in de openbare ruimte	- We zorgen voor meer ogen en oren op straat en reiken gebiedsontzeggingen uit aan personen die te veel overlastgevend en/of strafbaar gedrag vertonen. - We zien dat vooral in het Centrum inspanningen nodig zijn. Als de problematiek zicht verplaatst reageren we hierop.	✓	✓	✓	✓
	1.1.5 We sluiten gevaarlijke en overlast gevende panden	Voor alle overlast gevende en gevaarlijke panden maken we een aanpak. We dringen de overlast vanuit panden terug met het integrale Interventieteam Panden. Iedere zes weken vindt een integrale controle plaats van alle overlast gevende panden in de wijken. Naar aanleiding hiervan zorgen we dat overlast en gevaarzetting afneemt, door met de partners te zorgen voor maatregelen tegen panden waar inderdaad sprake is van misstanden, zoals overbewoning, illegale uitbouw, onveilige elektra, illegale huisvesting of woonoverlast.	✓	✓	✓	✓
	1.1.6 We zorgen voor voldoende handhavers op straat	We zorgen voor 30-35 handhavers op straat, die een significant deel van hun tijd zichtbaar handhavend en aanspreekbaar zijn op de plekken waar dat het hardst nodig is. Tevens zorgen we ervoor dat een deel van de handhavers zich specialiseert op ondermijningstaken, waardoor handhaving deel kan nemen aan alle integrale controles. Door goede arbeidsvoorwaarden en contacten met opleidingscentra blijven we aantrekkelijk voor (aspirant)handhavers.	✓	✓	✓	✓
	1.2.1 We voorkomen en bestrijden onveilige situaties en overlast door een persoonsgerichte aanpak	In iedere wijk is een persoonsgerichte aanpak actief die zich richt op de aanpak van overlast door personen die zorg nodig hebben. Door lokale zorg-, welzijns- en veiligheidspartijen nog beter te verbinden, zorgen we ervoor dat we meer en tijdiger personen die significant overlast in een wijk veroorzaken in beeld hebben en zorgen we voor een persoonsgerichte aanpak (PGA).	✓	✓	✓	✓
	1.2.2 We verbeteren de aanpak van ernstige problematiek in het Zorg- en Veiligheidshuis	Bij complexe problematiek zorgen we voor een goede overdracht aan het Zorg- en Veiligheidshuis, en zetten we ons in om de casus sneller en beter af te doen. Daarbij wordt zowel repressief als hulpverlenend maximaal ingezet. We zorgen voor een triagepunt tussen de bovengenoemde PGA in de wijken en het regionale niveau van het ZVH.	✓	✓	✓	✓
	1.2.3 We zorgen voor opvang van personen met wie het toch mis gaat	Als het mis gaat en een persoon zorgt voor overlast en onveiligheid op straat, dan heeft de politie tot taak de onveiligheid te beëindigen. We zorgen voor een samenwerking tussen veiligheidspartners en zorgpartners waardoor personen die op straat overlast veroorzaken sneller worden overgedragen en de zorg krijgen die ze nodig hebben.	✓	✓	✗	✓
	Tot op heden is het niet gelukt met de zorg- en veiligheidspartners verbetering aan te brengen. Op dit moment wordt een operationele oplossing voorbereid.					
	1.2.4 We behandelen de binnenkomende meldingen woonoverlast snel en adequaat	Wij spannen ons in om alle gevallen van significante woonoverlast aan te pakken en de woonoverlast duurzaam te beëindigen. Waar dat nodig is verbinden we direct de structurele hulp aan en zorg voor de mensen die deze overlast veroorzaken.	✓	✓	✓	✓

	1.2.5 We begeleiden jongeren in en uit detentie	We zetten een re-integratie officier Jeugd (RIO) voor iedere Arnhemse jeugdige die in detentie komt. De RIO spant zich in om samen met de jeugdreclassering degene die een zo groot mogelijk deel van de jeugdigen bij zijn/haar re-integratie in de maatschappij te begeleiden in onder andere het vinden van woonruimte, een baan en hulp bij financiële zaken.	✓	✓	✓	✓
1.3 Verminderen van ondermijnende criminaliteit en digitale criminaliteit	1.3.1 We wapenen ons tegen ondermijnende invloed	We maken de medewerkers die met de ondermijning te maken kunnen krijgen en de bestuurders bewust van ondermijnende criminaliteit. We zorgen voor voorlichting en opleidingen over ondermijning en over integer handelen van de medewerkers zelf. Zo willen we dat sneller en meer signalen van ondermijning worden herkend en gemeld, zodat die kunnen worden voorzien van een aanpak.	✓	✓	✓	✓
	1.3.2 We maken burgers bewust	We zorgen dat we met voorlichting en campagne meer inwoners en professionals bereiken en hen aanzetten tot meldingen inzake ondermijnende en digitale criminaliteit. Daarnaast blijven we investeren in meldingsbereidheid: goede tips van burgers maken dat we de criminelen daadwerkelijk kunnen aanpakken. Ook van hen willen we meer signalen van ondermijning en digitale criminaliteit herkennen en voorzien van een aanpak.	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 We pakken drugslocaties aan	We zorgen voor een aanpak van iedere drugslocatie die bij ons bekend is. Risicolocaties voor drugs brengen we in beeld en controleren we in een zo vroeg mogelijk stadium. We houden wijkgerichte acties, zowel preventief als repressief en we krijgen zicht op de hoofdrolspelers in de Arnhemse drugswereld. We pakken samen met de politie met acties de straathandel aan. Met het experiment gesloten coffeeshopketen pakken we de illegale uitwassen aan; door monitoring meten we zorgvuldig of de doelen van het experiment worden gehaald.	✓	✓	✓	✓
	1.3.4 We pakken mensenhandel aan	Door inzet van ons netwerk zorgen we voor meer signalen inzake mensenhandel, die we met de partners aanpakken. Dit netwerk is door voorlichting en training geschoold in het herkennen van signalen van uitbuiting. We zetten in op controles van kwetsbare branches als uitzendbureaus, vergunningsplichtige horeca- en seksinrichtingen. Ook de onvergunde seksinrichtingen komen aan bod. We willen meer signalen ontvangen en kunnen voorzien van een aanpak. In die aanpak richten we ons op alle pijlers: voorkomen, signaleren, bestrijden en beschermen.	✓	✓	✓	✓
	1.3.5 We pakken witwassen aan	We zorgen voor bibob-toetsing en controles voor iedere ondernemer in kwetsbare branches, zodat criminelen worden geweerd. We intensiveren de inzet van de wet Bibob en breiden de toepassing ervan naar meer branches uit. Opkopers worden verplicht een doorlopend en gewaarmerkt inkoopregister bij te houden. Met het regisseren van steeds meer integrale controles krijgen we meer zicht op kwetsbare mensen en bedrijven. Met het Arnhemse interventieteam gaan we het toezicht en de controles op bedrijventerreinen, horeca en andere gebieden intensiveren. Daarbij hoort ook dat we de voorbereidingen daarvoor verbeteren. Dat doen we onder andere door te bouwen aan een goede informatiepositie.	✓	✓	✓	✓

1.3.6 We lichten kwetsbare personen voor	We willen slachtofferschap van online criminaliteit terugbrengen. Daarom zetten we in op de kwetsbare inwoners van onze stad. We zetten onze activiteiten gericht op kinderen en jongeren onverminderd voort: met Joinhackshield en het Youth Cyber Team (tenminste trajecten t.a.v. tien Arnhemse klassen) blijven we een vuist maken. Verder organiseren we samen met de politie in de wijken voorlichting aan (met name) de oudere inwoners van de stad en zullen we voorlichting aan ondernemers organiseren over de gevaren van cybercrime. Met de extra investering van de raad breiden we onze activiteiten zowel kwalitatief als kwantitatief fors uit.	✓✓✓✓
1.3.7 We bouwen een sterk netwerk tegen cybercriminaliteit	We zorgen voor een netwerk inzake cybercriminaliteit dat twee keer per jaar bijeenkomt en de te leren lessen verspreidt. Wij bouwen het netwerk uit met meer partners en zorgen voor een aantal bijeenkomsten. De gemeente blijft aangesloten bij de City Deal Cybercrime van het CCV en JenV. Doel van dit consortium is om expertise uit te wisselen, gezamenlijk interventies te ontwikkelen en het effect van deze interventies te meten.	✓✓✓✓
1.4 Een veiliger openbare ruimte voor iedereen (incl. bijdrage Veiligheidsregio)	1.4.1 We zorgen voor veilige demonstraties, manifestaties en evenementen We bereiden alle demonstraties, manifestaties en evenementen goed voor, zodat het risico op incidenten minimaal is. We versterken het netwerk van partijen die hun steentje bijdragen aan het veilig verloop van demonstraties, manifestaties en evenementen. We zorgen voor ruimte binnen de grenzen van de democratische rechtsstaat om onderling van mening te verschillen of onvrede kenbaar te maken. We zorgen ervoor dat we beter, sneller en zorgvuldiger relevante signalen over geweldsdreiging zien. Ook zorgen we dat we flexibel kunnen inspelen op onvoorziene ontwikkelingen, met partners binnen en buiten de veiligheidsketen. Het onze ambitie om in de toekomst meer en meer de verantwoordelijkheid voor veilige evenementen te delen met de organisatoren waar dit kan. We voeren stadsbrede regie op de veiligheid op Koningsdag en Airborne herdenking. We bezien de plaatsing van camera's periodiek en meten het effect en de toegevoegde waarde. Naast politie en handhaving blijven we sfeerteams van Stichting Veilige Steden op de Korenmarkt mogelijk maken via een subsidie aan de BIZ Korenkwartier. De sfeerteams is een (gedeelde) verantwoordelijkheid met de ondernemers in het gebied. Onder onze regie worden alle relschoppers gericht aangepakt (bijvoorbeeld middels een PGA) en volgt bestraffing op wanordelijkheden in en rondom de stadions (bijvoorbeeld door het generiek weren van supporters die zich hebben misdragen). 1.4.2 We investeren in brandweer, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg We behouden onze bijdrage aan de kerntaken van de regionale brandweer, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg. Deze investeringen zijn noodzakelijk om ook in tijden van crisis goed voor onze inwoners te kunnen zorgen en in voorkomende situaties zelfs levensreddend te kunnen zijn. We spannen ons in om met de partners ieder incident snel, efficiënt en zorgvuldig te behandelen. Over de uitdaging van de opgave weerbare samenleving/maatschappij zal dit jaar (oktober 2026) helderheid komen wat dit financieel en organisatorisch zal betekenen voor de gemeente Arnhem.	✓✓✓✓
		✓✓✓✗

	1.4.3 We investeren in bondgenoten	We breiden het netwerk van bondgenoten uit naar een stadsbrede dekking, dat minstens jaarlijks bijeenkomt. Wij zetten ons in om belangrijke sleutelfiguren in de stad bij elkaar te brengen en een bondgenootschap met ons te vormen; voor een stad waar mensen met verschillende achtergronden samenkomen in wat hen verbindt en waar we polarisatie en agressie geen kans geven.	
	1.4.4 We leren kinderen en jongeren kritisch denken en verantwoord met informatie om te gaan	We geven voorlichting aan een groot deel van de kinderen en jongeren om kritisch denken en informatiewijsheid te stimuleren. We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren vaker voorlichting krijgen over mediawijsheid en een kritische omgang met de informatie die op internet wordt aangeboden, met name nepnieuws en complottheorieën. Doel is om meer grip te krijgen op de invloed van radicalisering en extremisme online. We vergroten de kennis bij jongeren, ouders en professionals en ontwikkelen manieren om (preventief) op te treden.	
	1.4.5 We signaleren radicalisering en gaan het tegen	We bouwen het signaleringsnetwerk uit en voorzien alle bij ons bekende casussen van radicalisering en extremisme van een aanpak. We verbreden onze kennis- en signaleringsnetwerken, vooral op het gebied van anti-institutionalisme, accelerationisme, gewelddadig jihadisme, links- en rechtsextremisme en (problematische) complottheorieën. In geval van risicocasussen zorgen we voor een Zorg- en Veiligheidshuis dat alle casussen tijdig en assertief aanpakt en dreiging wegneemt.	
	1.4.6 We waarborgen een veilige openbare ruimte voor iedereen	Iedereen in Arnhem moet zich veilig voelen in onze openbare ruimte. Omdat vrouwen en mensen uit de LHBTIQA+ gemeenschap zich vaker onveilig voelen op straat, zet de gemeente extra in op het vergroten van hun veiligheidsgevoel. Samen met de politie en organisaties die opkomen voor de rechten van deze groepen, zorgen we dat iedereen zich vrij en veilig kan verplaatsen, ontmoeten en uitgaan. Straatintimidatie tolereren we niet en pakken we actief aan. We zorgen voor herkenbare aanspreekpunten, bevorderen de bereidheid om een melding te maken of aangifte te doen en maken ondersteuning voor slachtoffers laagdrempelig en toegankelijk. Zo werken we aan een Arnhem waar iedereen zich beschermd, gerespecteerd en veilig voelt.	
1.5 Minder jongeren komen in aanmerking voor criminaliteit	1.5.1 We bieden persoonsgerichte begeleiding van kwetsbare jongeren (jongerenwerk 3.0)	We spannen ons in om ervoor te zorgen dat een aantal kinderen en jongeren uit Geitenkamp, Presikhaaf en Malburgen niet de ondermijnende georganiseerde criminaliteit terechtkomt en kansen en perspectief krijgen. Deze jongeren, vaak tussen de 11-23 jaar oud, krijgen een begeleidingstraject waarin doelen worden gesteld op het gebied van school, werk, familie en vrienden: (inzet op vergroten van sociaal emotionele ontwikkeling, executieve vaardigheden en metacognitieve vaardigheden). De thuis-/gezinssituatie wordt, waar het kan, geïntegreerd in de aanpak. Een ambitie binnen de aanpak is om de groeiende onlinewereld van kinderen en jongeren beter in het vizier te hebben en hierop beter te kunnen inspelen.	

1.5.2 We houden toezicht in de wijken en rondom scholen en signaleren situaties van overlast of criminaliteit vroegtijdig	We zetten fors in op toezicht in de wijk en rond scholen alsmede vroegtijdige signalering van situaties van overlast of criminaliteit. Straatcoaches zijn zichtbaar aanwezig in de wijken, rond scholen en bij het jongerenwerk. Ze spreken overlast gevende jeugd aan, moedigen positief gedrag aan. Ze surveilleren, de-escaleren, dringen overlast terug en signaleren vroegtijdig situaties die tot overlast of criminaliteit kunnen leiden. De focus ligt op drugshandel en drugsgebruik door jeugdigen in Arnhem-Oost. De straatcoaches werken samen met ketenpartners en werken actief samen met VIOS. Die scholen van handelingsperspectief voorziet bij het omgaan met ondermijnende jeugdcriminaliteit.	✓	✓	✓	✓
1.5.3 We helpen kinderen vanaf 6 jaar met verhoogd risico op afglijden naar drugsgelateerde criminaliteit bij het opbouwen van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling (Preventief Interventie Team, PIT)	We zorgen ervoor dat een significant aantal kinderen vanaf 6 jaar met een verhoogd risico op afglijden naar druggerelateerde criminaliteit vanwege externaliserend probleemgedrag op primair onderwijs scholen worden begeleid in een PIT-traject. De PIT-coach biedt een maatwerktraject, waarbij school en ouders belangrijke partners zijn. Het uitgangspunt is doen wat nodig is: zo vroeg mogelijk bijsturen van probleemgedrag waardoor het kind met een relatief lichte interventie geholpen kan worden bij het opbouwen van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling.	✓	✓	✓	✓
1.5.4 We helpen jongeren aan betaald werk als tegenhanger van het kunnen 'verkrijgen' van crimineel geld	We krijgen een significant aantal jongeren aan betaald werk met Prospect4Cash, bij voorkeur in de eigen wijk, als tegenhanger van het kunnen 'verkrijgen' van crimineel geld. Door dit werk kunnen jongeren op een eerlijke manier geld verdienen, werkgeversvaardigheden leren en zicht oriënteren op de arbeidsmarkt. De jongere kan een voorbeeld worden voor anderen jongeren in de wijk, wanneer zij zien dat 'regulier' werken loont.	✓	✓	✓	✓
1.5.5 We zorgen voor versterking van de aanpak van jongeren die dreigen af te glijden richting ondermijnende criminaliteit	We zorgen ervoor dat in de geëscaleerde casussen van jongeren die dreigen af te glijden richting ondermijnende criminaliteit een aanpak in het Veiligheidshuis wordt ingezet.				

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-35.492	-36.072	-580
Baten	5.975	5.975	0
Saldo lasten en baten	-29.517	-30.097	-580
Toevoegingen aan reserves	-90	-90	0
Onttrekkingen aan reserves	695	695	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	605	605	0
Prognose resultaat	-28.912	-29.492	-580

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Veiliger en leefbaardere wijken	-214	-214	0
1.2 Terugdringen van overlast	-1.070	-1.070	0
1.3 Ondermijnende criminaliteit	-52	-52	0
1.4 Een veiliger openbare ruimte	-15.988	-15.988	0
1.5 Minder jongeren in criminaliteit	-973	-973	0
9.8 Doeloverstijgend	-10.616	-11.196	-580
9.9 Overige	0	0	0
Prognose resultaat	-28.913	-29.493	-580

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-580	N			
Openbare orde en veiligheid	9.8	-75	N	Pendelbussen Vitesse	S	AR
Openbare orde en veiligheid	9.8	-505	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Verst lok aanpak high-impact crimes	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		0				

Toelichting afwijkingen

Pendelbussen Vitesse

Met Vitesse / GelreDome is afgesproken de kosten voor pendelbussen om fans te vervoeren na de wedstrijden te vergoeden. Dit leidt tot een nadeel in 2026 van € 75.000.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Versterking lokale aanpak high-impact crimes

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) zet zich in voor het veiliger maken van Nederland. Delicten met een grote impact op slachtoffers, hun omgeving en de maatschappij – ook wel high impact crimes (HIC) – tasten het veiligheidsgevoel in de maatschappij sterk aan. Voorbeelden van deze delicten zijn (online) vermogens- en geweldsdelicten. De bestrijding van deze delicten vraagt om een stevige, structurele aanpak, waarbij ook de weerbaarheid van de Nederlandse samenleving als geheel wordt vergroot. Voor een succesvolle en effectieve

aanpak van high impact crimes is het van belang dat er op lokaal niveau een sterke effectieve aanpak is ter voorkoming van (herhaald) daderschap. Daarom ontvangen tien gemeenten een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het versterken van de lokale aanpak en daarmee ook het versterken van de brede aanpak van jeugdcriminaliteit. Aanvullend ontvangt de gemeente Arnhem een incidentele bijdrage voor het ontwikkelen van de aanpak veilig in en om school (VIOS) om een (sociaal) veilig leerklimaat op PO en VO-scholen te realiseren en voor een interventie-pilot gericht op delicten die criminele organisaties laten plegen door jongeren. De pilot is gericht op jonge daders die (nu nog) aan de randen van criminele netwerken verkeren. In totaal ontvangt Arnhem in 2026 € 505.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Bereikbaarheid

Voortgang doelen en inspanningen

Een duurzaam bereikbare stad						
Doel	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Bewerkstelligen van een mobiliteitstransitie: eerst de voetganger, dan de fietser, dan het OV en dan pas de auto	1.1.1 We voeren het mobiliteitsbeleid uit	Het duurzaam mobiliteitsplan (DMP) is in 2025 door de raad vastgesteld. In het DMP zijn maatregelen beschreven en in de tijd uitgezet. Op basis van de uitvoeringsagenda DMP zal er nog gedetailleerder uitvoering aan het DMP worden gegeven. We gaan aan de slag met de zaken die we binnen 2 jaar willen realiseren. Onderdelen daarvan zijn direct inzetten op gedragsverandering, aanleg van nieuwe fiets- en HOV-infrastructuur, kwaliteitsverbetering van het fietsparkeren en (voorbereiding van) de herinrichting van de centrumring.	✓	✗	✗	✓
De uitvoeringsagenda DMP omvat een lijst van projecten die we de komende jaren gaan voorbereiden en uitvoeren. In de praktijk zien we dat (door capaciteitsgebrek en de complexiteit van projecten) de uitvoering minder snel gaat dan de planning die is opgenomen in de uitvoeringsagenda. We zien dat de parkeertariefverhoging heeft geleid tot een gedragsverandering, waarbij minder en korter geparkeerd wordt op betaalde (straat-/garage)parkeerplaatsen. De verwachting is dat de parkeeropbrengsten dit jaar lager zullen uitvallen dan begroot. Een verdere toelichting is opgenomen onder de financiële afwijkingen.						
1.2 Groter aandeel fiets en voetgangers om de stad duurzaam bereikbaar te maken	1.2.1 We verbeteren/breiden het stedelijk fietspadennetwerk uit, waaronder regionale snelfietsroutes	Op basis van de fietsagenda 2024-2027 kunnen we het Arnhems fietsnetwerk verder afmaken door de aanleg van meer snelfietsroutes. De ambitie is in 2030 55% tot 60% van het gewenst fietsnetwerk gereed te hebben. Vanuit de Fietsagenda bereiden we nieuwe fietsprojecten voor, voor uitvoering. Belangrijke projecten zijn de komende jaren de (regionale) snelfietsroutes Om de Noord (verbinding Arnhem west en Arnhem oost met Arnhem Centraal), het VeluweWaalpad (doorfietsroute Elst-Arnhem -Nijmegen en de snelfietsroute Arnhem – Huissen). Ook zijn meerdere fietsprojecten in voorbereiding de aanpak van de spooronderdoorgang doorfietsroute De Liemers en andere delen van doorfietsroute Om de Noord en het VeluweWaalpad.	✓	✓	✓	✓

1.2.2 We stellen een actieplan aanpak voetgangersknelpunten op		In het DMP is het loopbeleid aangekondigd. Het loopbeleid zal binnenkort worden vastgesteld. Aan het loopbeleid koppelen we een actieplan. Met een deel van de acties kunnen we direct aan de slag (zie hieronder). We voeren gedragsmaatregelen uit om lopen te stimuleren We voeren gedragsmaatregelen uit om meer mensen meer te laten lopen, te beginnen met kinderen die naar school lopen en de eigen werknemers. Daarnaast ontwikkelen we een loopplattegrond van de stad ('metrominutokaart') om bewoners en bezoekers aan te zetten meer korte afstanden te lopen. We verbeteren het looproutenetwerk van de stad We maken een begin met de verbetering van het looproutenetwerk door gunstiger afstelling van verkeerslichten en door bij elk project in de openbare ruimte de situatie voor de voetganger zwaar(der) mee te laten wegen (werk met werk maken). Daarnaast bereiden we een aantal projecten die de meest nijpende knelpunten op het hoofdlooproutenetwerk moeten gaan oplossen.	
1.2.3 We realiseren maatregelen uit het fietsparkeerplan		In 2026 gaan we de kortetermijnmaatregelen uit het fietsparkeerplan realiseren en zetten we de langetermijnmaatregelen in gang. Zo gaan we openingstijden van fietsenstallingen verruimen, voeren we verbeteringen door bij de fietsenstalling Arnhem Centraal en bereiden we de aanleg van twee nieuwe fietsenstallingen in het centrum voor. Daarnaast gaan we aan de slag met extra fietsvoorzieningen in het project Bartok en op het Willemsplein.	
1.2.4 We verkennen mogelijkheden van nieuwe fietsbruggen over de Rijn		Het onderzoek naar nieuwe fietsbruggen en de inpassing in Arnhem wordt verder voortgezet. Dit doen we als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Rijnpark waarin de ligging en de aanlanding van de brug verder wordt uitgewerkt. We doen nadere verkenningen naar de mogelijke oplossingen en de kosten en effecten (bijvoorbeeld verwacht aantal gebruikers) van die oplossingen, voor zover die nog niet zijn gedaan. Regionale samenwerking en samenwerking met het Rijk is daarbij belangrijk, ook om de kans op cofinanciering te vergroten. Ook kijken we hierbij nadrukkelijk naar de ruimtelijke ontwikkelingen in de stad en de regio.	
1.3 Meer openbaar vervoer om de stad duurzaam bereikbaar te maken	1.3.1 We voeren concrete hoogwaardig openbaar vervoer-projecten uit	Ook in 2026 blijven we doorgaan met het voorbereiden en uitvoeren van HOV-projecten. Zo gaan we het ontwerp van het Willemsplein verder uitwerken. Op de IJssellaan gaan we ter hoogte van het winkelcentrum busstroken aanleggen (en de fietsstructuur verbeteren). De uitvoering van de Velperweg is afgerond. We gaan met het nieuwe Beheer en Onderhoudsplan Trolleyinfrastructuur aan de slag. In de nieuwe concessie (vanaf 2026) is er meer aandacht voor trolley. Daarnaast starten we met het proces om jaarlijks minimaal twee gelijkrichters te vervangen in Arnhem. Deze gelijkrichters zorgen voor gelijkspanning in de trolley bovenleiding en zijn daarmee essentieel voor het goed functioneren hiervan. Indien technisch mogelijk gaan we proberen dit sneller te doen dan twee per jaar.	

1.4 Beter openbaar vervoer in de stad, de regio en naar de Randstad en Duitsland	1.4.1 We lobbyen met betrekking tot het spoordossier en het lokale en regionale openbaar vervoer	De spoordossiers rondom de spoorknoop en de corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens hebben vanuit het Rijk enige tijd stil gelegen. De dossiers zijn weer door het Rijk opgepakt. We gaan daarom in 2026 verder aan verschillende spooropgaven werken. • De MIRT verkenning Spoorknoop Arnhem Oost waarin we verkennen of er in Arnhem Oost een oplossing kan komen voor de gelijkvloerse spoor kruising die een goede inpassing heeft of zelfs bijdraagt aan het verminderen van de barrièrewerking. • Uitplaatsing spooreplacements van ProRail en de NS ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Spoorzone Arnhem Oost; • Goederenrouting in Oost-Nederland (onderzoek nut en noodzaak); • Een integrale gebiedsontwikkeling A12-corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens. Daarnaast blijven we lobbyen voor een betere ICE verbinding en houden we contact met ProRail en de vervoerders over nieuwe internationale verbindingen via Arnhem en de grootschalige werkzaamheden die in Duitsland gepland zijn. De nieuwe OV-concessie van de regio's GMR en Foodvalley (2026-2036) zal door de provincie gegund gaan worden. Dat zal van grote invloed zijn op de dienstregeling van het openbaar vervoer in de komende jaren.	✓✓✓✓
--	--	--	------

1.5 Met behulp van modern parkeerbeleid maken we het makkelijker om in de binnenstad en op OV-locaties woningen te bouwen	1.5.1 We ontwikkelen stedelijk parkeerbeleid	In het DMP zijn de kaders voor het parkeerbeleid opgenomen. Deze worden nu verder uitgewerkt in	✓✓✓✓
---	--	---	------

Tegengaan verkeersoverlast

2.1 Meer ruimte voor de voetganger, de fietser en het OV	2.1.1 We stellen een verkeersstructuurplan op	Op basis van het mobiliteitsbeleid stellen we een verkeersstructuurplan op. Hierin leggen wij vast hoe de keuzen uit het mobiliteitsbeleid zich vertalen op ons wegennet. Hoe ziet ons hoofdloop- en hoofd fietsnetwerk eruit, welke wegen krijgen een andere functie en/of kunnen anders worden ingericht (zoals lagere snelheid, minder rijstroken, fietsstraten). Onderdeel daarvan is het bepalen van de onderlinge prioriteiten. Wie krijgt er prioriteit als netwerken elkaar kruisen. Dit doen we middels het Netwerk Management Kader (NMK).	✓✓✓✓
--	---	--	------

2.1.2 We passen de wegenstructuur aan		Ook in 2026 gaan we verder met het (voorbereiden van) het aanpassen van de wegenstructuur. Het gaat daarbij om zowel het verlagen van de maximumsnelheid (van 70 km/u naar 50 km/u, of van 50 km/u naar 30 km/u) als om het verminderen van het aantal rijstroken voor de auto (en dus meer ruimte voor groen, voetgangers, fietsers uit het openbaar vervoer te creëren). Strategie daarbij is om dat zo effectief en efficiënt mogelijk te doen. Het effect vergroten we door bij snelheidsaanpassingen direct verkeersveiligheid- of vergroeningsopgaven mee te nemen. We werken zo efficiënt mogelijk door aanpassingen aan de wegenstructuur te koppelen aan groot onderhoud. Daarbij kijken we natuurlijk ook goed naar de volgorde. Welke wegen kunnen al direct worden aangepast en voor welke zijn eerst nog andere maatregelen nodig om bijvoorbeeld goede alternatieven te bieden.	✓✓✓✓
2.2 Minder ruimte voor de auto in en rond de binnenstad	2.2.1 We verminderen het aantal straatparkeerplaatsen	Het verminderen van het aantal straatparkeerplaatsen in de binnenstad dient gestructureerd vanuit parkeerbeleid te gebeuren. Zodra het parkeerbeleid is vastgesteld, gaan we hiermee aan de slag. In het parkeerbeleid beschouwen we de parkeeropgave integraal. Welke vraag verwachten we in de toekomst omdat we de mobiliteit in de stad gaan verduurzamen, welke gebouwde (parkeer)alternatieven bieden we in het centrum en aan de rand van de stad en wat betekent dit voor het aantal straatparkeerplaatsen dat in de toekomst nodig is. Hierbij houden we ook rekening met parkeerplaatsen voor mensen met een beperking.	✓✓✗✓
Doordat de behandeling van het parkeerbeleid langer geduurd heeft is nog geen start gemaakt met het verminderen van het aantal straatparkeerplaatsen. Wel zijn er gesprekken met APCG over waar behoefte is aan gehandicaptenparkeerplaatsen.			
2.3 Een betere verkeersveiligheid	2.3.1 We pakken verkeersonveilige locaties aan	Met behulp van actuele databestanden blijven we in 2026 doorgaan met de aanpak van verkeersonveilige locaties. Bij de behandeling van het DMP is hier ook nadrukkelijk aandacht voor gevraagd en gaan we aan de slag met de ingediende moties. Met deze aanpak wordt de focus gelegd op aanvullende verkeersveiligheidsanalyses en maatwerk aanpak. We onderzoeken bijvoorbeeld alle mogelijk onveilige oversteekplaatsen. Waar mogelijk nemen we maatregelen om de verkeersveiligheid hier te verbeteren. Ook houden we bij deze aanpak rekening met subjectieve verkeersonveiligheid. Bij subjectieve verkeersonveiligheid ligt de focus op risico-gestuurde aanpak, waarbij het de bedoeling is dat verkeerssituaties voor elke weggebruiker herkenbaar, begrijpelijk en veilig te gebruiken zijn. Daarnaast gaan we de gesprekken met onze partners opvoeren om meer verkeershandhaving te krijgen en meer verkeerscampagnes/-educatieprojecten uit te kunnen (laten) voeren. De in 2025 aangevraagde middelen voor Strategisch Plan Verkeersveiligheid, derde tranche, zijn door de provincie toegekend en gaan we in 2026 uitvoering aan geven.	✓✓✓✓

2.3.2 We leggen schoolzones aan

Aanpak schoolzones is een lopend proces en dit proces gaat ook in 2026 door voor de schooljaren 2025/2026 en 2026/2027. Basisscholen worden hierbij actief benaderd of kunnen zichzelf bij de gemeente aanmelden om mee te doen met de aanpak schoolzones. Bij de aanpak schoolzones is het vanzelfsprekend dat de scholen ook inzet tonen door een verkeerseducatieproject te doorlopen. Bij deze inzet staat op educatieve wijze de verkeersveiligheid centraal waarbij op een veilige en verantwoorde wijze 'lopend en fietsend naar school' gestimuleerd wordt. Vooralsnog staan voor 2026 de volgende scholen op de planning:

- Schoolzone Graslaan, Margarethaschool. Uitvoering 2025 (schoolzone en verkeerseducatie)
- Schoolzone Mesdaglaan, 't Panorama. Uitvoering 2025 (schoolzone en verkeerseducatie)
- Schoolzone Pieter Brueghelschool en SO De Brouwerij is in 2024 uitgevoerd. Educatietraject is in uitvoering en betreft voor het schooljaar 2024/2025
- Schoolzone Kinderkamp (Ibn-i Sina en De Parkschool) is in 2024 uitgevoerd. Educatietraject is in uitvoering en betreft voor het schooljaar 2024/2025
- Schoolzone Dalweg, De Wijzer, is in voorbereiding. De uitvoering gaat gepaard met grootonderhoud Dalweg. Educatietraject 'High Five' Dalweg start schooljaar 2024-2025
- Schoolzone Slochterenweg, De Ommelander en Da Vinci is reeds voorzien van een schoolzone waarbij voor het schooljaar 2024-2025 het educatief-project 'High Five' een vervolg krijgt
- De Salamander en De Schatgraaf (Schuytgraaf) gaan het educatieprogramma 'Cycling4school' in schooljaar 2024-2025 doorlopen
- En er worden in 2025 nadere gesprekken gevoerd met diverse scholen waaronder Kentalis/Dr. P.C.M. Bosschool (Hommelseweg), Pastoor van Arsschool en Monchyschool (Malburgen-West).

2.4 Beter en schoner taxivervoer	2.4.1 We stellen samen met de taxibranche maatregelen op om het taxivervoer beter en schoner te krijgen	We gaan het contact met de taxibranche intensiveren en met hen in overleg om het taxivervoer beter en schoner te krijgen. Eventuele verbetervoorstellen proberen we gezamenlijk in te voeren. Het gaat daarbij om (onderzoek naar) betere taxivoorzieningen bij Arnhem Centraal en betere opstelplekken op of rond het Willemsplein (als gevolg van de eventuele aanpassing van het Willemsplein).	✓	✓	✓	✗
Het invoeren van een zero-emissiezone voor taxi's in Arnhem staat voorlopig in de wacht, omdat landelijke wetgeving ontbreekt. In de praktijk rijden er bijna geen oudere taxi's meer rond. Taxi's worden door het hoge kilometrage gemiddeld sneller vervangen dan gewone personenauto's. Het stellen van strengere milieueisen aan taxi's kan dus nu alleen als ze ook gelden voor alle personenauto's. Als het kabinet het reeds voorbereide voorstel naar de Kamer doorzet om taxi's als categorie toe te voegen aan de zero emissiezones, dan zou Arnhem daar ook gebruik van kunnen maken. Tot die tijd is het mogelijk om extra eisen te stellen aan de toegang tot een standplaats, maar op dit moment is dat niet realistisch omdat er in het consumententaxivervoer in Arnhem bijna geen elektrische voertuigen rijden. De kans dat men dan op andere plekken gaat staan is groot wat zorgt voor overlast.						
Schonere lucht in de stad						
3.1 Minder doorgaand verkeer door de stad	3.1.1 We stellen een plan op om doorgaand verkeer te weren	Het weren van doorgaand verkeer door de stad is onderdeel van het DMP. Belangrijkste maatregelen daarvoor zijn het terugbrengen van de snelheden op ons wegennet en het anders afstellen van verkeerslichten. In de uitvoeringsagenda DMP zullen de te nemen maatregelen voor de komende 2 jaar verder worden uitgewerkt.	✓	✓	✓	✓
3.2 Beter benutten van stations en realisatie transferia/stadsrandhubs	3.2.1 We stellen een visie op Arnhemse hubs op	In het DMP zijn de locaties inzichtelijk gemaakt. Per hub worden nu de nadere uitwerkingen	✓	✓	✓	✓
	3.2.2 We voeren de visie Arnhemse hubs uit	- In het DMP zijn de locaties van de hubs vastgesteld. Enkele van deze hubslocaties willen we gaan uitwerken; - Rozet (is al grotendeels uitgewerkt); - Kronenburg (is al grotendeels uitgewerkt); - GelreDome; - Station Zuid; - Westervoortsedijk	✓	✓	✗	✓
De realisatie van de hubs is complex en kent een lange doorlooptijd. Hierdoor duurt de realisatie langer dan verwacht						
3.3 Minder vervuilende voertuigen in de binnenstad	3.3.1 We handhaven de milieuzone en waar mogelijk passen we strengere normering en uitbreiding toe	Per 1 juni 2026 wordt de emissie-eis voor personenauto's in de Milieuzone verhoogd van emissieklasse 4 naar 5 en wordt de Zero-emissiezone ingevoerd. Arnhem krijgt zowel een Milieuzone als een Zero-emissiezone, die op elkaar worden afgestemd. Om verwarring te voorkomen, wordt de Zero-emissiezone leidend voor vracht- en bestelauto's, met aanvullende eisen vanuit de Milieuzone voor dieselpersonenauto's en autobussen, zoals in andere steden met een vergelijkbare situatie.	✓	✓	✓	✓
	3.3.2 We stimuleren en faciliteren duurzame stadsdistributie, met name in de binnenstad	We gaan met ondernemers en binnenstadsbewoners in overleg op welke manier de zero-emissiezone het best kan worden ingevoerd. Het gaat om het vinden van de juiste balans tussen adequate bevoorrading en een leefbare stad. De beschikbaarheid en betaalbaarheid van voertuigen en alternatieven zoals overstappen op gedeeld vervoer en levering via stadshubs is een essentieel onderdeel van gesprek.	✓	✓	✓	✓

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-42.690	-43.126	-436
Baten	27.128	24.425	-2.703
Saldo lasten en baten	-15.562	-18.701	-3.139
Toevoegingen aan reserves	-18.782	-16.214	2.568
Onttrekkingen aan reserves	17.646	17.646	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-1.136	1.432	2.568
Prognose resultaat	-16.698	-17.269	-571

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Een mobiliteitstransitie	0	0	0
1.2 Groter aandeel fiets en voetgangers	0	0	0
1.3 Meer openbaar vervoer	0	0	0
1.4 Beter openbaar vervoer	0	0	0
1.5 Modern parkeerbeleid	0	0	0
2.1 Meer ruimte voetganger, fietser, OV	0	0	0
2.2 Minder ruimte voor de auto	0	0	0
2.3 Een betere verkeersveiligheid	0	0	0
2.4 Beter en schoner taxivervoer	0	0	0
3.1 Minder doorgaand verkeer	0	0	0
3.2 Benutten van stations en transferia	0	0	0
3.3 Minder vervuilende voertuigen	0	0	0
4.1 De infrastructuur is op orde	0	0	0
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	-16.698	-17.269	-571
Prognose resultaat	-16.698	-17.269	-571

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten	Doel	-436	N		
Mobiliteit	9.9	-196	N Busvoordeelabonnement Gelrepas	S	AR
Mobiliteit	9.9	-240	N OV-concessie	I	AR
Baten	-2.703	N			
Mobiliteit	9.9	-135	N OV-concessie vergoeding	S	AR
Mobiliteit	9.9	-2.568	N Parkeeropbrengsten	I	BR
Toevoegingen aan reserves	2.568	V			
Mobiliteit	9.9	2.568	V Parkeeropbrengsten	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	0				

Busvoordeelabonnement Gelrepas

Dit jaar zijn nieuwe financiële afspraken gemaakt met Transdev over het continueren van het voordelige busvervoer voor Gelrepashouders binnen de nieuwe OV-concessie. De eerdere afspraken liepen tot 28 juni 2026 en worden voor dit jaar verlengd. De aanbidding ligt hoger door een gewijzigde tariefsopbouw van Transdev en leidt in 2026 tot een nadeel van € 196.000. De Gelrepashouders kunnen met deze regeling de rest van het jaar blijven gebruik maken van het voordelige busabonnement.

OV-concessie

De concessiewisseling in het OV vraagt in 2026 om tijdelijke extra inzet voor zowel implementatie als beheer. Deze fase is complex en vraagt om strakke regie en coördinatie om de overgang zonder verstoringen te laten verlopen. Incidenteel wordt in 2026 een overschrijding verwacht van € 240.000 om deze overgang beheerst te realiseren, voldoende regie te houden en risico's voor de continuïteit en betrouwbaarheid van de OV-voorziening te beperken.

Het vervallen van het huidige Trolleyforfait en het verwerken van de financiële impact van de nieuwe concessie heeft een structurele financiële impact van € 135.000 vanaf 2026.

Parkeeropbrengsten

Over 2025 zijn de parkeeropbrengsten lager uitgevallen dan begroot. Hoewel het tekort ten opzichte van de begroting richting eind 2025 terugliep, zien we dat de eerste maanden van 2026 zich vergelijkbaar ontwikkelen als 2025. De ontwikkeling van het inlopen van het tekort ten opzichte van de begroting zet zich gedurende 2026 dus niet voort. De verwachting is daarom dat de parkeeropbrengst in 2026 ongeveer € 2,6 miljoen lager uit zal vallen dan begroot.

Economie

Voortgang doelen en inspanningen

Arnhem heeft een duurzame, creatieve en levendige economie						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Versterken van het energiecluster in Arnhem	1.1.1 We bouwen verder aan de drie innovatieve campussen	In 2026 bouwen we verder aan onze innovatieve campussen. - De partners binnen de Kenniscampus Arnhem – Velp vervolgen de samenwerking in 2026 met de beoogde nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Hierin ligt de focus op het stimuleren van de inhoudelijke samenwerking tussen de onderwijspartijen op het gebied van onderwijs en onderzoek en het gezamenlijk uitvoeren van projecten met het bedrijfsleven. En daarnaast het vergroten van de aantrekkelijkheid van de Kenniscampus als plek om te studeren en te werken. Het opstellen van de gebiedsvisie middengebied Kenniscampus Arnhem – Velp draagt daar ook aan bij en is de volgende stap in de ontwikkeling van onder andere studentenhuisvesting in dit deel van de Kenniscampus. - In 2026 zal de branding als Arnhem Electricity Campus in plaats van de naam Arnhems Buiten steeds verder vorm krijgen en uitgewerkt worden, waarbij de Arnhem Electricity Week weer een belangrijk event zal zijn. - De aanpak voor de (ruimtelijke) programmering van Arnhem Electricity Campus kan naar verwachting in 2026 vastgesteld worden.				
	1.1.2 We werken aan het stimuleren, toepassen en zichtbaar maken van energie innovaties	In 2026 richten we ons op het stimuleren van energie-innovaties met behulp van onze voucherregeling energie. We willen weer vijf nieuwe innovaties ondersteunen. De samenwerking met HAN / SEECE met betrekking tot het energiesysteem van de toekomst zetten we voort. We gaan de succesvol ingediende plan(nen) uitvoeren en nieuwe uitwerken.				
	1.1.3 We versterken onderlinge samenwerking en relaties in het energiecluster	We werken binnen alle samenwerkingsverbanden steeds beter samen op de vastgestelde actielijnen van Hotspot Energie. Naast de thema's lobby en acquisitie zullen we ook dit jaar weer op nieuwe thema's energieke coalities vormen die een thema gaat uitwerken en uitvoeren.				
We zijn met The Economic Board, Connectr en alle andere partners nog bezig met de inrichting van de samenwerking op lobby en acquisitie. Het vormen van energieke coalities op nieuwe thema's is daarom niet gebeurd.						

1.1.4 We versterken de samenwerking van het energie- en creatieve cluster		We hebben twee Nederlandse topsectoren in onze stad, namelijk de energie- en de creatieve sector. De samenwerking tussen deze twee sectoren maakt ons nog sterker en meer onderscheidend. Met de middelen uit deze begroting kunnen we het programma creatief x energie voor de komende jaren bestendigen en nieuwe samenwerkingen en projecten tot stand brengen. We gaan verder met de uitvoering van het project ZERO. waarvoor we in 2025 Europese subsidie hebben ontvangen. In project ZERO bundelen de gemeente Arnhem, ConnectR, Creatief Arnhem hun krachten om netcongestie aan te pakken. ZERO combineert technische en sociale innovatie tot een pakket van interventies voor een veerkrachtig energiesysteem in een woonwijk. Ook willen we naast de bestaande samenwerking tussen Alliander en de creatieve sector komend jaar twee nieuwe strategische samenwerkingen tot stand brengen en hieruit ook twee nieuwe projecten realiseren. Daarnaast worden er ook Masterclasses gegeven bij Connectr om meer energieprofessionals te bereiken.	
1.1.5 We werken aan een betere (inter)nationale positionering van Arnhem als Hotspot Energie		Tijdens de Arnhem Electricity Week van 2025 heeft een delegatie uit het Duitse Essen (Noordrijn Westfalen) Arnhem bezocht. Ook zij profileren zich op het gebied van energie. Samen met Connectr gaan we de contacten met hen intensiveren en indien mogelijk samen met hen (Europese) projecten opzetten. Met extra middelen kunnen we de Arnhem Electricity Week bestendigen en daarmee laten zien dat Arnhem Europees toonaangevend is binnen Europa op gebied van energie.	
1.2 Arnhem wordt aantrekkelijker om te verblijven, bezoeken, ontmoeten en ontspannen	1.2.1 We werken aan de transformatie van de binnenstad	De binnenstad is het kloppend hart van de stad. Door actuele maatschappelijke opgaven omtrent werken, wonen, verblijven, mobiliteit en verduurzamen is er sprake van een brede transformatie in de binnenstad. Deze transformatie, en de daarmee gepaard gaande verschuiving in functioneel programma (onder andere compacter winkelhart, meer groen en meer ruimte voor ontmoeten en spelen), vraagt de komende jaren om keuzes, afwegingen en prioritering in de wijze waarop we met elkaar de binnenstad programmeren en profileren en hoe we daar met de partners in de stad actief op sturen. Het ontwikkelperspectief Arnhem Centrum geeft daarop richting en de daarbij behorende uitvoeringsagenda is de leidraad voor de uitvoering van acties en initiatieven die de binnenstad aantrekkelijker maken om te verblijven, bezoeken, ontmoeten en ontspannen. Dit doen we ook met uitvoering van de Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerken. Bijzondere aandacht vraagt de herbouw van de door de brand verwoeste panden aan de Jansstraat. We werken samen met Platform Binnenstad Arnhem (PBA) aan de transformatie van de binnenstad. Onderdeel daarvan is de matchmaker die zich richt op invullen winkelleegstand en die door gemeente en PBA worden ondersteund. Daarnaast versterken we het organiserend vermogen in de binnenstad door nauwer samen te werken met de diverse BIZ-stichtingen (BIZ Korenkwartier & BIZ Kernverblijfgebied Binnenstad).	

1.2.2 We stimuleren een aanbod van duurzame en toegankelijke evenementen	Evenementen in Arnhem moeten zo divers, inclusief, laagdrempelig en duurzaam mogelijk zijn. Een belangrijke stap daarin is het verduurzamen van evenementen en evenementenlocaties. In 2026 implementeren we de landelijke Duurzaamheidsladder. Met een gecombineerde checklist voor verduurzamen én toegankelijkheid verwachten we van organisatoren dat zij inzichtelijk maken hoe ver ze zijn op deze terreinen. Het invullen van de checklist verplichten we zowel via de vergunningaanvraag als via subsidieaanvragen. Hiermee stimuleren we organisatoren om hun evenement te ontwikkelen. Daarnaast doen we een verdere verkenning naar energieoplossingen voor evenementenlocaties, met als resultaat een voorkeursscenario per evenementenlocatie. In 2026 stellen we een plan van aanpak op om aan te sluiten bij de stikstofvereisten van de provincie Gelderland die vanaf 2030 gelden en starten indien mogelijk met de uitvoering daarvan. In 2026 gaan we verder met de voorbereidingen van Roze Zaterdag 2027 en start in oktober 2026 het Roze Jaar.	
1.2.3 We werken aan een vitale en duurzame recreatieve sector	Arnhem heeft veel te bieden op het gebied van toerisme en recreatie: een groene levendige stad, met een bijzondere geschiedenis en Arnhemse iconen. We brengen de toeristische vraag en het aanbod op een toekomstbestendige en duurzame wijze bij elkaar, met een optimale balans tussen leefbaarheid, leefkwaliteit van mens en dier en bezoekersaantallen. Dat doen we door samen met onze uitvoeringspartners Platform Binnenstad Arnhem, Citymarketing Arnhem en Visit Arnhem Nijmegen op drie niveaus te werken: de binnenstad, de hele stad en de regio (Groene Metropoolregio, Veluwezoom, Veluwe en Airborne Region). In 2026 gaan we aan de slag met de Uitvoeringsagenda die hoort bij het in 2025 opgestelde Toekomstperspectief Recreatie en Toerisme. Voorbeelden daarvan zijn de uitvoering van de horecavisie en de actualisatie van het hotelbeleid. De herdenking van de Slag om Arnhem blijft onverminderd actueel. Met de herdenkingsavond en een jaarrond programma stimuleren we blijvende aandacht hiervoor.	
1.2.4 We positioneren Arnhem met gerichte citymarketing	We positioneren Arnhem als stad die excelleert in energie en duurzame mode. We stimuleren en faciliteren festivals en evenementen die passen bij het DNA van de stad: groen, creatief en vrij. Festivals als Innovate, Fashion + Design Festival (FDFA), State of Fashion, Bridge to Liberation, Sonsbeektentoonstelling en de Arnhem Electricity Week zijn daar voorbeelden van. Door energie-innovaties zichtbaar te maken in de stad, zetten we het profiel van Arnhem sterker neer. In 2026 werken we samen met Citymarketing Arnhem specifiek aan goed beeldmateriaal (foto en video) en verdere ontwikkeling van de website IntoArnhem, verder benutten van congresacquisitie met behulp van het bidbook en binnengehaalde congressen MKB-Nederland en Nationale Week van het Onderwijs. We gaan talenten aantrekken én behouden voor de stad en de arbeidsmarkt. We zetten Roze Zaterdag in als middel om Arnhem op de kernwaarde vrij te positioneren. We zetten Lifeport en NewDutch optimaal in voor regionale en landelijke profilering.	

1.3 Meer Arnhemse werklocaties zijn klaar voor de toekomst	1.3.1 We versterken de ruimte voor ondernemen	We werken aan de uitvoering van de integrale Gebiedsvisie Het Broek – Cleantech Park – Nieuwe Haven, waarbij we inzetten op het beter en efficiënter benutten van de ruimte voor werk, aantrekkelijkere openbare ruimte en entrees naar het gebied en versterken van de economisch clusters als geheel. We maken een start met het opstellen van omgevingsplannen voor de drie werklocaties in dit gebied. In de Nieuwe Haven werken we verder aan de uitbreiding en intensivering van de maritieme maakindustrie, met de focus op innovatieve cleantech (technologieën die bijdragen aan een schoner milieu). Hiervoor wordt het budget ingezet dat vastgesteld is voor 'Cleanport Nieuwe Haven' vanaf 2026. Een kwartiermaker werkt samen met ondernemers en de gemeente aan de uitvoering van het Implementatieplan Nieuwe Haven, waarbij de ontwikkeling van een Maritiem Service Center in 2026 een belangrijk doel is en er een opzet voor een publiek-private organisatiestructuur voor het havenbeheer wordt gemaakt. We geven verder invulling aan het werkprogramma binnen de gebiedsontwikkeling Rijnpark met het vaststellen van een omgevingsplan voor Rijnpark Fase 1. Verder geven we uitvoering van het transformatieplan met de eerste casussen voor bedrijfsverplaatsingen. We voeren het detailhandelsbeleid uit door het aanjagen van o.a. nieuwe samenwerkingsverbanden, bedrijveninvesteringszones, optop- en revitalisatieprojecten en vergroening op detailhandelslocaties. Dit doen we onder andere aan de hand van de stimuleringsregeling waarvoor per 2026 middelen vastgelegd zijn in de begroting. In de regio werken we samen aan de uitvoering van het Regionaal Programma Werklocaties 2025 – 2028 met o.a. als aandachtspunten het beter benutten van werklocaties en de versterken van de innovatieve campussen Cleantech Park Arnhem, Arnhems Buiten en de Kenniscampus regio Arnhem - Velp	
	1.3.2 We werken samen met partners aan kwalitatief goede werklocaties	Samen met partners in de stad werken we aan de kwaliteit van onze werklocaties. Onderwerpen als duurzaamheid (energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie), veiligheid (ondermijning en handhaving), bereikbaarheid én organisatiegraad komen hierbij aan bod. Om dit te bewerkstelligen wordt budget dat is toegekend voor 'kwaliteitsimpuls Visie Werklocaties Arnhem 2040' benut voor het opstellen en uitvoeren van projecten in samenwerking met partners en partijen in de stad. De samenwerking en afstemming met de Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen (StAB) en private eigenaren van de werklocaties is daarbij van groot belang en vindt onder andere plaats in periodieke afstemmingsoverleggen en/of projecten op bedrijventerreinen en kantorenlocaties. In 2026 gaan we samen met partners StAB en VNO-NCW Midden (werkt in opdracht van de provincie) inzetten op een verdere professionalisering van de organisatiegraad op de verschillende bedrijventerreinen, waarbij het doel is collectieve samenwerking te vergroten (waaronder meer aangesloten bedrijven) en daarmee collectieve energieprojecten van de grond te krijgen. We voeren daarbij de bestaande Green Deals uit en sluiten een nieuwe af op Het Broek.	

1.4 Minder krapte op de arbeidsmarkt in onze focussectoren	1.4.1 We ondersteunen Leven lang ontwikkelen	Onvoldoende talent is opgeleid in benodigde kennis en vaardigheden in de focussectoren; Energy, IT, Zorg, Onderwijs en Kinderopvang, nu en richting de toekomst. Er liggen kansen in het aanbieden van bij- en omscholing in vaardigheden en competenties voor werkenden en werkzoekenden in technische en/of digitale vaardigheden. Vanuit het energiecluster in (regio) Arnhem zetten wij onder de noemer Hotspot Energy in op onderwijsinnovatie, praktijkgericht onderzoek en kennisontwikkeling in de driehoek van onderwijs, overheid en ondernemers. In de regionale Human Capital agenda is Energy voor Arnhem één van de speerpunten. De beroepentuin die verder gaat onder de naam De Vakmakers is in ontwikkeling en is gevestigd op een fysieke plek in Arnhem-Oost. Dit initiatief biedt de gelegenheid om in korte tijd kennis te maken met diverse beroepen gerelateerd aan de energietransitie. Na deze verkenning wordt een opleiding op maat aangeboden en uiteindelijk een baangarantie. De eerste deelnemers zijn enthousiast over deze combinatie van werken en leren. Momenteel doen we onderzoek welke uitbreiding er mogelijk is om deze werkwijze ook in te richten voor andere focussectoren. We vinden het belangrijk dat mensen zelfstandig kunnen meedoen aan de samenleving.	✓✓✓✓
	1.4.2 We werken mee aan Arnhem Stadiestad	Arnhem Stadiestad is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Arnhem, HAN University of Applied Sciences, ArtEZ, Hogeschool van Hall Larenstein en Rijn IJssel. Arnhem Stadiestad is er voor het aantrekken en behoud van studenten in onze stad. We richten ons op impactvolle evenementen die we samen organiseren met strategische partners. De Airborne Freedom Run voor studenten, een grootschalig sportevenement, een evenement gericht op cultuur en creativiteit en we verkennen opnieuw de mogelijkheden voor het ASM-studentfestival. Daarnaast zijn we het informatieplatform voor studenten waar alles te vinden is over het studeren, wonen werken en leven in Arnhem.	✓✓✓✓
1.5 Jaarlijks is er een groter aandeel ondernemers bezig met circulaire activiteiten	1.5.1 We maken ruimte voor de circulaire economie	Op regionaal niveau van de Groene MetropoolRegio (GMR) niveau heeft Ecorys onderzocht welke milieuruimte circulaire bedrijven in onze regio nodig hebben. Hoofdadvis is om onze werklocaties met hoge milieu categorieën te behouden en waar mogelijk vrij te maken voor circulaire bedrijven. Denk hierbij aan bedrijven die hoogwaardig recyclen. Naar aanleiding van dit onderzoek geven we dit een plek in de gebiedsvisies van het Broek, IPKW en Nieuwe Haven. De aanpak die hier wordt ontwikkeld zal een vervolg krijgen in de visies voor andere werklocaties.	✓✓✓✓

1.5.2 We creëren een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor circulaire bedrijvigheid		We werken vanuit het regiodeal project 'Circulaire topregio Arnhem-Nijmegen' aan een gezamenlijk ecosysteem dat circulaire bedrijvigheid stimuleert. Dit doen we met een onderzoeksprogramma 'Organizational Sustainability and Circularity', waarin nieuwe kennis wordt ontwikkeld en gedeeld rond circulariteit. Daarnaast ontwikkelen we in het Living Lab circulair Regio Arnhem een ecosysteem van ondernemers, overheid en onderwijs, waarbinnen kennis, oplossingen en talent gedeeld en ingezet worden om circulaire innovatie en businessmodellen te ontwikkelen. En tot slot middels de Lifeport Innovatiehub Circulair waarin ondernemers, overheid en onderwijs samen leren werken om circulaire oplossingen breed toepasbaar voor de praktijk te ontwikkelen en valideren. Door toonaangevend onderzoek, betekenisvolle innovatie en een sterke circulaire economie trekken we talent aan en behouden hen voor de regio.	
1.6 Verbeteren van de samenwerking met en dienstverlening aan ondernemend Arnhem	1.6.1 We werken aan een fysiek en digitaal ondernemersloket	Voor het behandelen van ondernemersvraagstukken werken we aan een 'éénloketgedachte'. We optimaliseren en professionaliseren de website van de gemeente Arnhem voor ondernemers. Daarnaast werken we nauw samen met de Kamer van Koophandel (KvK) aan de gezamenlijke ambitie voor een ondernemersplein. Een digitale en fysieke plek in Arnhem waar ondernemers (groot en klein) terecht kunnen met al hun vragen gerelateerd aan het ondernemerschap.	
1.6.2 We zijn zichtbaar in ondernemersnetwerken en verbinden betrokken organisaties		Als gemeente zijn we een verbindende schakel tussen partijen in de stad en blijven we investeren in het faciliteren van netwerken met en voor ondernemers. Jaarlijks organiseren we een impactvol ondernemersevenement in samenwerking met strategische partners waarbij de kracht van verbinding centraal staat. We richten verdieping-café's in de vorm van masterclasses, tijdens dit evenement. Waarbij ondernemers in een informele sfeer samenbrengen waarbij één thema centraal staat. Arnhem mag zich in 2026 MKB stad van het jaar noemen. We organiseren samen met MKB Nederland een grootschalig evenement in de maand juni die het karakter krijgt van een festival. Gedurende heel 2026 zullen we hier verdere uitgingen aangeven in een nader te bepalen vorm. Daarnaast zijn de accountmanagers zichtbaar en benaderbaar voor ondernemers. Zo gaan zij op regelmatige basis op bedrijfsbezoek bij uiteenlopende bedrijven, zijn ze aanwezig bij ondernemerslunches, events en netwerkbijeenkomsten. En om te meten hoe ondernemers onze dienstverlening ervaren organiseren we éénmaal per twee jaar een ondernemers enquête, zo ook weer in 2026.	

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-10.455	-11.455	-1.000
Baten	2.534	2.534	0
Saldo lasten en baten	-7.921	-8.921	-1.000
Toevoegingen aan reserves	-250	-250	0
Onttrekkingen aan reserves	781	1.781	1.000
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	531	1.531	1.000
Prognose resultaat	-7.390	-7.390	0

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Versterken van het energiecluster	-755	-755	0
1.2 Aantrekkelijker om te verblijven	-1.331	-1.331	0
1.3 Werklocaties klaar voor toekomst	-846	-846	0
1.4 Minder krapte op de arbeidsmarkt	-61	-61	0
1.5 Verbeteren dienstverlening	-1.563	-1.563	0
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	-2.835	-2.835	0
Prognose resultaat	-7.391	-7.391	0

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten	Doel	-1.000	N		
Toerisme en recreatie	1.2	-1.000	N NPAO herbestemmingen - Actieagenda Geitenkamp	I	BR
Baten		0			
Toevoegingen aan reserves		0			
Onttrekkingen aan reserves		1.000	V		
Toerisme en recreatie	1.2	1.000	V NPAO herbestemmingen - Actieagenda Geitenkamp Ontrekking BR Arnhem Oost	I	BR

NPAO herbestemmingen - Actieagenda Geitenkamp

Op 9 juli 2026 heeft de Kopgroep van de Alliantie Arnhem Oost ingestemd met het alternatief inzetten van middelen die in 2025 niet zijn besteed, door deze in 2026 op andere trajecten in te zetten. Het gaat om een totaalbedrag van € 1.162.500 welke anders wordt besteed dan aanvankelijk in het uitvoeringsplan NPAO was aangegeven. Met dit voorstel wordt dit in de begroting 2026 verwerkt. Van het totaalbedrag wordt €1,0 miljoen gebruikt voor Actieagenda Geitenkamp. De overige middelen worden binnen S12 Wonen en Leefomgeving en S08 Welzijn en inclusie ingezet.

Onderwijs

Voortgang doelen en inspanningen

Arnhemmers met dezelfde talenten hebben dezelfde kansen						
Doel	Wat willen we bereiken? Inspanning	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
			Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Meer Arnhemse kinderen hebben een goede startpositie op school	1.1.1 We vergroten het bereik van peuteropvang en zorgen voor een kwalitatief goed aanbod	Voor VVE (Voor- en vroegschoolse educatie) en het ontwikkelrecht kunnen alle peuters 16 uur per week terecht. Speerpunten voor de komende jaren zijn dat nog meer peuters gebruik maken van het ontwikkelrecht en dat de kwaliteit van de VVE-opvang wordt versterkt. Hierbij streven wij naar: • realiseren van een 100% aanbod; • realiseren van een 100% bereik VVE-peuters; • twee jaarlijks auditen van 50% VVE-locaties. Om de speerpunten te bereiken, verlenen we subsidie aan de kinderopvang voor VVE- en Ontwikkelrechtplekken, voor extra medewerkers op de groep, voor scholing en professionalisering aan stichting PAS en voor monitoring. In de wijken Rijkerswoerd, Kronenburg, Vredenburg, De Laar, Elden, Geitenkamp, het Arnhemse Broek, Klarendal, Presikhaaf en Malburgen zijn georganiseerde netwerk-(en/tafels) gericht op het jonge kind waarbij de samenwerking en doorgaande lijn wordt bevorderd, signalen en lacunes in het aanbod worden opgehaald en wijkgericht passend aanbod wordt geïmplementeerd en gemonitord	✓	✗	✗	✓
Wegens vertraging in de opstartfase door personeelsgebrek schuiven middelen voor de pilot BSO+ één jaar op naar uitvoering in 2027 en 2028. De voorbereiding van SMI fase 2 loopt en implementatie is beoogd in Q2 2027. De beschikbaar gestelde middelen gingen echter uit van uitvoeringskosten in heel 2026. Aangezien de uitgaven dit jaar zich beperken tot voorbereidingskosten en capaciteitslasten valt het budget voor 2026 grotendeels vrij..						
	1.1.2 We vergroten het aanbod ten behoeve van kansengelijkheid op de 25 OKB-scholen	Onderwijskansenbeleid (OKB) vindt plaats op 25 OKB-scholen gemeentebreed. Hierbij wordt de ontwikkeling van kinderen in een minder ondersteunende thuisomgeving op school extra ondersteund, onder andere met extra aandacht voor taal en sociaal-emotionele ontwikkeling. We willen dat er op alle OKB-scholen een extra aanbod komt om kinderen gelijke kansen te bieden. We organiseren samen met onze partners een Zomer- en weekendschool en activiteiten voor nieuwkomers. De monitoring wordt uitgevoerd door stichting PAS.	✓	✓	✓	✓
	1.1.3 We werken aan inclusievere kinderopvang en onderwijs	We zorgen dat op de peuteropvang kinderen met een ondersteuningsvraag zo vroeg mogelijk wordt gesignaleerd en zoveel mogelijk op de peuteropvang zelf een passend aanbod krijgen. We zetten hiervoor een voorliggend team van jeugdhulpprofessionals in op de VVE-locaties. Samen met de jeugdgezondheidszorg, sociaal wijkteam en jeugdhulpaanbieders werken we zo aan inclusieve kinderopvang, waar alle kinderen zoveel mogelijk in hun eigen wijk naar de peuteropvang kunnen gaan.	✓	✓	✓	✓

1.1.4 We investeren in natuur- en cultuureducatie	Arnhem investeert in natuureducatie omdat we van mening zijn dat het waardevol is om kinderen al op jonge leeftijd kennis en ervaring op te laten doen met thema's als natuur, milieu en duurzaamheid, zodat: • kinderen de natuur op waarde weten te schatten en daar in hun gedrag op latere leeftijd naar handelen; • er meer natuur- en milieubewustzijn wordt gecreëerd. Hierbij werken we aan drie doelen: 1. Meer kinderen (4-12 jaar) van alle 60 basisscholen binnen de gemeente Arnhem nemen deel aan educatieve programma's over natuur en duurzaamheid en groeien daardoor natuur- en milieubewust op. 2. Elk schoolgaand kind in de leeftijd van 9-10 jaar in Arnhem zal in groep 6 een jaar lang moestuinieren op de basisschool, 3. 7 basisscholen in Arnhem doen mee aan een pilot Duurzame Arnhemse School (DAS) om het thema duurzaamheid (aan de hand van de thema's afval, energie, gezondheid en vergroenen) een plek binnen het dagelijks onderwijs te geven.	
1.2 Meer Arnhemmers hebben een startkwalificatie en voldoende basisvaardigheden	1.2.1 We werken eraan dat zo veel mogelijk kinderen en jongeren leren en ontwikkelen Elk kind en elke jongere heeft het recht op onderwijs zodat hij/zij kan leren en zich kan ontwikkelen. Om dit recht op leren en ontwikkelen te bewaken, heeft de gemeente Arnhem (samen met andere gemeenten uit de regio) het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre opdracht gegeven om de leerplichttaken uit te voeren. We werken aan een integrale samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp om kinderen en jongeren tijdig en effectief te ondersteunen bij belemmeringen in hun ontwikkeling, welzijn of leerproces. Daarmee dragen we bij aan het duurzaam functioneren van jongeren, zowel in de onderwijsomgeving als in de thuissituatie. Deze werkwijze sluit naadloos aan bij de uitgangspunten van de transformatie binnen het Sociaal Domein en wordt meegenomen binnen de opgave 'Kansrijk Opgroeien'	
1.2.2 We werken eraan dat meer jongeren hun startkwalificatie behalen	Ons doel is dat leerlingen die uitvallen (thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters) zo snel mogelijk weer deelnemen aan het onderwijs om een startkwalificatie te behalen. We gaan (dreigend) thuiszitten tegen door uitvoering te geven aan het "plan van aanpak Thuiszitters" dat samen met schoolbesturen, samenwerkingsverbanden PO en VO, RBL, VGGM en andere betrokken partijen is ontwikkeld. We willen dat Arnhemse kinderen en jongeren zo min mogelijk onderwijs missen. Dit betekent dat we zowel ongeoorloofd afwezig zijn (relatief verzuim) als thuiszitten (absoluut verzuim) tot een minimum willen beperken. We streven er naar het percentage vroegtijdig schoolverlaters (VSV) terug te brengen tot onder het percentage van 2018-2019 van 2,81%. We zetten in op een verbetering van de samenwerking, door het netwerk in en om school te versterken. We richten ons bij de aanpak op de doelgroepen waarbij uitval het meeste voorkomt. We hechten veel waarde aan de monitoring van resultaten. Dit stelt ons in staat om de effecten van het VSV-beleid beter in beeld te krijgen en meer grip te krijgen op de VSV-problematiek.	

1.2.3 We versterken basisvaardigheden en pakken laaggeletterdheid aan	Het hebben van voldoende basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) is nodig voor inwoners om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Het aanpakken van laaggeletterdheid en de focus op taal is daarom noodzakelijk om ongelijkheid, die van generatie op generatie over kan gaan, te kunnen doorbreken. Landelijk zijn er alarmerende signalen over afnemende basisvaardigheden van met name jongeren en toenemende taalachterstanden bij kinderen die instromen op de basisschool. In 2025 komt er regionaal een nieuw vierjarig Regionaal Programma Volwasseneneducatie en een jaarplan 2025. Het regionale plan richt zich onder andere op het realiseren van een groter bereik van de NT1/NT2 doelgroep. De signaalfunctie van onze partners is hierin heel belangrijk. Het bereiken van mensen en hen toeleiden naar aanbod staat hier dus centraal. Daarnaast richt het regionale plan zich op het verstevigen van digitale en financiële geletterdheid van jongeren.	
	Voor de stad Arnhem ontwikkelen we een taalstrategie van –10 maanden tot 100, waarin we voortbouwen op wat we al doen. We zetten, samen met onze maatschappelijke en onderwijspartners, wijkgericht in op verschillende doelgroepen en doelen: het voorkomen van taalachterstanden bij het jongste kind, basisvaardigheden van schoolgaande kinderen, jongeren en volwassenen. Aandacht voor taalonderwijs aan nieuwkomers, en hoe meertaligheid kan helpen in taalontwikkeling is hier onderdeel van. Daarnaast hebben we aandacht voor bijvoorbeeld gebarentaal en braille, voor een stad die inclusief en toegankelijk is en iedereen laat meedoen.	

1.3 Meer Arnhemse schoolgebouwen zijn toekomstbestendig en inclusief	1.3.1 We voeren het jaarprogramma Onderwijshuisvesting uit	De fysieke leeromgeving van kinderen is van belang voor hun ontwikkeling. We willen dat onderwijshuisvesting daarom aansluit bij de ontwikkelbehoefte van kinderen, een gezond leerklimaat biedt en aansluit op de manier waarop ruimtes in de toekomst gebruikt zullen worden. We zien de school als middelpunt van de wijk. We benadrukken daarom dat onderwijshuisvesting niet alleen gaat over stenen als eindresultaat, maar een middel is voor het behalen van verschillende maatschappelijke doelen, binnen het onderwijs en daarbuiten, en onderdeel is van bredere (gebieds)ontwikkelingen. We hebben daartoe in 2024 een meerjarenperspectief op toekomstbestendige onderwijshuisvesting ontwikkeld in de vorm van een beleidsrijk Integraal Huisvestings Plan (IHP) voor het funderend onderwijs (primair, voortgezet en speciaal onderwijs). Beleidsrijk betekent dat we het IHP in bovengenoemd breder perspectief plaatsen. Het beleidsrijke IHP is daarom nadrukkelijk samen met maatschappelijke organisaties en onze partners uit het onderwijs ontwikkeld. In 2026 gaan we verder met de uitvoering van de projecten uit het IHP, het jaarprogramma onderwijshuisvesting vormt hierin de basis. Zichtbaar is dat de projecten veelal weer conform de planning van het IHP starten. Het jaarprogramma onderwijshuisvesting 2026, dat in Q2 2025 door de raad is geaccordeerd, geeft een geactualiseerd beeld van de geplande investeringen in onderwijshuisvesting voor het komende jaar. Naast uitvoering geven aan het IHP worden ook nog projecten uitgevoerd die voortkomen uit het oude IHP. We rapporteren in het jaarprogramma onderwijshuisvesting 2026 de raad over de lopende projecten, maar kijken ook vooruit naar de komende jaren. Daarnaast wordt verder ingezet op standaardisatie van de projecten, waarbij elke school zijn visie behoudt. De in het jaarprogramma benoemde ontwikkelingen hebben invloed of vormen een risico bij de uitvoering van de projecten.	✓	✗	✓	✓
		De uitvoering van deze inspanning zorgt dit jaar voor een financiële afwijking. In de kerstvakantie 2025 zijn twee brandschades geweest op twee schoolgebouwen in vol eigendom van de gemeente. Zie hiervoor de toelichting onder 'financiële afwijkingen'				

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-67.037	-67.470	-433
Baten	28.287	28.221	-66
Saldo lasten en baten	-38.750	-39.249	-499
Toevoegingen aan reserves	-11.105	-11.105	0
Onttrekkingen aan reserves	11.342	11.242	-100
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	237	137	-100
Prognose resultaat	-38.513	-39.112	-599

		Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
1.1	Een goede startpositie op school	-8.376	-8.468	-92
1.2	Startkwalificatie	-5.283	-5.365	-82
1.3	Toekomstbestendige schoolgebouwen	-24.497	-24.922	-425
9.8	Doeloverstijgend	0	0	0
9.9	Overige	-357	-357	0
Prognose resultaat		-38.513	-39.112	-599

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-433	N			
Onderwijs	1.1	685	V	Uitvoering SMI/BSO+	I	AR
Onderwijs	1.2	-16	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Overheidsbrede Dienstverlening	S	AR
Onderwijs	1.3	-425	N	Brandschades Hommelseweg 403A en Bethanienstraat 5	I	AR
Onderwijs	1.1	-677	N	Rijksbezuining onderwijskansenbeleid	I	AR
Baten		-66	N			
Onderwijs	1.2	-66	N	Admin correctie Gemeentefonds TM index DU Jeugd	S	AR
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		-100	N			
Onderwijs	1.1	-100	N	Uitvoering SMI/BSO+	I	BR

Uitvoering SMI/BSO+

In de Begroting 2026 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de verruiming van de regeling voor de sociaal medische indicatie (SMI) fase 2 en de pilot Passende BSO. De voorbereiding heeft vertraging opgelopen door personeelsgebrek, maar per mei 2026 is de ambtelijke capaciteit op orde gebracht. De stand van zaken betekent financieel dat: a) de middelen voor de pilot Passende BSO waren geraamd in de jaren 2026 en 2027, maar deze schuiven één jaar op naar uitvoering in 2027 en 2028. Het projectbudget is € 250.000 per jaar voor twee jaar en wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve voor het programma perspectief voor de jeugd en de algemene middelen. Om de middelen voor de pilot Passende BSO beschikbaar te houden in 2027 en 2028, mede gelet op de looptijd van de bestemmingsreserve tot eind 2027, is deze begrotingswijziging nodig; b) de voorbereiding van SMI fase 2 loopt en implementatie is beoogd in Q2 2027. De beschikbaar gestelde middelen gingen echter uit van uitvoeringskosten in heel 2026. Aangezien de uitgaven dit jaar zich beperken tot voorbereidingskosten en capaciteitslasten valt het budget grotendeels vrij. Dit gaat om een bedrag van € 435.000. In combinatie met het verschuiven van de lasten voor Passende BSO van € 250.000 zorgt dit voor een positief effect op de lasten van € 685.000. Hier staat tegenover dat de geraamde onttrekking aan de bestemmingsreserve met € 100.000 wordt verlaagd.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Overheidsbrede Dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) is vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze decentralisatie-uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Het kabinet heeft naar aanleiding van een motie toegezegd om de eerder doorgevoerde 10% budgetkorting te compenseren. Daartoe wordt vanaf 2026 structureel jaarlijks € 1,7 miljoen toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Arnhem krijgt vanaf 2026 € 15.605.

De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Brandschades Hommelseweg 403A en Bethanienstraat 5

In de kerstvakantie 2025 zijn twee brandschades geweest op twee schoolgebouwen in vol eigendom van de gemeente, te weten de Bethaniëstraat 5 en de Hommelseweg 403A. Het eigen risico op brandschades is € 500.000 per jaar en de geraamde kosten voor schadeherstel is € 425.000. Het eigen risico wordt niet begroot, maar meegewogen in de gemeentelijke risicoparagraaf.

Rijksbezuiniging onderwijskansenbeleid

Afgelopen najaar zijn de specifieke uitkeringen voor onderwijskansenbeleid met 10 procent verlaagd met ingang van 2026. Recentelijk is de Tweede Kamer geïnformeerd met het voornemen om de bezuinigingen op het onderwijskansenbeleid vanaf 2026 terug te draaien vanaf 2027. Een deel kan worden opgevangen vanuit incidentele onderbestedingen in het verleden (meeneemregeling). Per saldo ontstaat een incidenteel knelpunt voor het lopende jaar van € 677.000.

Administratieve correctie Gemeentefonds TM index DU Jeugd

Bij de verwerking van de indexatie van de DU jeugd uit de meicirculaire 2024 is door een administratieve fout nagelaten om een nadeel van structureel € 67.000 ten laste van de algemene middelen te boeken. Het Rijk had destijds aangegeven dat een deel van het te ontvangen accres werd overgeheveld naar regionaal beleid voor vroegtijdig schoolverlaten. Dit is abusievelijk dubbel verwerkt waardoor er een voordeel ontstond voor de algemene middelen ten nadele van het budget voor lokaal VSV (vroegtijdige schoolverlaten). Hierbij wordt dit gecorrigeerd.

Cultuur

Voortgang doelen en inspanningen

Kunst en cultuur verlevendigt de stad en verbindt Arnhemmers met elkaar						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?		Waar staan we nu?		
Doel	Inspanning			Inh	Fin	Plan Ris
1.1 Verbreding van cultuurbereik en participatie	1.1.1 We versterken cultuur op en na school	• Samen met onderwijs- en cultuurstellingen integreren we cultuureducatie in het onderwijsprogramma van het primair onderwijs. Dit doen wij door middel van: ◦ Pr8 programma, waarbij leerlingen in het primair onderwijs elk jaar een andere Arnhemse culturele instelling bezoeken. ◦ Cultuureducatie met Kwaliteit/Meer Muziek in de Klas: het bevorderen van kansengelijkheid door voor ieder kind cultuureducatie toegankelijk te maken. We helpen scholen een leerlijn voor cultuureducatie te ontwikkelen en bevorderen de deskundigheid van leerkrachten. We werken hierbij samen met professionele kunstenaarsbieders. • Binnen de cultuureducatieprogramma's stimuleren we het opnemen van nieuwe makers en genres. • We breiden cultuureducatie uit naar buitenschoolse activiteiten en werken hierbij samen met het Nationaal Programma Arnhem-Oost in het kader van de Rijke Schooldag. • We onderzoeken wat er nodig om cultuureducatie in het V(S)O en MBO te versterken en welke rol we hierbij voor de gemeente zien. • Op basis van de evaluatie wordt de maatregel Gratis Bibliotheek voor jongeren tot 24 jaar structureel voortgezet. Op basis van de evaluatie en benodigde middelen bepalen we of we de pilot Gratis Cultuur voor Jongeren ook na 2026 een vervolg kunnen geven. • We maken afspraken met Rozet over te treffen maatregelen om het financiële tekort vanaf 2026 terug te dringen.				

1.1.2 We vergroten cultuurdeelname en stimuleren kunstbeoefening

- Met subsidies stimuleren en faciliteren wij:
 - o Het beoefenen van amateur- en breedtekunst:
 - a) We geven subsidie aan Rozet, Huis van Puck en de Jacobiberg voor het bieden van locaties voor lessen en presentatie
 - b) We geven subsidie via de Amateurkunstregeling en de subsidieregeling Productie en Presentatie Amateurkunst aan verenigingen en organisaties
 - c) We geven subsidie voor het organiseren van een jaarlijks amateurkunstfestival
 - o Jongerencultuur, door gratis cultuurprogramma's te bieden waarbij jongeren zelf het programma selecteren
- We streven naar meer cultuurparticipatie in de verschillende wijken, met ruimte, goede faciliteiten voor ontmoeting en cultuurdeelname en passend cultureel programma. We onderzoeken dit samen met het Platform Amateurkunst Arnhem
- We nemen in de wijken, waar van toepassing, cultuurparticipatie op in programma's Kansrijk Opgroeien.
- We zetten ons in om ook in 2026 partijen die voor Jongerenwerk zijn geselecteerd op basis van hun kunst en cultuur identiteit, te behouden.
- Bij de implementatie van een integraal accommodatiebeleid nemen we ook de vraag naar betaalbare en goed gefaciliteerde ruimtes voor vrijetijdskunst mee.
- We verkennen de mogelijkheden om kunst en cultuur nog meer in te zetten bij sociaal maatschappelijke vraagstukken, zoals bij de wijken in Arnhem-Oost. Dit doen we samen met Nationaal Programma Arnhem-Oost.
- We verkennen óf en op welke manier extra ondersteuning van muziekonderwijs mogelijk en passend is.

1.2 Versterken van de culturele infrastructuur

1.2.1 We stimuleren het maakklimaat

- Met subsidies faciliteren en stimuleren we:
 - o Voldoende voorzieningen (podia en presentatiemogelijkheden) en randvoorwaarden (ateliers en repetitieruimte)
 - o Programmering, voor een artistiek interessant, divers, veelzijdig en actueel cultureel aanbod dat aansluit bij de behoeftes van verschillende doelgroepen. Hierbij willen we ook ruimte bieden voor onderzoek en experiment, omdat dit leidt tot vernieuwing binnen en tussen de disciplines en zo tot verrijking van het aanbod in de stad. Ook maken we in onze subsidieregelingen ruimte voor nacht-, pop- en jongerencultuur en introduceren we een nachtburgemeester.
 - o De volgende editie van de Sonsbeektentoonstelling, waarbij we de locatie in het park, stevige betrokkenheid van de stad en verbinding met Arnhemse/regionale kunstenaars(-initiatieven) als randvoorwaarden meegeven. Ook willen we dat de Sonsbeektentoonstelling bekender wordt bij een bredere groep Arnhemmers.
 - o State of Fashion Biënnale 2026, waarmee we voortbouwen op de internationale reputatie van Arnhem als modestad.
 - o De Cultuur Academy, waarbij we vragen om een stevig programma voor makers met een focus op het delen van kennis, ondernemerschap en professionalisering. Met de Cultuur Academy zetten we een pilot op voor flitssubsidies en kijken hierbij naar toegankelijke en laagdrempelige vormen van aanvragen.
 - o We willen nieuwe spelers in de Arnhemse cultuursector ondersteunen door het subsidiehuis breder open te stellen. Het gaat hier om initiatieven die een aanbod ontwikkelen voor talentontwikkeling en professionalisering van beginnende makers.
 - o We continueren de jaarlijkse uitreiking van de Arnhemse cultuurprijs aan talentvolle (groep) makers en zetten daarmee ook de Arnhemse cultuursector in de spotlight.
- We verhogen de structurele subsidiebijdrage aan de stichting Luxor Live, zodat hiermee de vaste beheerlasten van het stedelijk poppodium volledig gedekt worden.
- Samen met de sector en het kunstvakonderwijs brengen we de keten van talentontwikkeling voor de podiumkunsten in beeld, we benoemen de hiaten, brengen partners aan en stimuleren structurele samenwerking.
- We verstrekken opdrachten voor Kunst in de Openbare Ruimte, waarmee we het maakklimaat versterken, kwaliteit toevoegen aan de openbare ruimte en de stad aantrekkelijker maken voor inwoners en

bezoekers. We actualiseren de percentageregeling, die bepaalt dat bij bouw, verbouw en renovatie van scholen en openbare gemeentelijke gebouwen én bij grote projecten in de openbare ruimte een percentage (respectievelijk 1% en 1,5%) voor beeldende kunst wordt gereserveerd.

- Samen met de door ons aangestelde Arnhemse straatcurator verstrekken we opdrachten voor muurschilderingen, waarmee we een extra impuls geven aan streetart.
- We verkennen hoe we de debatfunctie in de stad kunnen verbeteren, waarbij we de verschillende locaties met een debatfunctie in kaart brengen.
- Samen met onze Arnhemse modepartners (ArtEZ, State of Fashion, Design Festival Arnhem, Museum Arnhem en Rijn IJssel) versterken we het mode-ecosysteem in Arnhem en regio.
- We brengen de culturele sector en de ontwerpsector dicht bij elkaar om kennisdeling te stimuleren in het werken aan maatschappelijke vraagstukken en daar Arnhemse makers aan te koppelen. Hierbij intensiveren we het overleg tussen de culturele sector en Creatief Arnhem.

1.2.2 We zorgen voor meer ateliers, oefenruimtes en presentatiemogelijkheden in de stad

- We actualiseren het plan van aanpak Creatieve Bedrijfsverzamelgebouwen voor de periode 2025-2030. Via de bijbehorende subsidieregeling Creatieve Bedrijfsverzamelgebouwen ondersteunen we initiatiefnemers in hun planvorming voor het willen realiseren van maakruimte.
- We nemen een regierol bij het realiseren van permanente werkruimte. Als gemeentelijk vastgoed vrijkomt kijken we eerst of dit kan worden ingezet ten behoeve van maatschappelijke functies, zoals voor culturele makers. Waar nodig en met een passende business case kunnen voor dit doeleinde ook strategische aankopen worden gedaan. We ontwikkelen ook een Integraal Huisvestingsplan Cultuur. Daarnaast stimuleren we het efficiënt gebruik van culturele ruimte in de stad, dat wil zeggen: optimaal en betaalbaar ter beschikking stellen aan lokale makers/nieuwe disciplines die zelf geen ruimte bezitten.
- In de wijken benoemen we via maatwerk fysieke plekken waar de huisvesting van makers bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid.
- We realiseren een cultureel verzamelgebouw met goede werkplekken, studio's, oefen- en podiumruimtes en presentatiemogelijkheden aan de Groningensingel 1245. Naar verwachting leveren we in 2027 het nieuwe cultuurverzamelgebouw op. Popcentrum Jacobiberg is al gehuisvest op de Groningensingel 1245; na de verbouwing worden er meer culturele functies toegevoegd.
- Met onze subsidie aan stichting SLAK Ateliers zorgen we dat de ateliervoorraad voor professioneel werkende kunstenaars in de stad behouden blijft, professioneel wordt beheerd en financieel gezond wordt geëxploiteerd. Voor ons staan betaalbaarheid, verduurzaming en continuïteit daarbij centraal.
- We doen onderzoek wat er nodig is om het Watermuseum geschikt te houden als museum.

1.2.3 We realiseren meer cultuur (programmering en – locaties) in Arnhem-Zuid

- We verwachten in het najaar een besluit te nemen over de locatie voor een cultuurcentrum in Arnhem-Zuid: [Stand van zaken Cultuurcentrum in Arnhem Zuid](#). Focus ligt op een programmatisch concept van (niet-commerciële) film en beeldende kunst, met inbegrip van een educatief aanbod en ruimte voor ontmoeting. Wij bekijken deze ontwikkeling in samenhang met de ontwikkeling van de Groningensingel, zodat deze nieuwe cultuurlocaties elkaar programmatisch versterken en het cultuuraanbod in Arnhem-Zuid zo breed en divers mogelijk wordt. En ook aansluit bij de interesses en behoefte van inwoners.
- We stimuleren waar mogelijk en zinvol dat bestaande en nieuwe culturele initiatieven en organisaties zich vestigen buiten het centrum en vanuit hun nieuwe locatie een actieve band ontwikkelen met de buurt.
- De komende jaren meten we de waardering van het culturele aanbod in Arnhem Zuid, om zo stadsbreed tot een gelijkwaardige en evenredige waardering te komen.

De benodigde integrale businesscase voor de herontwikkeling en exploitatie van de Groningensingel 1245 kent op dit moment nog de nodige inhoudelijke en financiële opgaven. De eerder genoemde verwachting dat gebouwoplevering plaatsvindt in 2027 is daardoor niet haalbaar.

1.3 Versterken en behouden van onze culturele toppositie	1.3.1 We realiseren een toekomstbestendig Stadstheater en ondersteunen onze Rijksgesellschaften Oostpool en Introdans bij hun huisvesting	• We ondersteunen en monitoren de voortgaande renovatie en verbouwing van het Stadstheater, inclusief kleine zaal. Het nieuwe Stadstheater opent in 2028. In de tussentijd vindt een groot deel van de voorstellingen van het Stadstheater in Musis plaats, dat hiervoor is aangepast. De omgeving van het Stadstheater krijgt in de toekomst ook een ander uiterlijk door de aanleg van een Stadsoase die het Stadstheater direct verbindt met de binnenstad. • Samen met de provincie Gelderland ondersteunen we Theater Oostpool en Introdans bij het vinden van een tijdige, duurzame en toekomstbestendige oplossing voor hun huisvestingsopgave. Hierbij heeft de provincie Gelderland haar subsidie van € 10 miljoen volledig bestemd voor het repetitieggebouw van Introdans, de gemeentelijke subsidie – met extra benodigde subsidie – is volledig bestemd voor het repetitieggebouw van Oostpool. De investering voor een eigen repetitieggebouw van Theater Oostpool is begroot op € 14 miljoen,. Dit gebouw zal in deze begroting is dit bedrag in 2028 als een eenmalige investeringsbijdrage aan Theater Oostpool begroot. De bijbehorende kapitaallasten zijn vanaf 2029 begroot Ook met betrekking tot Theater aan de Rijn, gevestigd op het Bartokplein, speelt een huisvestingsvraagstuk. We bekijken dit in samenhang met de andere genoemde huisvestingsvraagstukken en zijn hierover in gesprek met de instelling. • Ook met betrekking tot Theater aan de Rijn, gevestigd op het Bartokplein, speelt een huisvestingsvraagstuk. We bekijken dit in samenhang met de andere genoemde huisvestingsvraagstukken en zijn hierover in gesprek met de instelling. • Introdans, Theater Oostpool, Phion en Theater aan de Rijn dragen, naast hun landelijke taak, ook bij aan het culturele programma in de stad. We maken mogelijk dat zij hun aanbod voor en rol in de stad kunnen uitbreiden en versterken. Zo wordt hun betekenis voor de stad nog groter.	✓✓✓✓
	1.3.2 We vergaren kennis over het publiek en monitoren relevante data over de Arnhemse culturele sector	We monitoren de cultuurparticipatie, het cultuuraanbod en de werkgelegenheid binnen de culturele sector (I) • We brengen het collectieve cultuurbereik beter in kaart. We ondersteunen het initiatief vanuit de sector om samen met de stichting Citymarketing hiervoor een Arnhems cultureel doelgroepenmodel op te zetten. • We ontwikkelen (stapsgewijs) een cultuurmonitor, waarmee we langjarig beeld krijgen van belangrijke aspecten van cultuur in Arnhem en de meten we de effectiviteit van ons beleid. Dit heeft ook invloed op de in de volgende begroting op te nemen indicatoren.	✓✓✓✓

1.3.3 We versterken de (samenwerking in de) Cultuurregio 025	• We werken steeds intensiever samen in de Cultuurregio 025 met onze regiogemeenten, provincie en culturele instellingen aan duurzame structuurversterking van de complete culturele keten in de hele regio. Dat betekent dat de acties een regiobreed en blijvend effect moeten hebben op de keten van top- en middensegment, cultuureducatie, kunstvakonderwijs en amateurkunst. De acties uit het Uitvoeringsplan Transformatievoorstel Cultuurregio 025 worden dit jaar afgerond en krijgen een vervolg via het Regioplan 2025-2027 Cultuurregio 025 waarvoor de provincie Gelderland wederom een financiële bijdrage levert. • Als G9-cultuurstad en via Cultuurregio 025 nemen we actief deel aan het structureel overleg met het Ministerie van OCW, het IPO en de VNG om actuele en toekomstige ontwikkelingen (zoals de invoering van een nieuw landelijk cultuurbestel) te bespreken.	✓✓✓✓
1.3.4 We behouden de werkgelegenheid in de culturele en creatieve sector	• We faciliteren de sector in hun informatiebehoefte en professionalisering. Zo organiseert Cultuur Academy sessies, trainingen en workshops in de stad en heeft contact met relevante partijen, zoals Kunsten '92 en Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (PACCT). • In navolging van het Rijk stellen wij extra middelen ter beschikking als compensatie van stijgende fair pay lasten in de cultuursector. Eerlijke beloning voor makers en kunstenaar is essentieel voor een gezonde culturele sector. We zien echter dat begrotingen van culturele instellingen door het stijgen van lasten – waaronder fair pay, stevig onder druk staan. Er wordt ingeteerd op het eigen vermogen van instellingen en de bestaanszekerheid van de sector – en daarmee het culturele aanbod van onze inwoners – komt in het gedrang. De middelen voor compensatie van fair pay zetten we in voor een aantal meerjarenvoorzieningen en de ophoging van de subsidieregelingen voor culturele projecten.	✓✓✓✓

Arnhems erfgoed vertelt het verhaal van de stad en draagt bij aan een betekenisvolle leefomgeving

2.1 Kerntaken zijn meer op orde	2.1.1 We geven erfgoed een stevige plek in gemeentelijke processen, zoals de omgevingstafel en ruimtelijke ontwikkelingsplannen	We zorgen dat erfgoed een vaste en continue plek krijgt in gemeentelijke processen. Om erfgoed te borgen moet je weten wat je hebt en vooral waar het zich bevindt. Inventarisaties maken dus een belangrijk deel uit van deze wettelijke taak. Uit die inventarisaties komt naar voren wat behouden moet blijven en hoe daar het beste mee kan worden omgegaan. We leveren inbreng in ruimtelijke opgaven met name de verdichtingsopgave. We houden de deskundigheid van de gemeentelijke archeologische dienst op peil om in acute situaties de archeologische waarden te bergen en te documenteren. We zetten de regioarcheologie op basis van de liggende overeenkomsten voort en onderzoeken de mogelijkheden om externe subsidies te verwerven voor kwaliteitsverbetering.	✓✓✓✓
---------------------------------	---	---	------

2.1.2 We wijzen maximaal 5 nieuwe gemeentelijke monumenten aan	Door de erfgoedwaarden letterlijk op de kaart te zetten, vormen ze een onderlegger voor het eigen werk en voor dat van andere beleidsvelden zoals gebiedsontwikkeling en het omgevingsplan. Op basis hiervan is een prioriteitenlijst gemaakt voor de bescherming daarvan. In 2026 worden er op basis van deze prioriteitenstelling maximaal 5 gebouwen of structuren met een hoge cultuurhistorische waarde aangewezen als monument.		✗	✓	✗	✓
	Door de sloop van kelderdekken aan de Varkensstraat en de voortgaande ontwikkelingen m.b.t. de stadsbrand zijn er prioriteiten gesteld waardoor er nog geen monumenten zijn aangewezen.					
2.1.3 We richten een nieuw depot systeem in	Een nieuw depotsysteem is noodzakelijk om de wettelijke taken die horen bij het archeologisch depot efficiënter in te gaan richten. Dit is een grote kans om het erfgoed van Arnhem beleefbaar te maken. Het archeologisch depot bevat een grote hoeveelheid vondsten die informatie geven over het verleden van Arnhem. In 2026 gaan we het depotsysteem in gebruik nemen en daardoor worden archeologische vondsten voor een breed publiek beschikbaar.		✓	✓	✓	✓
2.2 Erfgoed en cultuur meer gebruiken bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad	2.2.1 We zetten de cultuurhistorische waardenkaart in bij ruimtelijke ontwikkelingen en het omgevingsplan en beheervisies van de parken en andere groene gebieden.	Ook groen erfgoed is een belangrijk speerpunt. Arnhem heeft bijzonder veel vierkante meters monumentaal groen, zoals de bekende parken Sonsbeek en de singels. Deze groenstructuren gaan de komende jaren door klimaatadaptie veranderen. We gebruiken de nieuwe Cultuurhistorische Waardenkaart bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze kaart wordt beschikbaar gemaakt voor in- en externe partners. Aanvullend kan cultuurhistorisch onderzoek gedaan worden om de kwaliteit en samenhang van de landgoederen te versterken om vervolgens een strategie te ontwikkelen voor klimaatrobuste landgoederen. Ook buiten de parken positioneren we in groene gebieden erfgoed nog duidelijker als kans.	✓	✓	✗	✓
	Cultuurhistorische kaart is gereed maar nog niet doorvertaald naar een geoportaal.					
	2.2.2 We werken verder aan versnellen en versoepelen van de verduurzaming van erfgoed	We ondersteunen erfgoedeigenaren op het gebied van verduurzaming door informatievoorziening en advies, we versoepelen het vergunningproces en we voeren een subsidieregeling uit om erfgoedeigenaren tegemoet te komen in kosten voor verduurzaming.	✓	✓	✗	✓
	Subsidieregeling verduurzaming erfgoed loopt vertraging op. Verwachte gereedkoming: eind 2026.					
	2.2.3 We werken aan versterking religieus erfgoed	We hebben het religieus erfgoed in kaart gebracht, komend jaar werken we aan de essentie van het religieuze erfgoed van Arnhem te waarborgen, beleefbaar te maken en te versterken. Het gaat dan over de waarden van de gebedshuizen voor de stad, zoals bijvoorbeeld de verkenning voor de synagoge dat uitgevoerd gaat worden.	✓	✓	✓	✓
2.3 Erfgoed beter beleefbaar maken	2.3.1 We delen onze kennis over erfgoed met de inwoners en bezoekers van de stad	We delen onze kennis tijdens de Nationale Archeologiedagen, Open Monumentendagen en Dag van de Arnhemse Geschiedenis. We dragen bij aan de verschijning van erfgoedpublicaties en ondersteunen binnen onze mogelijkheden overige initiatieven op het gebied van erfgoed.	✓	✗	✓	✓
	Producten voor informatievoorziening (zoals borden, de website, QR codes, monumentenschildjes) op het gebied van beleefbaar erfgoed leiden in 2026 tot € 50.000 hogere lasten, omdat er tot op heden geen uitvoeringsbudget Beleefbaar Erfgoed begroot was.					

2.3.2 We zorgen ervoor dat bij de herontwikkeling van de historische kelders de aanwezige erfgoedwaarden worden benut	We delen onze kennis tijdens de Nationale Archeologiedagen, Open Monumentendagen en Dag van de Arnhemse Geschiedenis. We dragen bij aan de verschijning van erfgoedpublicaties en ondersteunen binnen onze mogelijkheden overige initiatieven op het gebied van erfgoed.	✓	✓	✓	✓
---	--	---	---	---	---

2.3.3 We werken binnen onze mogelijkheden verder aan het publieksbereik van archeologie	Door archeologische vondsten voor een breed publiek toegankelijk te maken en daarbij ook het nieuwe archeologiedepotsysteem in te zetten. Daarnaast onderzoeken we het nut, de noodzaak en vorm van een door te ontwikkelen archeohotspot of vergelijkbaar instrument voor publieksbereik en -participatie. We gaan ook regionaal samenwerken in het kader van het Masterplan Limes met als eerste actie het maken van een Romeins doeboek, samen met de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe.	✓	✓	✓	✓
---	--	---	---	---	---

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-43.852	-44.022	-170
Baten	7.989	7.989	0
Saldo lasten en baten	-35.863	-36.033	-170
Toevoegingen aan reserves	-1.323	-1.323	0
Onttrekkingen aan reserves	1.950	1.950	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	627	627	0
Prognose resultaat	-35.236	-35.406	-170

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Verbreding van cultuurbereik	-2.131	-2.131	0
1.2 Versterken van de infrastructuur	-30.166	-30.166	0
1.3 Culturele toppositie	-1.008	-1.008	0
2.1 Erfgoed beter beleefbaar maken	-594	-594	0
9.8 Doeloverstijgend	-943	-1.113	-170
9.9 Overige	-394	-394	0
Prognose resultaat	-35.236	-35.406	-170

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-170	N			
Erfgoed	9.8	-20	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Erfgoed en Overheid	I	AR
Erfgoed	9.8	-150	N	Uitvoeringsbudget erfgoed	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		0				

Gemeentefonds meicirculaire - DU Erfgoed en Overheid

Gemeenten en provincies vervullen een belangrijke functie in de bescherming en het beheer van archeologisch erfgoed, gebouwde monumenten en cultuurlandschappen. De capaciteit en deskundigheid op het gebied van erfgoed in de fysieke leefomgeving bij provincies en gemeenten staat onder druk. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de VNG zijn daarom het Programma Erfgoed en Overheid gestart; een stimuleringsaanpak gericht op duurzame versterking van de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van erfgoed in de fysieke leefomgeving. In 2026 wordt voor het eerst cofinanciering toegekend aan projecten die duidelijk bijdragen aan de doelen van het programma. Arnhem krijgt in 2026 € 20.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Uitvoeringsbudget erfgoed

Producten voor informatievoorziening (zoals borden, de website, QR codes) op het gebied van beleefbaar erfgoed leiden in 2026 tot € 150.000 hogere lasten, omdat er tot op heden geen uitvoeringsbudget Erfgoed begroot was.

Participatie en armoedebestrijding

Voortgang doelen en inspanningen

We willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Bij meer inwoners voorkomen we financiële problemen	1.1.1 We zorgen dat Arnhemmers met financiële vragen ons kunnen vinden	Wij voorkomen zo veel mogelijk dat inwoners geldzorgen en/of schulden krijgen. Inwoners kunnen in acht wijken terecht bij een Goed Geregeld Arnhem loket voor financiële ondersteuning. Zij verwijzen indien nodig actief door naar onze schuldhelpverlening. Vanaf 1 januari 2026 voert de gemeente Arnhem de preventietaken op het gebied van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening weer zelf uit. Door de uitvoering weer zelf te doen kunnen we deze verantwoordelijkheid beter invullen en de ondersteuning nog beter afstemmen op de behoeften van inwoners. Wij bieden ketenpartners de training "Alert op geldzorgen", aan, zodat zij geldzorgen kunnen herkennen en bespreekbaar kunnen maken én bekend zijn met de Arnhemse routekaart. Daarnaast wordt aan kinderen en jongeren financiële educatie in het onderwijs aangeboden met als doel te voorkomen dat jongeren in de schulden belanden. Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpogave Bestaanszekerheid een deelopgave opgenomen rondom het versterken van de financiële weerbaarheid van jongeren. Hiertoe is recent ook een motie aangenomen. Kern van deze deelopgave is het optimaliseren van de samenwerking met Arnhemse scholen. Daarbij verzorgen zij in principe de financiële educatie en sluiten wij daarop aan met ons hulpaanbod voor geldzorgen. We verkennen daarbij ook de mogelijkheden van een Arnhems steunfonds voor jongeren wat kan leiden tot een belangrijke vindplaats voor jongeren met geldzorgen.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We investeren in het vroegtijdig signaleren van inwoners met beginnende schulden	We blijven inzetten op de aanpak vroegsignalering. Hierbij benaderen we mensen persoonlijk en bieden we hen hulp bij betaalachterstanden. Daarnaast nemen we deel aan landelijke experimenten om samen met andere gemeenten en overheidsinstellingen te onderzoeken of ook andere schuldeisers, zoals de Belastingdienst, aan de aanpak vroegsignalering kunnen meedoen. Daarnaast nemen we deel aan de pilot rondom Wijkrechtsspraak. Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpogave Bestaanszekerheid een deelopgave opgenomen rondom het beter benutten van vindplaatsen en effectievere samenwerking met ketenpartners voor vroegsignalering. Kern van deze opgave is samen met ketenpartners afspraken maken om inwoners met geldzorgen op vindplekken (zoals bij een huisarts, een school, een gezondheidsplein enzovoorts) sneller te vinden en beter te helpen.	✓	✓	✓	✓

1.2 Meer Arnhemmers kunnen rondkomen	1.2.1 We vergroten de effectiviteit en bereik van onze inkomensregelingen	We vereenvoudigen onze gemeentelijke inkomensregelingen voor zowel onze inwoners als de uitvoering. Wij investeren in verdere harmonisatie van de regelingen, soms ook regionaal, en zetten waar mogelijk in op automatische toekenning. Wij zetten in op een toename van het gebruik van onze regelingen zoals de Gelrepass. Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpoging Bestaanszekerheid een deelopgave opgenomen rondom het verder vereenvoudigen van inkomensondersteuning van inwoners. Hierbij richten we ons met name op zowel gemeentelijke als externe regelingen die zoveel mogelijk in samenhang worden aangeboden en waarbij de inwoner één aanvraag ervaart.	✓	✗	✓	✓
Er wordt een financiële afwijking verwacht op beschermingsbewind en de zorgkostenregeling. Zie voor verdere toelichting onder de financiële afwijkingen.						
	1.2.2 Met partners in de stad realiseren van een vangnet voor inwoners met een laag inkomen	We werken in Arnhem aan een bredere aanpak van armoede, waarin het perspectief van de inwoner centraal staat. Wij versterken de samenwerking met partners zoals Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Dullertstichting in de vorm van een Armoedepact. Ook regiogemeenten zijn hierbij aangesloten. Zo maken we het voor ouders eenvoudiger om ondersteuning aan te vragen en zorgen we dat zoveel mogelijk kinderen kunnen meedoen, ongeacht de financiële situatie thuis. We sluiten aan op wijkplannen, het onderwijs, het Nationaal Programma Arnhem-Oost om overlap te voorkomen, blinde vlekken te signaleren en samen te leren.	✓	✓	✓	✓
	1.2.3 We investeren in het duurzaam schuldenvrij maken van onze inwoners	Sinds januari 2025 voeren we de schuldhulpverlening voor particulieren in eigen beheer uit. Deze nieuwe dienstverlening vormt een doorbraak in vergelijking met de wijze waarop schuldhulpverlening daarvoor werd uitgevoerd. In de komende jaren blijven we onze Arnhemse aanpak nog verder door ontwikkelen. Hiermee kunnen we beter inspelen op de vraag en ondersteuningsbehoefte van de inwoner. In onze hulpverlening blijven we aandacht geven aan doelgroepen zoals jongeren, ondernemers en gedupeerden van het Kinderopvangtoeslagenschandaal. We voeren in Immerloo een experiment uit waarbij we 40-60 gezinnen op een innovatieve manier helpen met hun schulden en hen begeleiden bij multiproblematiek (NPAO).	✓	✗	✓	✓
Er wordt een financiële afwijking verwacht als gevolg van het borgen van de wettelijke termijnen en kwaliteit van de dienstverlening werk en inkomen. Deze wordt verder toegelicht onder de financiële afwijkingen.						
	1.2.4 We investeren in kansrijk opgroeien	We willen dat elk kind in Arnhem gelijke kansen krijgt om zich te ontwikkelen. Daarom investeren we wijkgericht in kansrijk opgroeien en bouwen we een sterk netwerk. Deze aanpak ondersteunt kinderen en jongeren op het gebied van onderwijs, gezondheid, welzijn, sport en cultuur, dicht bij huis in de eigen wijk. We werken samen met scholen aan de Rijke Schooldag. Daarmee bieden we leerlingen een breed programma van activiteiten voor, tijdens en na schooltijd. Zo vergroten we hun ontwikkelkansen, ongeacht de thuissituatie. We signaleren problemen vroeg en bieden ondersteuning via wijkteams, scholen en jeugdpartners. Ook investeren we in financiële educatie, zodat jongeren leren omgaan met geld en schulden kunnen voorkomen.	✓	✓	✓	✓

1.3 Meer Arnhemmers met een uitkering worden begeleid naar werk of werk met ondersteuning	1.3.1 We stimuleren inwoners te participeren	We willen dat onze inwoners naar vermogen deelnemen aan de Arnhemse samenleving. In samenwerking met maatschappelijke partners en ons sociaal ontwikkelbedrijf Scalabor, zetten we in op activering en begeleiding naar werk, passend bij de mogelijkheden van de inwoner. Als inwoners hier nog niet klaar voor zijn wordt verwezen naar plekken of ondersteuningsmogelijkheden die aansluiten bij hun mogelijkheden. Bijvoorbeeld het doen van vrijwilligerswerk of andere vormen van maatschappelijke participatie die bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling en het gevoel van erbij horen. Deze ondersteuning kan bestaan uit bemiddeling naar betaald werk, inzet van arbeidsontwikkeling, werkervaring opdoen in nieuwe branches en taaltrajecten voor nieuwkomers. Of door ondersteuning bij de keuze voor een opleiding voor jongeren, zoals bijvoorbeeld door de Kansenmakers in Presikhaaf. In de wijken werken we ook samen met lokale partners en kijken we per situatie, wat extra nodig is om inwoners te begeleiden naar werk. Zo zijn er werkervaringsplekken voor jongeren met een licht verstandelijke beperking in Schuytgraaf en in het Spijkerkwartier is Spijkersupport actief ter activering richting werk. Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpogave Bestaanszekerheid een deelopgave opgenomen rondom participatie en meedoen naar vermogen. Kern van deze opgave ligt in betere afstemming van de hulp op meerdere leef terreinen bij inwoners met een bijstandsuitkering met een ondersteuningsbehoefte. Waardoor deze maar één keer zijn verhaal hoeft te doen, en ondersteuners van elkaar weten wie wat wanneer doet en elkaar kunnen versterken.	
	1.3.2 We belonen en stimuleren Arnhemmers om bij te verdienen naast een uitkering	We willen de bestaanszekerheid van inwoners vergroten, stimuleren dat zij gaan werken en uitstromen uit de uitkering via het experiment bijverdienbeloning 2023 – 2025. Na het experiment implementeren we de geleerde lessen en zodra dat mogelijk is benutten we de mogelijkheden die de Participatiewet in Balans biedt om meer inwoners te belonen voor het werken naast de uitkering. Met de invoering van de Participatiewet in Balans wordt de bijverdiengrens structureel verruimd.	

1.3.3 We werken samen aan passende werkplekken voor onze inwoners	We zien dat een groot deel van de inwoners met een uitkering meer ondersteuning nodig heeft om stappen te kunnen zetten op weg naar werk. Voor deze inwoners kunnen we de volgende instrumenten inzetten: loonkostensubsidie, beschut werk en persoonlijke ondersteuning. We zetten in op de bekendheid van deze instrumenten bij professionals en werkgevers. In 2026 kijken we of de huidige instrumenten passend genoeg zijn voor nieuwkomers. Daarnaast werken we met onze partners aan de ontwikkeling van sectorale ontwikkelpaden. Op deze manier proberen we extra kansen te creëren voor inwoners zodat zij zich stapsgewijs via verschillende functies kunnen ontwikkelen tot een volledig gekwalificeerde beroepskracht in een krapte sector. De huidige CAO voor de medewerkers van de Sociale Werkvoorziening loopt tot en met 31 december 2025. Wij willen goede arbeidsvoorwaarden voor deze groep met daarbij een passende vergoeding vanuit het Rijk. In lijn met de landelijke ontwikkelingen zal in 2026 het Werkcentrum Midden-Gelderland van start gaan waar werkenden, werkzoekenden en werkgevers met hun vragen terecht kunnen.	✓	✗	✓	✓
---	---	---	---	---	---

Er wordt een afwijking verwacht als gevolg van hogere kosten voor de sociale werkvoorziening. Deze wordt verder toegelicht bij de financiële afwijkingen.

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-243.950	-247.897	-3.947
Baten	139.392	139.392	0
Saldo lasten en baten	-104.558	-108.505	-3.947
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	6.162	6.162	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	6.162	6.162	0
Prognose resultaat	-98.396	-102.343	-3.947

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Voorkomen financiële problemen	-139	-139	0
1.2 Meer Arnhemmers kunnen rondkomen	-30.604	-33.368	-2.764
1.3 Begeleiding naar werk	-65.273	-66.456	-1.183
9.8 Doeloverstijgend	-100	-100	0
9.9 Overige	-2.280	-2.280	0
Prognose resultaat	-98.396	-102.343	-3.947

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-3.947	N			
Werk en Inkomen	1.3	-97	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Impulsbudget arbeidsmarktregio	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	-99	N	Gemeentefonds meicirculaire - TM Wet handhaving sociale zekerheid	S	AR
Werk en Inkomen	1.3	-188	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Work in NL	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	-190	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Re-integratiedienstverl jongeren	S	AR
Armoedebeleid	1.2	-200	N	Beschermingsbewind	S	AR
Armoedebeleid	1.2	-230	N	Zorgkostenregeling	S	AR
Schulddienstverlening	1.2	-269	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU IBO problematische schulden	I	AR
Armoedebeleid	1.2	-400	N	Gelrepas	S	AR
Armoedebeleid	1.2	-465	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Alleenverdienersproblematiek	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	-609	N	Sociale werkvoorziening	S	AR
Schulddienstverlening	1.2	-1.200	N	Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening werk en inkomen	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		0				

Gemeentefonds meicirculaire - DU Impulsbudget arbeidsmarktregio

De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio. Hiermee kunnen de kaders ontwikkeld worden voor de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en mogelijke knelpunten in de regionale samenwerking worden opgelost. Aanvullend op de middelen die in 2025 zijn toegekend, wordt er voor 2026 eenmalig een totaalbedrag van € 3,4 miljoen beschikbaar gesteld aan de arbeidsmarktregio's. Dit budget is in te zetten voor eenmalige kosten die te maken hebben met de regionale inzet voor de landelijke communicatie campagne voor de Werkcentra en de verdere implementatie van de communicatiestrategie. Het totaalbedrag wordt evenredig over de 35 arbeidsmarktregio's verdeeld. Elke centrumgemeente ontvangt € 96.529. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gemeentefonds meicirculaire - TM Wet handhaving sociale zekerheid

Het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid treedt per 1 januari 2027 in werking. De uitvoeringsconsequenties voor gemeenten zijn inzichtelijk gemaakt met twee artikel 2- onderzoeken. Het ene onderzoek richtte zich op nieuwe of gewijzigde taken in het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid en onderliggende besluiten. Het andere onderzoek richtte zich specifiek op wijzigingen voor het (tussentijdse) maatregelenbesluit. Mede op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken ontvangen gemeenten een bijdrage in de uitvoeringskosten van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid. Het betreft een incidentele landelijke bijdrage voor 2026 van € 6,6 miljoen, Arnhem ontvangt daarvan € 99.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Work in NL

Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten te bieden worden middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's. De gemeente Arnhem, centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland, ontvangt in 2026 een bijdrage van € 188.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Re-integratiedienstverlening jongeren

Er wordt structureel extra budget beschikbaar gesteld gericht op de arbeidsinschakeling van jongeren tot 27 jaar. In totaal gaat het om € 12,5 miljoen in 2026 oplopend tot € 44,3 miljoen structureel vanaf 2033. Het gaat om middelen voor individuele gemeenten voor de uitvoering van artikel 7a in de Participatiewet. En middelen voor de coördinerende rol van de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio in het kader van de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk. Vanaf 2027 worden daarnaast middelen beschikbaar gesteld voor centrumgemeenten voor re-integratiedienstverlening aan jongeren, die door UWV zijn afgewezen voor de Wajong op basis van het duurzaamheidscriterium. Arnhem ontvangt € 189.600 in 2026. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Beschermingsbewind

De kosten voor Bijzondere Bijstand voor Beschermingsbewind stijgen jaarlijks. De rechtbank kent bewind toe en omdat de tarieven voor de bewindvoerders landelijk worden vastgesteld, kunnen wij deze kosten niet beïnvloeden. Met ingang van 2026 is de structurele overschrijding € 200.000.

Zorgkostenregeling

De zorgkostenregeling is een nieuwe regeling sinds 2026. De regeling is eenvoudig van opzet en daardoor toegankelijker dan de vorige regelingen. De doelgroep van Wmo-gebruikers met een laag inkomen krijgt ter ondersteuning automatisch hun eigen bijdrage voor Wmo kwijtgescholden zonder dat zij hiervoor zelf een aanvraag hoeven in te dienen. Ook de meeste inwoners met langdurige zorg, krijgen een vergoeding voor zorgkosten. Daarnaast is veel bekendheid gegeven aan de nieuwe regeling bij de overgang. Het bereik van de nieuwe zorgkostenregeling is groter dan vooraf ingeschat en leidt tot een overschrijding van € 230.000.

Gemeentefonds meicirculaire - DU IBO problematische schulden

Het kabinet heeft een pakket aan maatregelen ingevoerd om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. In 2026 wordt beoogd bestuurlijke afspraken te tekenen tussen alle branches van vastelastenpartners, Divosa, Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK) en de VNG en het ministerie van SZW. Deze afspraken volgen op de positieve wetsevaluatie van vroegsignalering in 2025 en hebben tot doel om de vroegsignalering van schuldenproblematiek een impuls te geven. Partijen voeren tot en met 2029 verbetermaatregelen door met als doel om het bereik van de doelgroep te verdubbelen en de ongewenste uitval van de deelnemende doelgroep te halveren. Vanuit het ministerie van SZW wordt voor 2026 een bijdrage van € 21,3 miljoen beschikbaar gesteld. Arnhem krijgt in 2026 € 348.277. Hiervan staat € 269.000 op programma S06 en € 79.000 op programma S00. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gelrepass

Ondanks dat het aantal Gelrepassen de afgelopen jaren nagenoeg stabiel is gebleven, is er een overschrijding van het budget. Het aantal gebruikers is ongeveer gelijk aan vorige jaren, maar van de budgetten die op de passen staan wordt gemiddeld meer gebruik gemaakt door inwoners. Hierdoor is een tekort ontstaan van € 400.000.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Arnhem krijgt in 2026 € 465.228. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Sociale werkvoorziening

Door meerdere niet beïnvloedbare factoren vallen de kosten voor het werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (SW) structureel hoger uit. Het gaat hierbij met name om de loonontwikkeling bij SW medewerkers. Hiervoor wordt Arnhem middels de integratie uitkering participatie in het gemeentefonds grotendeels gecompenseerd. Deze baten zijn in de berekening van het gemeentefonds verwerkt.

Daarnaast ontvangt Arnhem als centrumgemeente via dezelfde integratie uitkering participatie in het gemeentefonds ook de vergoeding voor de medewerkers SW die bij Scalabor werken, maar buiten onze arbeidsmarktregio wonen (de zogenoemde buitengemeenten). Deze vergoeding wordt doorgesluisd naar de regiogemeenten op basis van de verhouding SW medewerkers buiten de regio. De hogere vergoeding SW in de integratie uitkering participatie leidt derhalve ook tot een hogere bijdrage buitengemeenten. Deze baten zijn in de berekening van het gemeentefonds verwerkt.

Borging wettelijke termijnen en kwaliteit dienstverlening werk en inkomen

Werk en inkomen voert dienstverleningsprocessen uit. Hiervoor gelden wettelijke eisen en wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde systemen en processen. Door verschillende oorzaken is de huidige capaciteit onvoldoende. Zo is als gevolg van onder andere toename van het aantal aanmeldingen voor uitkeringen de capaciteit van het cluster werk en inkomen onvoldoende om te voldoen aan wettelijke eisen en benodigde kwaliteit van de dienstverlening. Tegelijkertijd zien we dat ICT-systemen verbetering behoeven en processen binnen het cluster kunnen worden verbeterd. Gezien voorgaande wordt ingezet om de capaciteit in 2026 met € 1,2 miljoen op het benodigde niveau te brengen.

Zorg

Voortgang doelen en inspanningen

Arnhem is een inclusieve stad waarin alle inwoners, ook met een beperking of chronische ziekte, zo zelfstandig als mogelijk leven in de wijk en meedoen aan de samenleving						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Meer Arnhemmers wonen langer zelfstandig thuis, doen mee, ondersteunen elkaar en hebben gelijke kansen op persoonlijke ontwikkeling	1.1.1 We verbeteren de integrale netwerksamenwerking met een overzichtelijk aantal aanbieders	- Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpogave 'het anders organiseren van zorg en welzijn in de vorm van een netwerksamenwerking' hierover een deelopgave opgenomen rondom wijknetwerken. In 2026 bouwen we verder aan de Wijknetwerken voor zorg en welzijn in RKV en NW. De deelnemende organisaties pakken een steeds groter deel van de ondersteuningsvragen op binnen het Wijknetwerk. We versterken het collectieve aanbod en steeds meer ondersteuningsvragen worden opgevangen in het voorliggend veld. We maken werkafspraken met het basisonderwijs en de huisartsen in de pilotgebieden, waarmee we de samenwerking verbeteren. We onderzoeken op welke wijze de zorgvorm Behandeling (JW) en GGZ-hulp voor volwassenen goed aangehaakt kan worden op de werkwijze in de Wijknetwerken. Met het oog op de borging van de werkwijze voor de hele stad kijken we vooruit op welke wijze de bekostiging en de inkoop voor de begeleidingsfuncties er moet komen te zien. - We blijven inzetten op het versterken regionale preventie-infrastructuur. Per 2025 hebben we een regionale preventie-infrastructuur in de regio Centraal Gelderland, gebaseerd op de vijf ketenaanpakken. - We richten een mentaal gezondheidsnetwerk op met 0e, 1e en 2e lijn en de zorgverzekeraar in de regio Centraal Gelderland op basis van een gezamenlijke visie op positieve gezondheid en herstelondersteunende zorg. Het mentale gezondheidsnetwerk draagt bij aan de hoofdpogave 'De juiste interventie op het juiste moment' binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein omdat de hulp- en ondersteuningsvraag van personen en hun naasten sneller en op de juiste plek opgepakt zullen worden. Zo voorkomen we escalatie van problemen en onnodige instroom in de ggz. Gezien het belang van geestelijke verzorging voor de mentale gezondheid betrekken wij organisaties die zich specifiek daarop richten (zoals het Centrum voor Levensvragen en Suïcidepreventie) bij de op- en inrichting van het mentaal gezondheidsnetwerk - We ondersteunen inwoners waar meerdere problemen bestaan vanuit de doorbraakmethode. Gespecialiseerde wijkcoaches werken met deze methode. Deze methode houdt in dat we de problemen in samenhang benaderen en tot integrale oplossingen komen waar alle inwoners en hun netwerk mee worden geholpen. - Voor jeugdigen en volwassenen die vanuit een zorginstelling uitstromen en zelfstandig	✓	✓	✓	✓

gaan wonen, moeten voldoende, geschikte en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Om dit te bereiken leggen we verbinding met andere programma's en werken we samen om voor verschillende doelgroepen zelfstandige woonruimte te realiseren.

- We geven uitvoering aan het "Interventieplan onbegrepen gedrag", waarbij we continu door ontwikkelen met verschillende disciplines binnen de aanpak voor personen met onbegrepen gedrag. Er worden meer preventieve interventies in enkele wijken gedaan, bijvoorbeeld de pilot Wijk-GGD. Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpoging 'De juiste interventie op het juiste moment' hierover een deelopgave opgenomen die gericht is op complexe problematiek vroeg in beeld en lichte begeleiding nabij organiseren.
- We voeren gesprekken met partijen binnen zorg en veiligheid voor een 24/7 interventieteam. Ook hier is binnen Transformatieopgave Sociaal Domein binnen de hoofdpoging 'De juiste interventie op het juiste moment' deelopgaven geformuleerd. Te weten 1) complexe problematiek vroeg in beeld en lichte begeleiding nabij, 2) specialistische hulp snel en op maat en alleen waar nodig inzetten.

1.1.2 We verbeteren de effectiviteit en efficiëntie van zorg en ondersteuning en borgen de kwaliteit van zorg

- De Sociale wijkteams vormen de toegang naar de Wmo (inclusief beschermd wonen) en jeugdhulp. Ook ondersteunen ze inwoners naar de sociale basis. Wijkcoaches beoordelen welke ondersteuning onze Arnhemmers nodig hebben om zelfstandig te kunnen wonen en participeren. Daarbij wordt altijd gekozen voor de meest passende, effectieve en efficiënte hulp en ondersteuning vanuit de gedachte dat inwoners zoveel mogelijk zelf de regie houden over hun eigen leven. Beleidsregels (Wmo en jeugdzorg) helpen wijkcoaches om deze passende ondersteuning te kunnen inzetten. Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpoging 'het anders organiseren van zorg en welzijn in de vorm van een netwerksamenwerking' hierover een deelopgave opgenomen rondom versterken lokale teams. We gaan kijken naar de huidige opdracht van de Sociale Wijkteams Arnhem en aanpassen waar nodig.
- We willen dat alle Arnhemmers kunnen meedoen aan de samenleving. Daartoe bieden we Arnhemmers die niet participeren als gevolg van persoonlijke omstandigheden de mogelijkheid om deel te nemen aan de maatschappij, bij voorkeur via betaald werk. Als dit niet haalbaar blijkt, participeren zij via vrijwilligerswerk of activerend werk. We bevorderen de doorstroming vanuit activerend werk richting betaald werk/ opleidingen of vrijwilligerswerk.
- We breiden de capaciteit van toezichthouders uit. We gaan door met het uitvoeren van kwaliteitsonderzoeken (door VGGM) en rechtmatigheidsonderzoeken (door gemeentelijke toezichthouders) bij zorgaanbieders. Daarbij werken we op basis van signalen van bijvoorbeeld inwoners, wijkcoaches en vanuit het

	Veiligheidsdomein, maar ook op basis van financiële gegevens en jaarrekeninganalyse. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken leggen we waar nodig en in afstemming met de regionale inkooporganisatie (Inkoop-SDCG) passende maatregelen op, zoals verbeterplannen, cliëntenstops of terugvorderen van onterecht gedeclareerde middelen. De uitgevoerde onderzoeken publiceren we op internet. We onderzoeken de mogelijkheid om Bibob-toetsing breed in de zorg te kunnen toepassen. • We monitoren in samenwerking met de regionale inkooporganisatie (Inkoop-SDCG) en Sociale wijkteams of aanbieders goede kwaliteit van zorg leveren en de gewenste resultaten realiseren. We gaan door met bepalen welke verbeteringen nodig zijn om zorg in te kopen die zo goed mogelijk aansluit bij de hulpvragen van inwoners. • We hebben met de regio Centraal Gelderland heeft met de Kadernota 'Samen aan Zet' de aanbevelingen uit het rapport van de commissie Dannenberg omarmd en vastgelegd hoe de regio in de komende jaren in gezamenlijkheid invulling willen geven aan de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. • We zetten in op zoveel mogelijk een beschermd thuis door passende zorg en ondersteuning te organiseren, in plaats van wonen in een instelling.	
1.1.3 We stimuleren en faciliteren dat voldoende zorg en ondersteuning beschikbaar is voor de meest kwetsbare inwoners	• Om te zorgen dat de huishoudelijke ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners, heeft de raad op 29 mei 2024 ervoor gekozen om over te stappen van de Algemene Voorziening Huishoudelijke Ondersteuning (AVHO) naar maatwerkvoorzieningen. De laatst lopende trajecten AVHO worden in 2026 afgerond en gaan over naar de maatwerkvoorzieningen. We blijven deze ontwikkelingen monitoren. • We zien mogelijkheden binnen het leerlingenvervoer om tot verbeteringen te komen. Op basis hiervan zijn acht kortetermijnmaatregelen uitgewerkt. De voortgang van de maatregelen zal worden gemonitord. Op basis van het onderzoek intergemeentelijke onderzoek doelgroepenvervoer wordt een plan van aanpak gemaakt. • Binnen de Transformatieopgave Sociaal Domein is binnen de hoofdpoging 'het anders organiseren van zorg en welzijn in de vorm van een netwerksamenwerking' hierover een deelopgave opgenomen rondom begeleiding in kleine groepen. We zetten meer in op begeleiding in kleine groepen. Dit draagt bij aan het verminderen van de personeelstekorten, om dat er dan geen 1 op 1 begeleiding nodig is, maar een begeleider meer inwoners tegelijkertijd kan begeleiden. Bovendien kunnen inwoners dan van elkaar leren hoe om met bepaalde hulpvragen en ervaren dat zij hierin niet alleen staan. Met zorgaanbieders en de regionale inkoop wordt gekeken naar hoe dit regionaal ingericht kan worden binnen de huidige producten.	

Dit onderdeel loopt gedeeltelijk op koers. Gekeken naar huishoudelijke ondersteuning worden de laatste trajecten van AVHO naar maatwerkvoorziening afgerond. We blijven dit monitoren en toetsen hoe dit verloopt. Daarnaast wil het kabinet huishoudelijke hulp voor mensen die dit zelf kunnen betalen vanaf 2029 uit de Wet maatschappelijke ondersteuning halen. Mochten deze plannen doorgaan dan zal moeten worden uitgezocht welke gevolgen dit voor de inwoners heeft. Gekeken naar doelgroepenvervoer zien we punten die we verbeterd willen zien. Dit wordt opgepakt samen met de BVO Dran.

Meer kwetsbare jeugdigen ontwikkelen zich naar zelfredzaamheid en ontvangen waar nodig passende zorg

2.1 Meer kwetsbare jeugdigen wonen veilig thuis	2.1.1 We versterken het gezin en het betrokken netwerk rondom gezin	• We bekijken per individueel geval of de hulpvraag met name bij het kind zit of in feite voortkomt uit problemen die zijn of haar ouders betreffen. In die gevallen kijken we of we het hele gezin kunnen helpen en ondersteunen. Hierbij gaan we werken met de Verklarende Analyse. De wijkteams worden hiervoor geschoold. • We versimpelen het complexe veiligheidsnetwerk rondom het gezin door integraal samen te werken waarbij één gezicht in het gezin aanwezig is. Samen met Veilig Thuis, Sociale Wijkteams, Jeugdbescherming en de Raad voor de Kinderbescherming wordt een Toekomsttuin opgestart waarin deze nieuwe werkwijze wordt beproefd. We werken volgens de Visie Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid (top 3 methodiek). • We voorkomen uithuisplaatsingen door de inzet van team VAV (Vertrouwd, Aanwezig en Veilig). Dit team kan snel en flexibel bij gezinnen, waar sprake is van onveiligheid, worden ingezet om verdere escalatie te voorkomen. We kijken hoe we de werkwijze in 2026 kunnen borgen. • We werven ouders voor pleegzorg. • We zetten kleinschalig groepswonen in als alternatief voor jeugdhulp met verblijf. We maken afspraken met verblijfaanbieders over het ombouwen van leefgroepen naar kleinschalig wonen. • We voorkomen complexe scheidingen door ouders vroegtijdig de juiste informatie en hulp op één plaats aan te bieden (Digitaal Scheidingsloket). Ook kinderen waarvan de ouders uit elkaar gaan of gaan scheiden kunnen hier terecht voor informatie en hulp. Bij geëscaleerde situaties helpen professionals van het Digitaal Scheidingsloket mee om de gezinssituatie terug te brengen naar de normale.	✓✓✓✓
---	---	--	------

2.2 Minder jeugdigen zijn van zorg afhankelijk	2.2.1 We zetten tijdig, best passende zorg in	• We herijken de Sociaal Medische Indicatie zodat meer kinderen/ gezinnen die dat nodig hebben gebruik kunnen maken van kinderopvang en buitenschoolse opvang. • We zorgen voor betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. Dit doen we door inzet van de Hervormingsagenda Jeugd. Dit moet leiden tot verbetering van de hulpverlening en het financieel beheersbaar houden van de zorg. • We breiden de inzet van praktijkondersteuners jeugd uit bij Arnhemse huisartsenpraktijken. Door de lichte hulp van de praktijkondersteuner bij de huisarts zijn kinderen en jongeren minder afhankelijk van specialistische jeugdzorg. Wanneer deze lichtere hulp niet voldoet, zetten de Sociale wijkteams of huisartsen specialistische jeugdzorg in. • We stimuleren een goede voorbereiding op uitstroom uit jeugdzorg met verblijf door het gebruik van het Toekomstplan te stimuleren. Wanneer jongeren tijdig zijn voorbereid maar alsnog niet klaar zijn om uit te stromen, kan worden besloten tot inzet van Verlengde jeugdwet. Dit is onder andere onderdeel van de campagne van Stichting Het Vergeten Kind: 'laat zorg pas stoppen als kinderen daar klaar voor zijn. • We doen onderzoek naar de doel- en rechtmatigheid van casussen >€ 100.000 om inzicht te krijgen in de kosten en kwaliteit in de zorgtrajecten. De ingezette zorg en ondersteuning voor de gezinnen die de duurste zorg en ondersteuning ontvangen vanuit de gemeente worden in beeld gebracht en actie op ondernomen. We kijken hoe de ondersteuning zo efficiënt mogelijk ingezet kan worden voor de jeugdigen en gezinnen. We voeren hierbij gesprekken met de jeugdigen, verwijzers en de zorgaanbieders om tot een gezamenlijk plan te komen. • We organiseren nazorg voor jeugdige ex-gedetineerden waarbij jeugdigen na detentie worden begeleid op terugkeer in de samenleving door een Re-integratie Officier (RIO). Hierover zijn afspraken gemaakt met de Raad voor de Kinderbescherming, Sociale wijkteams Arnhem en de Gecertificeerde Instellingen. We kijken hoe we de werkwijze in 2026 borgen. • We stimuleren passend aanbod van algemene voorzieningen dat preventief op, of in combinatie met specialistische jeugdhulp ingezet kan worden, zodat kinderen kunnen blijven meedoen. Denk bijvoorbeeld aan 'steungezinnen', waarbij steunouders een kind een dagdeel in de week opvangen en ondersteunen zodat de biologische ouders op adem kunnen komen. • We versterken de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp, zodat kinderen tijdig de juiste ondersteuning krijgen om zich te kunnen blijven ontwikkelen. We maken daarom samen met onderwijsbesturen en de samenwerkingsverbanden duidelijke afspraken over hoe we kinderen gezamenlijk de beste ondersteuning kunnen bieden, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid. Deze afspraken worden continu waar nodig en waar mogelijk aangescherpt. We hebben	✓✓✓✓
--	---	--	------

de volgende inspanningen opgenomen om de aansluiting tussen onderwijs en jeugdzorg te verbeteren:

- o We zorgen voor een goede samenwerking tussen de Sociale Wijkteams en het onderwijs.
- o We zorgen voor meer duidelijkheid over de onderlinge samenwerking tussen betrokken partijen bij thuiszitters (procesafspraken) met heldere afspraken over de regie en het aanbod.
- We zorgen ervoor dat kinderen met problematiek terecht kunnen binnen de reguliere BSO in hun eigen wijk. We bieden deze kinderen extra ondersteuning op de reguliere BSO. Op deze manier groeien meer kinderen samen op in een reguliere setting (in plaats van een aparte BSO+)

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-231.378	-228.046	3.332
Baten	5.502	5.502	0
Saldo lasten en baten	-225.876	-222.544	3.332
Toevoegingen aan reserves	-4.483	-7.913	-3.430
Onttrekkingen aan reserves	10.617	10.617	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	6.134	2.704	-3.430
Prognose resultaat	-219.742	-219.840	-98

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Langer zelfstandig thuis en meedoen	-98.832	-98.832	0
2.1 Meer jeugdigen wonen veilig thuis	-41.114	-41.212	-98
2.2 Minder jeugd is van zorg afhankelijk	-55.823	-55.823	0
9.8 Doeloverstijgend	-23.898	-23.898	0
9.9 Overige	-75	-75	0
Prognose resultaat	-219.742	-219.840	-98

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-3.332	N			
Jeugdzorg	2.2	3.430	V	SPUK niet beoogde zorgkosten	I	BR
Jeugdzorg	2.1	-98	N	Gemeentefonds meicirculaire - TM kinderopvang pleegouders	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		-3.430	N			
Jeugdzorg	2.2	-3.430	N	SPUK niet beoogde zorgkosten	I	BR
Onttrekkingen aan reserves		0				

Gemeentefonds meicirculaire - TM kinderopvang pleegouders

Bij Voorjaarsnota 2025 is door de Rijksoverheid extra geld beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Deze bijdrage is bedoeld voor alle pleegouders die gebruik maken van (vormen van formele) kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso), ook in het vrijwillig kader. Pleegouders betalen nu een eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang; dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag. Bij decembercirculaire 2025 is voor 2025 eenmalig € 10,7 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Besloten is voor 2026 en 2027 deze middelen ook toe te voegen aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Arnhem ontvangt in 2026 € 98.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

SPUK niet beoogde zorgkosten

Arnhem heeft een aanvraag ingediend bij de SPUK niet beoogde zorgkosten vanwege verblijf 2024-2025. De aanvraag is voor een bedrag van € 3.430.136 toegekend.

Bij gemeenten waar veel instellingen of opvanglocaties zijn gevestigd voor aaneengesloten jeugdhulp met verblijf, worden vaker jeugdigen ingeschreven en meer kosten gemaakt. Deze uitkering is bedoeld als compensatie voor onbedoelde kosten voor aaneengesloten jeugdhulp met verblijf en de daarmee samenhangende kosten.

Dit incidentele voordeel wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Wmo en Jeugdzorg.

Zorg in Natura en PGB

Voor programma Zorg wordt een voordeel verwacht, dat grotendeels komt vanuit Zorg in Natura en PGB. Dit voordeel wordt geprognostiseerd op basis van een zeer korte periode van data in 2026, dat de gevoeligheid voor afwijkingen hierop vergroot. Tussen de verschillende beleidsterreinen (Wmo, Beschermd Wonen, Huishoudelijke ondersteuning en Jeugd) worden afwijkingen verwacht ten opzichte van de begroting, dat saldeert in totaal in een procentueel klein voordeel. Dit is echter dermate onzeker, dat dit nog niet wordt opgenomen in de begroting.

Welzijn en inclusie

Voortgang doelen en inspanningen

In Arnhem willen we meer veerkracht bewerkstelligen bij onze inwoners						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Meer inwoners ervaren meer grip op hun eigen leven	1.1.1 We zorgen dat Arnhemmers hulp kunnen krijgen via een netwerk aan partners	Soms lukt het even niet om op eigen kracht een probleem op te lossen. Als een inwoner op dat moment zelf eenvoudig hulp kan regelen, of op hulp wordt gewezen, kan stapeling van problemen worden voorkomen. We investeren daarom in de gemeenschappelijke en institutionele basis. Dit kan onder andere door een ontmoetingsplek die in de buurt, waar een praatje kan worden gemaakt met wijkgenoten of een vrijwilliger. Maar ook een andere manier van kijken van de huisarts helpt hierbij. Vaak hebben de klachten waarmee inwoners naar de huisarts gaan geen medische oorzaak, maar spelen onderliggende sociaal maatschappelijke problemen een rol. Bijvoorbeeld het overlijden van een partner, verlies van werk, eenzaamheid etc. Via Welzijn op Recept wordt een welzijnscoach betrokken die samen met de inwoner kijkt wat echt nodig is. Veel inwoners zorgen voor zieke familieleden of vrienden. Mantelzorg vrijwillige thuishulp biedt mantelzorgers ondersteuning. Om tijdig en effectief jongeren in Arnhem hulp te kunnen bieden, staat het kinderwerk en jongerenwerk centraal. Zij vervullen een cruciale rol bij het bereiken en ondersteunen van kinderen en jongeren en hun omgeving. De partijen waarmee wij samenwerken op kinderwerk zijn onder andere Rijnstad, Jeugdland, Ome Joops Tour. Met partijen als AM Support, PU, Rijnstad, Powerplug, Kansenmakers, en Youth for Christ geven we het jongerenwerk vorm. Deze inzet en partners spelen een belangrijke rol bij de opgave 3 'Kansrijk Opgroeien' van de transformatie sociaal domein	✓	✗	✓	✓
De uitvoering van de welzijnsactiviteiten ligt in 2026 op koers. Tegelijkertijd werken we toe naar een nieuwe inrichting van de sociale basis, gericht op meer samenhang, minder versnippering en een overzichtelijker speelveld van partners. Uit ervaringen in de praktijk blijkt dat de huidige inrichting niet altijd optimaal aansluit op de ondersteuning die inwoners nodig hebben en dat samenwerking tussen organisaties verder kan worden versterkt. De verdere uitwerking van deze nieuwe inrichting, in combinatie met de uitspraak van de Raad van State van 23 juli 2025 over schaarse subsidierechten, beperkt op dit moment de mogelijkheden om beschikbare middelen in te zetten voor nieuwe activiteiten.						

1.2 Meer inwoners kunnen en willen naar elkaar omkijken	1.2.1 Met partners in de stad realiseren we ontmoetingsplekken	<i>Subsidieregeling Ontmoetingsplekken</i> In 2026 starten we met een subsidieregeling Ontmoetingsplekken. Hiermee experimenteren we met collectief aanbod in de buurthuizen, in spreiding over de stad, met als beoogde doorontwikkeling een beweging naar het deel uit maken van de wijknetwerken (opgave 5 'Zorg en welzijn in de vorm van netwerksamenwerking' transformatie sociaal domein). <i>Doorontwikkeling ontmoetingslocaties en bewonersinitiatieven</i> In Malburgen stimuleren en faciliteren we inwoners, vrijwilligersorganisaties en professionele partners om een plan te maken voor de doorontwikkeling van ontmoetingslocaties, met de focus op beter gebruik. Hierbij gaat het onder andere om MFC De Malburcht, Sportpark Bakenhof en De Plint. Daarnaast wordt een nieuw complex gebouw met sociale woningbouw, een gymzaal en buurthuis de nieuwe Hobbit. De realisatie van het project is een lang gekoesterde wens van de wijk en levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in de wijk. In Schuytgraaf en Elderveld stimuleren en faciliteren we de doorontwikkeling van bestaande ontmoetingslocaties zoals respectievelijk MFC De Salamander, MFC De Omnibus, Wijkcentrum Elderveld, In Centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek gaat het om De Lommerd, Aanloophuis Zij = Wij, De Stadskeuken en de Symfonie. In samenwerking met Nationaal Programma Arnhem Oost wordt in Presikhaaf onder andere gewerkt aan de vernieuwing van buurthuis de Overkant. Tegelijkertijd wordt samen met welzijnspartijen het gebruik van de deze locatie in de loop van de bouwperiode herzien. Waarbij het welzijnsbeleid handvatten geeft voor het maatschappelijke effect dat de partners dienen te behalen. In De Laar en Elden stimuleren en faciliteren we de doorontwikkeling en zichtbaarheid van bestaande ontmoetingsplekken in de wijk. Hierbij gaat om de locaties De Laarhof, De Kroon, Rozetje en het Dorpshuis Elden. Dit doen we onder ander door het stimuleren van de zichtbaarheid van activiteiten. In Noord Oost gaat het om de locaties 't Plein, Stevig, Moes, De Buurtfabriek en de Beijer. En in Noord West om de locaties 't Huukske, Bakermat (het maken van een haalbare businesscase), De Nieuwe Hommel, Jeugdcentrum Vogelwijk en de Wasplaats. In RKV stimuleren we de doorontwikkeling van Ontmoetingencentrum Rijkerswoerd (SSR) en faciliteren we dat De Madser laagdrempeliger, prettiger en publieksvriendelijker wordt. We onderzoeken de mogelijkheden tot doorontwikkeling van wijkcentrum-spoorthal Vredenburg als ontmoetingslocatie. <i>Opstart ontmoetingslocaties</i> In Schuytgraaf en Elderveld stimuleren we dat inwoners, vrijwilligersorganisaties, verhuurders en zorgpartijen meer ontmoetingslocaties in de wijk realiseren. Daarbij gaat het om de locaties Schipholpleinflat, Jan Hovingflat, Gorinchemstraat, Schuyts Kwartier, de panden van Siza en de panden van RIBW. In Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg stimuleren we dat verhuurders en andere	
---	--	---	---

	professionele partners, zoals Vivare, Portaal en Woonzorg, meer ontmoetingslocaties in de wijk realiseren, met name in de plint van wooncomplexen. Ook faciliteren we verbinding onder inwoners in nieuwe (MerWijde en Schuytskwartier) en bestaande wooncomplexen en wijken (Rijnlandflat en Gorinchemstraat) middels de inzet van community builders. <i>Bestendigen ontmoetlocaties</i> In Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg stimuleren en faciliteren we het toekomstbestendig maken van bestaande ontmoetingsplekken in de wijk. Hierbij gaat het om de locaties De Fontein en De Kemphaan. Binnen het jongerenwerk zijn er verschillende locaties die intensief gebruikt worden door verschillende jongerenwerkpartijen, zoals 'the motion' voor de kinderen en jongeren in DLEES. Ook de Sperwer als locatie vraagt aandacht om aan te blijven sluiten bij de behoeftes van de doelgroep. Daarnaast is het behoudt van de ontmoetingslocaties voor jongeren, zoals de Push, Overkant, Mix, Madser en Fresh, van groot belang. Zo blijven we ontmoeting tussen jongeren stimuleren en faciliteren en dragen we bij aan een fijne en veilige plek.	
1.2.2 We faciliteren het opbouwwerk	Door het opbouwwerk in de stad te faciliteren, werken we aan krachtige, verbonden gemeenschappen waarin iedereen mee kan doen. Opbouwwerk activeert, verbindt en ondersteunt zowel het individu als groepen bewoners.	✓ ✓ ✓ ✓
1.2.3 Met partners in de stad zorgen we voor kinder- en jongerenwerk	We zorgen ervoor dat het kinderwerk en het jongerenwerk gefaciliteerd wordt. De inzet vindt plaats op stedelijk niveau, op wijkniveau en is zowel ambulant als locatiegebonden. Dit doen we in afstemming en in samenwerking met Veiligheid, Onderwijs en het Nationaal Programma Arnhem Oost. We gaan met partners het gesprek aan wat we verstaan onder het reguliere jongerenwerk en wat aanvullende activiteiten zijn. We streven ernaar om meerjarige subsidies toe te kennen aan de jongerenwerkpartijen die structureel subsidie ontvangen. Door de uitspraak van de Raad van State en de daarbij behorende eisen van transparantie en gelijke kansen is het in 2026 nog niet mogelijk deze nieuwe subsidierelaties vorm te geven. Het voornemen om te komen tot meerjarige financiering van structureel gesubsidieerde jongerenwerkpartijen wordt gekoppeld aan de nieuwe inrichting van de sociale basis.	✓ ✓ ✗ ✓
1.2.4 We faciliteren wijkcirkels	Wijkcirkels zijn groepen van inwoners die elkaar laagdrempelig ondersteunen met hand- en spandiensten, waardoor hulpvragen vroegtijdig gesignaleerd worden en zwaardere zorg kan worden voorkomen. We zien steeds vaker dat inwoners zelf het initiatief nemen, eventueel met ondersteuning van SWOA. We gaan een toolkit en training ontwikkelen zodat deze trend zich door kan zetten. De preventieve en eenvoudig georganiseerde methode van wijkcirkels draagt bij aan de redzaamheid van inwoners.	✓ ✓ ✓ ✓

1.3 Meer inwoners ervaren een sterk en zorgzaam netwerk	1.3.1 Samen met partners realiseren we uitvoering van het ouderenbeleid	In 2025 is de beleidsnota 'Op eigen wijze oud(er) worden in Arnhem' door de gemeenteraad vastgesteld. Vervolgens heeft het college een uitvoeringsagenda ouderenbeleid 2025-2026 opgesteld. Het ouderenbeleid is in co-creatie met inwoners en partners in de stad ontwikkeld. Ook bij de uitvoering en doorontwikkeling hiervan in 2026 blijven inwoners en partners betrokken. Dit jaar gaan wij naast ons huidige aanbod voor ouderen aan de slag met projecten op de pijlers 'meedoen & ontmoeten', 'gezond & fit', 'samen wonen, samen leven'. Daarnaast dragen we bij aan het ontwikkelen van nieuwe woonvormen voor ouderen, een krachtige samenwerking tussen zorg en welzijn, aan zorgzame buurten en bewustwording. Deze projecten dragen aantoonbaar bij aan het versterken van de veerkracht van ouderen, ze zijn leuk, worden integraal opgepakt en stimuleren effectieve en innovatieve samenwerking. Wij gebruiken een cyclische aanpak waarbij de projecten continue worden geëvalueerd en aangepast op basis van wat werkt. U wordt als raad jaarlijks meegenomen in de evaluatie.	
	1.3.2 We bevorderen vrijwilligerswerk	In vervolg op de nota 'Vrijwilligersbeleid in Arnhem' geeft een uitvoeringsagenda nader vorm aan de speerpunten van dit beleid. Deze agenda wordt samen met de organisaties die vrijwilligers ondersteunen en vrijwilligersorganisaties vormgegeven en uitgevoerd. Centraal staan de ondersteuning van vrijwillige inzet, verbinding tussen (bestaande) initiatieven, ondersteuning en ontzorging van besturen en aansluiten bij vrijwilligers en hun potentieel. De vrijwilligersondersteuner speelt een rol in het coördineren en het (verder) verbinden van organisaties die zich op vrijwilligers(werk/organisaties) richten.	

Arnhem is gastvrij voor vluchtelingen en biedt een vangnet voor wie het nodig heeft

1.1 Mensen die gevlucht zijn krijgen een zachtere landing in Arnhem	2.1.1 We vangen mensen die gevlucht zijn ruimhartig, menswaardig en toekomstbestendig op	Er zijn verschillende locaties aangewezen als toekomstbestendige opvangplekken in de vaste voorraad van COA. Naast de bestaande locaties aan de Groningensingel, de Elderhofsweg, Amsterdamseweg, Frombergstraat en Velperweg, gaat het om twee nieuw te ontwikkelen locaties in Rijnpark fase 1 en fase 2. Daarnaast worden er in 2025 en 2026 voorbereidingen getroffen voor een nieuwe tijdelijke locatie aan de Heijenoordsweg en worden bestaande tijdelijke locaties (Nieuwe Kade, Postillionhotel en NH Rijnhotel) voortgezet. De locatie Old Dutch aan het Stationsplein is per 1 juli 2025 beëindigd. Oekraïense ontheemden worden opgevangen in Schuytgraaf (Marasingel) , Presikhaaf (Doorwerthlaan) en aan en aan de Nieuwe Kade. In aan de Kemperbergerweg in Schaarsbergen zijn daar in juni 2025 een paar plekken aan toegevoegd, en aan de Marga Klompélaan in Rijkerswoerd wordt begin september 2025 een grote nieuwe opvanglocatie geopend. Ook in 2026 zullen we bezig zijn met de opstart ervan. Voorbereidingen worden bovendien getroffen voor een locatie aan Kramersgildeplein in Presikhaaf, die naar verwachting tegen de zomer van 2026 geopend wordt. Aan de taakstelling voor zowel opvang van asielzoekers in het kader van de spreidingswet, als voor de opvang van Oekraïense ontheemden, wordt in Arnhem zeer ruim voldaan. Ondanks onze inspanningen, is er wel een achterstand in de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. We zetten ons maximaal in om die achterstanden in te lopen. Met de drie grootste woningcorporaties hebben we hierover afspraken gemaakt.	✓✓✓✓
	2.1.2 We helpen vluchtelingen met meedoen in Arnhem	<i>Meedoen vanaf dag één</i> Iedereen die in Arnhem wordt opgevangen krijgt, binnen geldende kaders, de mogelijkheid om mee te doen vanaf dag één. We voeren gesprekken met iedereen die daar behoefte aan heeft, om te bespreken waar de behoefte ligt. Zo kunnen we maatwerk bieden. Op basis van dit onderzoek zetten we ook extra in op (bestaand) aanbod. We doen dit in samenwerking met ketenpartners en Arnhemmers. Daarnaast startten we in september 2025 met Connect, een ontmoetingsplek in Rozet waar alle Arnhemmers terecht kunnen voor lunch, maar ook activiteiten zoals taal, werk, sport en cultuur. In 2026 zullen we hier verder vorm aan geven en het aanbod en de samenwerking verder verstevigen. <i>Asielzoekers</i> Ook voor mensen die nog in afwachting zijn van hun verblijfsstatus, zetten wij ons volop in zodat zij kunnen meedoen in onze stad. Ook al verblijven zij tijdelijk in Arnhem. Dit draagt bij aan hun zelfstandigheid en een snellere integratie. Dit doen we binnen de huidige landelijke kaders en mogelijkheden die er zijn.	✓✗✓✓
Per 1/7 is de nieuwe Doelgroepflexibele regeling ingegaan. Dit kan (positieve) financiële consequenties hebben.			

2.1.3 We zorgen dat mensen met een verblijfsvergunning inburgeren

Nieuwkomers

Zodra vluchtelingen een status hebben starten zij met het inburgeringstraject. We hebben als uitgangspunt om vanaf de koppeling aan de gemeente Arnhem in te zetten op de belangrijkste componenten voor inburgering, namelijk taal, werk en deelname in de Nederlandse maatschappij. We bieden daarbij de juiste en benodigde ondersteuning en zorg en houden regie op het gehele proces. Het opstellen van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie voor iedere nieuwkomer helpt ons daarbij. Hier gaan we in 2026 mee verder. In 2025 zijn we met nieuwe samenwerkingen gestart voor de Z en B1 route gestart en deze zullen in 2026 verder vorm krijgen. Afspraken met de onderwijsroute zijn verlengd tot 31-12-2026. Dat betekent dat in de eerste periode van 2026 voorbereidingen zullen getroffen voor het vervolg.

Oudkomers

In 2023 hebben we een, 3-jarige, Europese subsidie (AMIF) toegekend gekregen om ongeveer 300 oudkomers, die onder de oude wet inburgering vallen, extra te ondersteunen in hun integratie en hiermee een aanbod voor de toekomst te creëren. Afgelopen periode is de samenstelling van de doelgroep aangepast en zijn ook nieuwkomers toegevoegd aan dit project. We blijven hiermee binnen de gestelde voorwaarden en doelstellingen.

Met meerdere externe partners, zoals Scalabor, Newbees en collega's zetten we in op een brede ontwikkeling op meerdere leefdomeneinen zoals gezondheid, sport, werk en financiën. Dit doen we middels een cultuursensitieve benadering door sleutelfiguren uit de wijk in te zetten. In 2026 loopt het project ten einde en zullen we het project evalueren waarbij we de successen van het project in de dagelijkse dienstverlening laten landen.

1.2 Minder mensen hoeven gebruik te maken van het passend vangnet	2.2.1 We zorgen voor een sterk netwerk in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling	Arnhem is centrumgemeente voor de regio Arnhem-Achterhoek. In de regio zetten we in op preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit doen we samen met onze regionale en lokale ketenpartners. Denk hierbij aan regiogemeenten, de sociale wijkteams, Veilig Thuis, jeugdgezondheidszorg, teams leefomgeving, jeugdzorgaanbieders en Moviera. Waar nodig bieden we ambulante hulp en begeleiding aan slachtoffers van huiselijk geweld. Mocht dit onvoldoende veiligheid bieden, is er mogelijkheid tot opvang. De druk op de vrouwenopvang is hoog. Ook creëren we bewustwording in de gemeente met onder andere acties tijdens de jaarlijkse internationale campagne Orange the World, de dag tegen de ouderenmishandeling en de week tegen kindermishandeling. Daarnaast bieden we hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. We versimpelen het complexe veiligheidsnetwerk rondom het gezin door voor doelgroep 0 tot 100 integraal samen te werken, waarbij één gezicht in het gezin aanwezig is. Samen met Veilig Thuis, Sociale Wijkteams, Jeugdbescherming en de Raad voor de Kinderbescherming wordt via een Toekomsttuin deze nieuwe werkwijze beproefd. Dit valt onder het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Het versterken van de sociale basis en preventie is een rode draad in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarbij richten we ons op het voorkomen en vroegtijdig opsporen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Onze belangrijkste partners zijn Veilig Thuis, Moviera, Centrum Seksueel Geweld, het Zorg- en Veiligheidshuis en het Sociaal Wijkteam. We blijven inzetten op het versterken van de sociale basis en preventie door middel van trainingen, netwerkbijeenkomsten en voorlichtingen voor professionals en inwoners. Waar nodig bieden we ambulante hulp en begeleiding aan slachtoffers van huiselijk geweld. Mocht dit onvoldoende veiligheid bieden, is er mogelijkheid tot opvang. De druk op de vrouwenopvang is echter hoog. Hierdoor zijn de selectiecriteria voor toegang tot de opvang strenger. Er wordt gewerkt aan uitbreiding van de opvangcapaciteit. Dit doen we in samenwerking met gemeenten Apeldoorn, Ede en Nijmegen.	✓✓✓✓✗
	2.2.2 Arnhem investeert in het voorkomen van huiselijk geweld en femicide door brede voorlichting	Huiselijk geweld en femicide blijven een groot maatschappelijk probleem dat ook in Arnhem aandacht en actie vraagt. Vroegtijdige herkenning van signalen en bewustwording van geweld in afhankelijkheidsrelaties zijn cruciaal om escalatie te voorkomen. Door voorlichting en bewustwording breed in de samenleving te brengen — onder andere op scholen, in buurthuizen, bij zorgprofessionals en hulporganisaties — kunnen signalen van relationeel geweld eerder worden herkend en besproken. Hiervoor stellen we voor vanuit de algemene middelen in 2026 € 350.000 en in 2027 € 350.000 beschikbaar te stellen, om zo bij te dragen aan een stad waarin iedereen zich veilig voelt en geweld in afhankelijkheidsrelaties zoveel mogelijk wordt voorkomen.	✓✓✓✓✓

2.2.3 We zetten in op het voorkomen van dakloosheid	Het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis' heeft de ambitie dat in 2030 dakloosheid is beëindigd en iedereen een Thuis heeft. Een van de actielijnen is Preventie: het voorkomen van dakloosheid. In het regionale en lokale uitvoeringsplan Maatschappelijke Opvang (en Beschermd Wonen/Beschermd Thuis) worden op deze actielijn een aantal inspanningen benoemd, waaronder: • Inzet herstelondersteuning: het versterken van zelfredzaamheid met laagdrempelige hulp en ondersteuning • Versterken begeleiding/nazorg door ervaringsdeskundigen ter voorkoming van terugval en het realiseren van duurzame uitstroom • Vormen van een lokale opvangalliantie, zodat effectiever beleid gevoerd kan worden gericht op het voorkomen en uitbannen van dakloosheid. • Voortzetten Opvang dakloze kwetsbare EU-burgers (gestart juli 2024 voor twee jaar; besluit nemen over voortzetting, eventueel door deelname aan landelijke pilot vanaf 2026) • Voortzetten pilot 'Financiële Vleugels' (Nationaal Programma Arnhem-Oost): leef- en leergeld voor (dreigend) dakloze jongeren (gestart november 2024 voor twee jaar) • Voortzetten proef 22-uursopvang (gestart januari 2025 voor twee jaar) In het kader van monitoring sluiten we naast de reeds beschikbare reguliere regionale en lokale monitoring aan op de landelijke monitor Dakloosheid die onderdeel is van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD). Deze monitor omvat gegevens over het aantal dak- en thuislozen, tijd tot opvang (zowel direct als langdurig), duur van opvang (zowel direct als langdurig), mate van terugval en aantal gerealiseerde woonplekken t.b.v. uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	
---	---	---

Arnhem neemt vanaf 1 juli 2026 deel aan de landelijke pilot opvang dakloze EU-burgers, zodat deze opvang na afloop van de proefperiode voortgezet kan worden. Arnhem ontvangt hiervoor rijksmiddelen tot en met 2028. Deze zijn ontoereikend en worden daarom aangevuld met lokale middelen. De 22-uursopvang is in 2026 het tweede proefjaar ingegaan en wordt gedurende de gehele looptijd gevolgd middels een actieonderzoek: verbeterpunten worden waar mogelijk meteen in de praktijk gebracht. Alle betrokkenen zijn tevreden met de 22-uursopvang. In het daklozenloket zijn ervaringsdeskundigen en herstelondersteuners werkzaam voor eerste opvang van (dreigend) daklozen. De overige onderdelen binnen deze inspanning hebben om uiteenlopende redenen vertraging opgelopen maar blijven actueel en urgent.

Arnhem is een inclusieve stad waar iedereen de kans krijgt om volwaardig deel te nemen aan de samenleving

1.1 Meer inwoners en collega's ervaren dat (on)zichtbare verschillen geen verschil maken in hoe we elkaar behandelen	3.1.1 We werken aan het voorkomen en tegengaan van discriminatie en racisme	Artikel 1 Grondwet We focussen ons vooral op drie gronden uit Artikel 1 van de Grondwet, namelijk 'ras' (herkomst/huidskleur), 'seksuele gerichtheid en geslacht' (seksuele gerichtheid en genderidentiteit) en 'handicap' (beperking). Daarnaast zetten we ons op een aantal thema's in op alle gronden, zoals bij het tegengaan van arbeidsmarktdiscriminatie en het tegengaan van verdergaande polarisatie op inclusiethema's. Herkomst en huidskleur We werken aan het voorkomen en tegengaan van discriminatie op basis van herkomst/huidskleur door de werkgroep 'Arnhem tegen Racisme' te faciliteren. Als gemeente Arnhem nemen wij ook deel aan deze werkgroep. In 2026 willen we samen met deze werkgroep een agenda (met speerpunten) presenteren. Daarnaast werken we aan een aanpak tegengaan moslimdiscriminatie. We besteden aandacht aan de doorwerking van het koloniaal en slavernijverleden. In 2026 gaan we onder andere verder met onze inspanningen voor een Arnhemse educatiemethode over het (Arnhemse) koloniaal en slavernijverleden. Ook spannen we ons in tegen antisemitisme. Seksuele gerichtheid en genderidentiteit Ook werken we aan het voorkomen en tegengaan van discriminatie op basis van seksuele gerichtheid en genderidentiteit. Dit doen we samen met onze partners in de werkgroep van 'het Arnhemse Regenboogoverleg'. Door middel van de speerpunten Veiligheid, Zorg en welzijn, Specifieke aandachtsgroepen, Zichtbaarheid en Educatie uit de Regenboogagenda 2023-2026 zetten we in op maatregelen om de acceptatie en veiligheid van deze gemeenschap te vergroten. In de Regenboogagenda benoemen we per speerpunt de beoogde resultaten en inspanningen. In 2026 starten we met het evalueren van de Regenboogagenda 2023-2026 en bereiden we ons voor op een nieuwe Regenboogagenda. Daarnaast verwachten we dat het jaarprogramma Roze Zaterdag Arnhem 2027 (dat start vanaf oktober 2026) bijdraagt aan de zichtbaarheid en acceptatie van de lhbtq+ gemeenschap in Arnhem. Alle gronden Bij een aantal inspanningen focussen wij op het voorkomen en tegengaan van discriminatie op basis van alle gronden. Zo werken we aan een aanpak tegen verdergaande polarisatie en werken we aan de ontwikkeling van een 'tool' voor Arnhemse VO- en Mbo-scholen om een inclusief en veilig schoolklimaat te stimuleren. In 2026 leveren we het actieplan 'tegengaan arbeidsmarktdiscriminatie' op en starten we met de uitvoering van bijbehorende inspanningen. De pilot Arnhemse coördinator tegen discriminatie en racisme (ACDR) krijgt een vervolg. De nieuwe rol is, mede op basis van feedback van onze partners, meer ingericht op het versterken en zichtbaar maken van initiatieven en activiteiten in Arnhem die gericht zijn op het tegengaan van discriminatie en racisme. Beperking Hoe we discriminatie op basis van beperking voorkomen en tegengaan beschrijven we bij de Inspanning/focuspunt 2: 'We versterken de positie van inwoners met beperking'. Beoogde resultaten: In 2026 starten we met de uitvoering van het actieplan tegengaan	
--	---	--	---

moslimdiscriminatie. Dit als uitvoering van motie 24M142.

- In 2026 wordt het (regionale) plan tegengaan Arbeidsmarktdiscriminatie opgesteld en starten we met de uitvoering hiervan. In dit plan hebben we ook aandacht voor de positie van moslima's op de arbeidsmarkt, waartoe in motie 24M109g wordt opgeroepen..
- In 2026 starten we met het jaarprogramma Roze Zaterdag 2027.
- In 2026 gaat de nieuwe ACDR van start met het versterken en zichtbaar maken van Arnhemse initiatieven en activiteiten.
- In 2026 presenteert de werkgroep 'Arnhem tegen Racisme' de Anti-racismeagenda voor de komende jaren. Dezelfde werkgroep onderzoekt en adviseert hoe hierin ook de aanpak en bestrijding van afrofobie en antizwartracisme (zie ook motie 25M141) een plek kan krijgen.
- In 2026 starten we met een pilot van de Arnhemse educatiemethode over het slavernijverleden.

Er is een eerste aanzet gemaakt voor een aanpak gericht op het tegengaan van polarisatie. Kern hiervan is de inzet op dialoog en ontmoeting tussen inwoners met verschillende perspectieven, met als doel wederzijds begrip en sociale samenhang te versterken. Voor de verdere planvorming en eventuele uitvoering is er geen capaciteit en middelen beschikbaar.

Naar aanleiding van motie 24M109g is met stakeholders gesproken over arbeidsmarktdiscriminatie en is een inventarisatie gemaakt van bestaande landelijke, regionale en lokale initiatieven. De inventarisatie laat zien dat er al veel instrumenten en ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar zijn om gelijke kansen op de arbeidsmarkt te bevorderen. Daarom wordt niet ingezet op de ontwikkeling van een nieuwe aanpak, maar wordt samen met betrokken beleidsvelden onderzocht hoe het bestaande aanbod beter ontsloten kan worden voor werkgevers.

3.1.2 We versterken van de positie van Arnhemmers met een beperking	Bij een beperking kan het gaan om een fysieke of mentale beperking (het VN-verdrag Handicap gaat uit van mensen met een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke beperking, chronische ziekte of psychische kwetsbaarheid). De focus ligt tot op heden in sterke mate op Arnhemmers met een fysieke beperking. We zetten in op veertien (levens)terreinen, zie hiervoor de recente raadsbrief 'Update versterken positie inwoners met een beperking'. Deze inspanning raakt veel organisatieonderdelen binnen de gemeentelijke organisatie en organisaties in de stad. Met het oog op een duurzame borging maken we gebruik van een indeling in fasen: initiatief-, ontwikkel- en beheerfase. Iedere fase kent een eigen set aan maatregelen/ werkzaamheden: • Handhaving, Veiligheid, Mobiliteit, Wonen en Zorg bevinden zich in de 'initiatief fase'. • Onderwijs bevindt zich gedeeltelijk in de 'initiatief fase' en gedeeltelijk in de 'ontwikkelfase'. • Werk & Inkomen, Economie, Sport, Evenementen, Openbare Ruimte en Vastgoed bevinden zich in de 'ontwikkelfase'. • Verkiezingen en Communicatie bevinden zich in de 'beheerfase'. Beoogde resultaten Onderstaand ligt de focus de beoogde resultaten voor de (levens)terreinen die zich in de initiatief fase bevinden. De resultaten voor de (levens)terreinen in de ontwikkel- en beheerfase worden meegenomen in andere, veelal reguliere verantwoordingsdocumenten. • In 2026 starten we samen met een werkgroep bestaande uit vertegenwoordiging van schoolbesturen met het uitvoeren van een Arnhemse opdracht voor inclusief onderwijs. • In 2026 starten we samen met corporaties en huurdersverenigingen met het uitvoeren van de prestatieafspraken 2025-2029 over toegankelijkheid. • In 2026 blijven we structureel met betrokken partijen in gesprek over de behoeften van mensen met een levenslange en levensbrede beperking bij zorg en ondersteuning. Om zo via patronen die volgen uit casuïstiek te bekijken wat aanleiding vormt om beleidsregels op onderdelen aan te passen.	
---	---	---

3.1.3 We maken met onze samenwerkingspartners en andere Arnhemse organisaties werk van diversiteit en inclusie	We vinden het belangrijk dat onze samenwerkingspartners en andere Arnhemse organisaties zich inzetten voor een inclusieve en diverse organisatie en dienstverlening. Doel is dat we afspraken maken met alle samenwerkingspartners die we hebben (verbonden partijen, subsidierelaties en inkooprelaties) over inclusie en diversiteit. En dat deze afspraken terug te vinden zijn in de verantwoording. Ook coördineren we het stedelijk netwerk 'Diversiteitsreis', waarin nu ongeveer 30 organisaties deelnemen.	
--	--	---

Beoogde resultaten:

- In 2026 blijven alle betreffende verbonden partijen inclusie- en diversiteitsbeleid actief meenemen in hun verantwoordingssystematiek.
- In 2026 leggen we afspraken over inclusie en diversiteit vast in de subsidiebeschikking en verantwoording van al onze structurele subsidierelaties.
- In 2026 maken we ook voor incidentele subsidies afspraken over inclusie en diversiteit.
- In 2026 nemen we bij een aantal aanbestedingen voorwaarden over inclusie en diversiteit op.
- Verdere inhoudelijke ontwikkeling en groei van het netwerk 'Diversiteitsreis'.

Subsidiepartners

We hebben een basis ontwikkeld voor accounthouders om met subsidiepartners afspraken te maken over diversiteit, inclusie en toegankelijkheid. Dit basisaanbod bestaat onder andere uit een handreiking en een tekst over diversiteit, inclusie en toegankelijkheid voor in de beschikking. We hebben gemerkt dat naast dit basisaanbod meer nodig is om met subsidiepartners afspraken te maken. Daarom gaan we met een aantal subsidiepartners intensiever gesprekken voeren over hun inzet op dit thema. Begin 2026 werd bekend dat we ons subsidiestelsel gaan hervormen naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 23 juli 2025. De aanpak en planning van deze gesprekken is hierom veranderd.

Inkooprelaties

We leren dat inspanningen om bij aanbestedingen voorwaarden over diversiteit en inclusie op te nemen meer vragen dan we eerst dachten. Daarom hebben we tot nu toe nog geen voorwaarden over inclusie en diversiteit opgenomen bij een aanbesteding. Hierdoor loopt de planning uit.

3.1.4 We werken aan een organisatie die een afspiegeling is van Arnhem en waar medewerkers zichzelf kunnen zijn en zich gezien en gehoord voelen	Met een inclusieve en diverse organisatie kan de gemeente Arnhem haar werk voor de stad beter uitvoeren én een betere werkgever zijn voor alle medewerkers. We blijven daarom werken aan een organisatie waar medewerkers gezien en gewaardeerd worden en zichzelf kunnen zijn. De beweging die we maken is positief. Tegelijkertijd hebben trajecten waarin we gedrag en cultuur willen veranderen tijd, aandacht en zorgvuldigheid nodig. We zijn bezig om de komende jaren de opgave meer te verankeren in alle clusters. Belangrijke elementen daarin zijn de inclusie-clusterplannen, de beschikbare data op het gebied van Inclusie en Diversiteit (trends en knelpunten) en de cluster-'routekaart' (wat is nodig om te versnellen, om succesvol te zijn en om te borgen).	
	Een belangrijke faciliterende rol is hierbij - organisatiebreed - weggelegd voor de afdeling P&O. Denk aan onder meer de gemeentepool, oordeelvrij werven en selecteren en het aanbod voor leren en ontwikkelen.	
	We zetten in op een bredere beweging binnen de hele organisatie, 'top-down' en ook 'bottom-up'. We stimuleren medewerkers om zelf initiatief te nemen en faciliteren dat. Zo heeft een aantal collega's het initiatief genomen voor het vieren van Chanoeka en de Iftar. Er is een mooie beweging ontstaan rond het thema neurodiversiteit: als gevolg van het via interne kanalen delen van ervaringen van een medewerkster en haar leidinggevende hebben zich medewerkers gemeld die een netwerk willen starten. Op deze manier groeien inclusie en diversiteit steeds meer uit tot iets wat van én voor iedereen binnen de organisatie is.	
	Beoogde resultaten: • In 2026 zijn we minimaal één procentpunt gegroeid ten opzichte van 2025 in de vertegenwoordiging van medewerkers met een afkomst buiten Europa organisatiebreed én in de schalen 11 en hoger. • In 2026 hebben we, waar nodig, aanpassingen gedaan aan ruimtes en/of faciliteiten om de (kantoor)gebouwen toegankelijker en inclusiever te maken. • In 2026 is er een medewerkersnetwerk (vanuit verschillende diversiteitsdimensies) • Als vervolg op de pilot Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme (zie raadsbrief) is voor ten minste de helft van alle clusters een proces doorgelicht. • De gemeentelijke communicatie is steeds inclusiever, in woord en beeld.	

Vertegenwoordiging

De vertegenwoordiging in schaal 11 en hoger kunnen we niet meetbaar maken zonder dat het herleidbaar is. Daardoor kunnen we niet zeggen dat in deze schalen de 1% groei is behaald.

Medewerkersnetwerk

Er is gewerkt aan 'communitybuilding': vanuit de behoefte van medewerkers activiteiten organiseren, waar ze zelf aan bijdragen en in de lead zijn. Denk aan Benefiet Iftar, Roze-jaar-activiteiten etc. Er is hieruit nog geen apart netwerk ontstaan en door focus op de herijking van het Uitvoeringsplan is hier geen vervolg aan gegeven.

Pilot staatscommissie

Na de pilot zijn we gestart met het uitvoeren van de discriminatietoets bij andere clusters. De planning loopt uit, omdat het uitvoeren van de discriminatietoets in de praktijk langer is dan vooraf ingeschat met de beschikbare capaciteit. De doorlooptijd verschilt namelijk per proces en is afhankelijk van de complexiteit van het proces, de beschikbaarheid van de afdeling/betrokken medewerkers. We hebben nu twee processen afgerond, een derde loopt en een vierde gaan we opstarten.

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-61.295	-61.552	-257
Baten	6.701	6.701	0
Saldo lasten en baten	-54.594	-54.851	-257
Toevoegingen aan reserves	-794	-1.780	-986
Onttrekkingen aan reserves	4.018	4.061	43
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	3.224	2.281	-943
Prognose resultaat	-51.370	-52.570	-1.200

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Inwoners ervaren grip op hun leven	-314	-314	0
1.2 Meer inwoners kijken naar elkaar om	-15.322	-16.308	-986
1.3 Een sterk en zorgzaam netwerk	-1.166	-1.166	0
2.1 Zachtere landing voor vluchtelingen	-3.544	-4.237	-693
2.2 Een passend vangnet	-26.982	-27.446	-464
3.1 Inclusief Arnhem	-2.456	-2.456	0
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	-1.586	-1.586	0
Prognose resultaat	-51.370	-53.513	-2.143

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-257	N			
Welzijn	1.2	430	V	Behouden basis Welzijn	I	BR
Welzijn	1.2	306	V	Teruggevorderde subsidies 2025	I	BR
Welzijn	1.2	250	V	Sociale basis	I	BR
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	2.1	-43	N	NPAO herbestemmingen - City @ Home	I	BR
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	2.1	-300	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Aanpak overlast asielzoekers	I	AR
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	2.1	-436	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Faciliteitenbesluit opvangcentra	I	AR
Welzijn	2.2	-464	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Pilot dakloze EU-burgers	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		-986	N			
Welzijn	1.2	-986	N	Toevoeging BR WMO en Jeugdzorg	I	BR
Onttrekkingen aan reserves		43	V			
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	2.1	43	V	NPAO herbestemmingen - City @ Home Ontrekking BR Arnhem Oost	I	BR

Behouden basis Welzijn

In 2026 is een incidenteel budget voor behouden basisniveau Welzijn en Maatschappelijke opvang beschikbaar gesteld. Dit budget wordt niet volledig benut in 2026 en geeft een voordeel op van €430.000.

Teruggevorderde subsidies 2025

Bij de vaststelling van subsidies bij Welzijn en Maatschappelijke opvang kwam naar voren dat de kosten lager waren dan eerder ingeschat en verleend. Dit resulteert in een incidenteel voordeel.

Sociale basis

Er is een algemeen voordeel zichtbaar bij de sociale basis. Binnen Welzijn worden de bestaande activiteiten gefinancierd en is het vizier op de brede Welzijnsbasis vanaf 2028, waardoor geen nieuwe activiteiten worden gefinancierd.

NPAO Herbestemmingen - City @ Home

Op 9 juli 2026 heeft de Kopgroep van de Alliantie Arnhem Oost ingestemd met het alternatief inzetten van middelen die in 2025 niet zijn besteed, door deze in 2026 op andere trajecten in te zetten. Het gaat om een totaalbedrag van € 1.162.500 welke anders wordt besteed dan aanvankelijk in het uitvoeringsplan NPAO was aangegeven. Met dit voorstel wordt dit in de begroting 2026 verwerkt.

Van het totaalbedrag wordt €42.500 gebruikt voor ondersteuning City @ Home. De overige middelen worden binnen S03 Economie en S12 Wonen en Leefomgeving ingezet.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Aanpak overlast asielzoekers

Overlast en crimineel gedrag van asielzoekers heeft grote impact op de betrokkenen, de omgeving en het draagvlak voor opvang. Aanvullend op de nationale aanpak is lokaal maatwerk cruciaal omdat overlast binnen de gemeentegrenzen wordt ervaren. Om deze lokale aanpak binnen de gemeenten te ondersteunen wordt landelijk € 12,9 miljoen beschikbaar gesteld in 2026. Gemeenten konden hiervoor een aanvraag doen. Bij de verdeling van het budget is rekening gehouden met het aantal opvangplekken in de gemeente. Daarnaast ontvangen gemeenten met een Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling (AMV)-locatie of een treinstation waar overlast wordt veroorzaakt een aanvullende bijdrage. Arnhem krijgt € 300.000 in 2026.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Faciliteitenbesluit opvangcentra

Vanaf 1 juli 2025 is de juridische grondslag voor deze uitkering gelegen in de Financiële-verhoudingswet. Gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers faciliteren ontvangen nu middelen voor de werkzaamheden in en voor de opvangcentra, maar ook voor noodopvang, onderwijshuisvestingskosten, voorlichtingskosten en aanvullende bekostiging in het kader van het faciliteren van asielopvang waar niet vanuit een andere regeling aan tegemoet wordt gekomen. Hiervoor is in 2026 een landelijk bedrag van € 11,7 miljoen beschikbaar. Arnhem krijgt in 2026 € 436.386. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Pilot dakloze EU-burgers

Sinds 2022 bestaat de pilot kortdurende opvang niet-rechthebbende EU-burgers (niet-rechthebbend in het kader van de Wmo). Deze opvangvoorziening helpt mensen, die niet bij andere vormen van opvang terecht kunnen, met begeleiding terug naar werk of land van herkomst. In de voorjaarsbesluitvorming 2025 van het Rijk is besloten deze voorziening voort te zetten tot en met 2028 en hier additionele middelen voor beschikbaar te stellen. Met deze additionele middelen kunnen nieuwe gemeenten deelnemen. Iedere deelnemende gemeente ontvangt een vaste bijdrage van € 175.000. De resterende middelen worden via het objectieve verdeelmodel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) over de gemeenten verdeeld. Arnhem krijgt in 2026 € 463.674. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gezondheid en sport

Voortgang doelen en inspanningen

Alle Arnhemmers gezond en fit						
Doel	Wat willen we bereiken? Inspanning	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
			Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Meer Arnhemmers voldoen aan de beweegrichtlijn en minder Arnhemmers hebben overgewicht	1.1.1 We stimuleren sporten in de openbare ruimte	- We leggen beweegvoorzieningen aan zoals pumtracks, skatebanen, calisthenics- en freerunobjecten. Hierbij willen we tot 2027 per jaar minimaal 1 beweegvoorziening toevoegen. Hierbij hebben we aandacht voor Arnhem Oost wijken. - We onderhouden beweegvoorzieningen in de openbare ruimte (zoals playgrounds). - Waar nodig vindt ook programmering vanuit buurtsportcoaches plaats. - We zorgen voor een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen, te wandelen en te fietsen, door onder andere het aanleggen van aantrekkelijke wandelroutes en beweegroutes. - We werken samen met verenigingen en scholen om open sportparken en open schoolpleinen te realiseren, zodat deze aansluiten op de openbare ruimte. - We onderzoeken in 2026 o.a. de aanleg van een 'urban track', een openbaar toegankelijke atletiekbaan.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We stimuleren Arnhemmers om gezond te eten en te drinken	- Het programma GO! (Gezond Onderweg!), een wijkgericht programma met als component een passend sport- en beweegaanbod voor de doelgroep, is effectief gebleken in de aanpak van overgewicht en obesitas bij kinderen. - Het programma JOGG richt de aandacht op een gezonde leefstijl bij kinderen in het algemeen en een gezond gewicht in het bijzonder. Het programma stimuleert gezonder eten en drinken in de omgeving waarin kinderen dagelijks verkeren, zoals op scholen, in kindercentra, bij sportverenigingen, en bevordert een leefomgeving die uitnodigt tot activiteit en tot sportief bewegen. - Op plekken waar veel kinderen komen willen we een zo gezond mogelijke omgeving creëren. Daarom integreren we voedseleducatie zoveel mogelijk in het basisonderwijs. Dit sluit aan bij de ambities in het kader van het JOGG-programma (gezonde jeugd, gezonde toekomst), waarbij gezonde voeding en water drinken belangrijke pijlers zijn. - We verzorgen leefstijlcoaching via het Sportbedrijf Arnhem door middel van de gecombineerde leefstijlinterventies (Xfitt, COOL). Die interventies richten zich op een combinatie van afvallen, bewegen en gedragsverandering voor duurzaam resultaat.	✓	✓	✓	✗

De voorgenomen opschaling van het programma GO! kan mogelijk vertraging oplopen als gevolg van ontwikkelingen rondom de inrichting van de aanpak en veranderingen in de samenwerkingsstructuur.

1.1.3 We helpen verenigingen en andere beweegaanbieders vitaal en toekomstbestendig te zijn

- Sportfaciliteiten zijn schoon, heel en veilig en bieden de Arnhemse sportverenigingen ruimte om hun sport te beoefenen. Dit gebeurt door middel van het Sportbedrijf Arnhem, dat voor ons de sportparken, wijkvoorzieningen en zwembaden beheert en exploiteert.
- We willen verenigingen in Arnhem die toekomstbestendig en vitaal zijn. Dit doen we door verenigingsondersteuning via het Sportbedrijf, subsidie aan de Arnhemse sportfederatie, het organiseren van sportcafés, trainingen en we ontsluiten ook aanbod van NOC/NSF of andere sportbonden. Verder hebben we een sportparkmanager die op sportpark de Bakenhof verenigingen ondersteunt en hebben we een clubkadercoach die verenigingen ondersteunt in relatie tot pedagogische vaardigheden.
- We geven uitvoering aan het lokaal sportakkoord.
- We zetten in op een positief sportklimaat. Iedereen voelt zich welkom, iedereen voelt zich veilig, iedereen kan meedoen in de Arnhemse sport.
- We ondersteunen verenigingen die nieuwe sport- en beweegvormen willen aanbieden en waar vraag naar is (padel, urban sport). In 2026 verwachten wij het aantal padellocaties uit te kunnen breiden in samenwerking met de tennisverenigingen.
- We subsidiëren het gebruik van sportaccommodaties, zodat 'de sport' betaalbaar blijft (tarievenmodel).
- Aanvullend verhogen we de toegankelijkheid van de sport voor Arnhemmers door het inzetten van de Sportkaart, de Gelrepas en de studentensportkaart.
- We verduurzamen de kunstgrasvelden. In navolging van 2025 waarin twee velden voorzien zijn van organische infill in plaats van SBR (gerecyclede autobanden), gaan we hiermee door in 2026. Naar verwachting kunnen we in 2026 2 velden vervangen.
- We ondersteunen maatschappelijke organisaties die sport als middel gebruiken voor ontmoeten, verbinden, persoonlijke ontwikkeling en gezonde leefstijl (bijvoorbeeld bij AM, Presikhaaf University).
- In 2026 e.v. zetten we verder in op professionalisering van sportaanbieders, onder andere door inzet van een clubkadercoach, sportparkmanager en coördinator positief sportklimaat.

1.1.4 We stimuleren specifieke doelgroepen Arnhemmers extra om naar vermogen te kunnen sporten en bewegen	• We willen dat alle Arnhemse kinderen van de PO-scholen minimaal vijf uur op en rond school bewegen (via gym, pauzesport, en bijvoorbeeld verlengde schooldag). We voeren samen met de scholen de 2+1+2 aanpak uit. De aanpak houdt in dat kinderen 2 uur per week bewegingsonderwijs ontvangen op school, 1 uur per week onder schooltijd bewegen op en rond school en 2 uur bewegen direct na school. Hiervoor bieden we onder andere aan; skillsboxen, beweegteams op scholen die activiteiten voor kinderen organiseren, schoolsport, voetbaltoernooien. Ook organiseren we voor kinderen hardloophwedstrijden, buurtsportcoaches en het geheim van Papendal. We werken hierin samen met sportverenigingen per wijk. • We willen ouderen stimuleren om te bewegen. Vanuit het Sportbedrijf zijn er twee consultants senioren sport die een specifiek aanbod aanbieden (bijvoorbeeld nationale diabetes challenge, natuurwandelen, fietsmaatjes, jeu de boulesbanen, golden sports). • We stimuleren mensen met een beperking om te sporten. We faciliteren 'uniek sporten' (coördinatiefunctie aanbod en ondersteuning bij hulpmiddelenaanvraag). We geven subsidie aan Invalidensportvereniging Arnhem (ISVA).	✓✓✓✓
1.1.5 We zorgen dat de stad en de breedtesport optimaal profiteert van de aanwezigheid van topsport(eventenementen)	• Bij het organiseren van (top)sportevenementen zetten we in op 'side events'. We gebruiken het evenement om een stimulans te geven aan de sport in Arnhem. Dit doen we door 'evenementversterkende activiteiten', ofwel 'side events'. Deze hebben altijd de maatschappelijk toegevoegde meerwaarde op het gebied van gezondheid als uitgangspunt. Een recent voorbeeld zijn de fietsclinics verbonden aan het WK BMX, of de versterking van de lokale volleybalvereniging in het kader van het WK volleybal. • We hebben een convenant met Papendal om ervoor te zorgen dat het topsportcentrum en de stad van elkaars aanwezigheid profiteren. Concreet worden er elke 2 jaar afspraken gemaakt over hoe de lokale sport (verenigingen, onderwijs) profiteert van de aanwezigheid van Papendal.	✓✓✓✓
1.2 Meer Arnhemse kinderen een Kansrijke Start	1.2.1 We zetten in op vroegtijdige signalering van (aanstaande) ouders in een kwetsbare positie • We actualiseren het Zorgpad Kwetsbare Zwangere, zodat kwetsbare ouders nog eerder gesignaleerd worden en professionals handelingsperspectief hebben	✓✓✓✓

	1.2.2 We zorgen voor een passend aanbod aan ondersteuning voor (aanstaande) ouders in een kwetsbare positie	• We continueren bestaande interventies om 'kwetsbare' (aanstaande) ouders passende ondersteuning te bieden, onder andere Nu Niet Zwanger, Centering Pregnancy, Stevig Ouderschap, Voorzorg en het 18-maanden-huisbezoek. • We ontwikkelen Centering Pregnancy in de wijk door, zodat 'kwetsbare' ouders in hun eigen woonomgeving passende ondersteuning krijgen. • We bereiden ouders beter voor op de zwangerschap en het ouderschap door nieuw aanbod te ontwikkelen of gebruik te maken van bestaand aanbod. • We kijken hoe we 'kwetsbare' ouders beter kunnen bereiken met ons aanbod. • We betrekken ervaringsdeskundigheid. We willen aansluiten bij de behoefte van ouders zelf en organiseren daarom 1 à 2 keer per jaar een spiegeltraject, waarbij de ervaringen en verhalen van de ouders centraal staan en input zijn voor ons beleid en ons werk. • We onderzoeken blijvend de hiaten in het zorglandschap voor de eerste 1000 dagen.	✓✓✓✓
	1.2.3 We versterken de samenwerking in het netwerk	• We continueren de wijkgerichte MDO's of ontwikkelen een lokaal MDO: een systematisch intercollegiaal overleg tussen de geboortezorg, JGZ en het sociale domein. • We organiseren jaarlijks drie netwerkbijeenkomsten voor professionals om elkaar beter te leren kennen en van elkaar te leren. Om goed samen te werken, moet je elkaar kennen en weten te vinden. • We organiseren jaarlijks 1 of 2 spiegeltrajecten met professionals in het netwerk Kansrijke Start, om ervaringen van ouders op te halen en mee te nemen in de aanpak Kansrijke Start. • We ontwikkelen een website Kansrijke Start en versturen drie keer per jaar een digitale nieuwsbrief. Dit ondersteunt professionals in de samenwerking. • We zoeken aansluiting bij het informele netwerk (o.a. Home Start en Humanitas). • We actualiseren het Zorgpad Kwetsbare Zwangere samen met het medische en sociale domein	✓✓✓✓
1.3 Meer Arnhemmers groeien op in een rookvrije omgeving	1.3.1 We stimuleren laagdrempelige, wijkgerichte en integrale initiatieven voor stoppen met roken	• We ontwikkelen een wijkgerichte aanpak op het gebied van stoppen met roken. • We verbinden initiatieven in de wijk die inzetten op problemen die in samenhang met roken kunnen worden aangepakt. • We zorgen voor een warme overdracht in de toeleiding naar stoppen met roken ondersteuning via het gezondheidsplein in Rijnstate en de gezondheidspleinen in Malburgen en Presikhaaf.	✓✓✓✓

	1.3.2 Op plekken waar vaak kinderen en jongeren komen, zetten wij in op een rookvrije omgeving	• We stimuleren sportverenigingen om een rookvrij beleid te voeren. • We verkennen de mogelijkheden uit de Omgevingsvisie om meer plekken aan te duiden als rookvrije zone. • We verkennen de mogelijkheden rookvrij beleid op te nemen in subsidieafspraken. • We stimuleren en faciliteren de Gezonde Kinderopvang en de Gezonde Schoolaanpak.	✓✓✓✓
1.4 Het terugdringen van problematisch alcohol- en drugsgebruik	1.4.1 We richten ons op preventie van middelengebruik bij jongeren en kwetsbare doelgroepen	Dit doen we door op verschillende domeinen in het leven van jongeren in te zetten: • School: we stimuleren alle Arnhemse scholen om gebruik te maken van een integrale aanpak voor het voorkomen en terugdringen van (problematisch) middelengebruik. • Professionals: signaleren en begeleiden van jongeren die beginnende problemen hebben met gebruik en verwijzen van leerlingen met problematisch gebruik. • Sportomgeving: we stimuleren een verantwoord middelenbeleid bij sportverenigingen. • Wijk: we zetten in op deskundigheidsbevordering op het gebied van middelengebruik voor professionals in de wijk zoals jongerenwerkers, straatcoaches, handhavers.	✓✓✓✓
1.5 Meer Arnhemmers ervaren goede mentale gezondheid	1.5.1 We ontwikkelen een plan van aanpak mentale gezondheid	We zetten ons in voor het bespreekbaar maken van mentale problemen en het zoveel als mogelijk voorkomen en verminderen daarvan (inclusief suïcidepreventie). We ontwikkelen hiervoor in 2026 – samen met lokale partners – een aanpak, waarmee we risicogroepen (met name jongeren) vroegtijdig willen bereiken. We richten ons op inwoners die nog geen of beginnende klachten hebben. Waarbij het accent ligt op het vergroten van de mentale weerbaarheid/veerkracht. Ook kijken we welke herstelgerichte collectieve voorzieningen of weerbaarheidsbevorderende programma's mogelijk zijn in plaats van of aanvullend aan individuele zorg. Het streven is om het lokale gezondheidsbeleid in september 2026 vast te stellen. Dit vormt de basis voor het samen met lokale partners op te stellen uitvoeringsplan voor de mentale gezondheid. We streven ernaar deze in 2026 af te ronden, maar de externe afstemming vraagt misschien meer tijd. Uitloop naar 2027 is dan mogelijk.	✓✓✓✗
	1.5.2 We versterken de Arnhemse aanpak suïcidepreventie	Vooruitlopend op de invoering van de wettelijke taak blijven we de huidige aanpak volgen. Dat betekent dat we gelijktijdig inzetten op vijf pijlers: publiekscampagne (bespreekbaar maken), risicogroepen benaderen (bijvoorbeeld jongeren), gatekeepers trainen in het herkennen en bespreekbaar maken, het netwerk versterken en de toegang tot dodelijke middelen beperken. Dit doen we met diverse lokale partners en met inzet van ervaringsdeskundigen en naasten.	✓✓✓✓

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-39.849	-39.618	231
Baten	7.877	7.877	0
Saldo lasten en baten	-31.972	-31.741	231
Toevoegingen aan reserves	-954	-954	0
Onttrekkingen aan reserves	1.440	1.440	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	486	486	0
Prognose resultaat	-31.486	-31.255	231

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Arnhemmers bewegen voldoende	-20.433	-20.433	0
1.2 Meer kinderen een Kansrijke Start	-4.788	-4.788	0
1.3 Terugdringen alcohol en drugsgebruik	0	0	0
1.4 Een goede mentale gezondheid	-214	-214	0
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	-6.052	-5.821	231
Prognose resultaat	-31.487	-31.256	231

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		231	V			
Publieke gezondheid en GGD	9.9	231	V	Afrekening VGGM	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		0				

Afrekening VGGM

VGGM heeft het boekjaar 2025 met een positief saldo afgesloten. Conform afspraak wordt dit voordelig saldo aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd.

Het aandeel van Arnhem daarin is € 230.614

Klimaat en energie

Voortgang doelen en inspanningen

We willen in 2050 een CO2 neutrale stad zijn en in 2030 een CO2-reductie realiseren van 61% t.o.v. 2017.							
Doel	Wat willen we bereiken? Inspanning	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?				
			Inh	Fin	Plan	Ris	
1.1 Minder energie gebruiken in de sector gebouwde omgeving	1.1.1 We bereiken meer inwoners met onze energie-armoede aanpak	De afgelopen jaren hebben we met de Arnhemse aanpak energiearmoede een breed aanbod ontwikkeld. Energiecoaches en buurtklussers ondersteunen Arnhemmers in energiearmoede met energiebesparende maatregelen, energiezuinig witgoed, advies en inzicht. Tot en met 2025 ondersteunen we zo ruim 7.500 huishoudens. We werken samen met actieve bewoners en partners in de haarkvaten van de wijken. Zo bereiken we de Arnhemmers in de meest kwetsbare situatie. Verder draagt de aanpak bij aan een gezonder woonklimaat; het opleiden en inzetten van bewoners in een uitkeringssituatie; en gemeenschappen in de wijk. In 2026 bouwen we door op dit fundament. We ondersteunen 850 huishoudens met een energiecoach en 600 huishoudens met een buurtklusser. We blijven investeren in de wijk aanpak.	✓	✓	✓	✓	
	1.1.2 We zetten onze isolatieaanpak voort	In 2023 is de 'Arnhemse aanpak woningisolatie' vastgesteld met als operationele doelstelling de isolatie van 35.000 extra woningen tot de nationale standaard in 2030. De isolatieaanpak is wijkgericht en doelgroepgericht. In 2026 zetten we de aanpak voort waarbij we nieuwe doelgroepen toevoegen zoals VVE's, monumenteigenaren. De aanpak zal worden vernieuwd met de innovaties van de winnaars van de innovatiechallenge die in 2024 heeft plaatsgevonden. Verder is in 2023 een aanvraag bij het Rijk voor middelen uit het Volkshuisvestingsfonds toegekend. Deze zijn vertaald in een subsidieregeling (SEWA) die we de komende jaren uitvoeren en jaarlijks verbeteren. Dit is onderdeel van de isolatieaanpak. De Arnhemse aanpak woningisolatie (AAWI) is wijk- en doelgroepgericht en levert momenteel circa 5 kton emissiereductie op. Om de ambitie van 35.000 woningen te halen is extra inzet nodig, of bijstelling van het doel. Het Klimaatakkoord schetst een realistischer perspectief: in 2030 is de eerste 20% van de woningen verduurzaamd. Voor Arnhem komt dit neer op circa 12.000 woningen. In 2026 zetten we de aanpak voort, maar met extra inzet van energiecoaches en een grootschalige wervingscampagne hiervoor. Daarbij richten we ons ook op de nieuwe doelgroep 'Doe-het-zelvers'. De aanpak wordt vernieuwd met een isolatievergelijker: een online tool (in ontwikkeling met regio gemeenten) waarmee particuliere woningeigenaren eenvoudig een eigen verduurzamingsplan kunnen maken. Daarnaast is de Toekomstbestendig Wonen-lening voor particulieren verhoogd met €6.000. Binnen SEWA (onderdeel van de isolatieaanpak) stappen we af van grote adviesbureaus en werken we voortaan met eigen energiecoaches, voor meer snelheid en lagere kosten.	✓	✓	✗	✓	
			✓	✓	✗	✗	

1.2 Meer duurzaam aanbod van energie	1.2.1 We stimuleren veel meer opwek van zonne-energie middels zon op dak, grootschalige zonnevelden en innovatieve oplossingen zoals carports	We gaan door met de voorbereiding, bouw en/of exploitatie van diverse zonnevelden en zonnecarportlocaties. Daarbij stimuleren en ontwikkelen we innovaties zoals modulaire zonnecarports, powernests en verticale zonnepanelen. Indien uit alle gebiedsontwikkelingen rondom Deelen blijkt dat er een zonneveld binnen zoeklocatie Deelen haalbaar is, dan zal hier de voorbereiding en aanbesteding worden opgestart. Verder blijven we onderzoeken welke locaties geschikt zijn of geschikt gemaakt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie. In RES 2.0 staan nieuwe zoekgebieden voor windprojecten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. We gaan door met de voorbereiding, bouw en/of exploitatie van diverse zonnevelden en zonnecarportlocaties. Daarbij stimuleren en ontwikkelen we innovaties zoals modulaire zonnecarports, smart energy hubs en verticale zonnepanelen. Indien uit haalbaarheidsonderzoek in 2024 of 2025 blijkt dat er een zonneveld binnen zoeklocatie Deelen haalbaar is, dan zal hier de voorbereiding en aanbesteding worden opgestart. Verder blijven we onderzoeken welke locaties geschikt zijn of geschikt gemaakt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie. In 2024 en 2025 integreren we de resultaten van de milieueffectrapportage Regionale Energie Strategie (RES Arnhem Nijmegen in de RES 2.0. Er komen nieuwe zoekgebieden voor windprojecten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen bij. Ook geven we een update over de bovenlokale warmteverdeling en starten we een proces voor de omgang met netcongestie en integraal programmeren. Uitbreiding van opwek van zonne-energie loopt niet conform planning, met name door netcongestie, wat betekent dat er directe afnemers van de zonne-energie gevonden moeten worden. Verder spelen op mogelijke opweklocaties ook andere belangen, zoals recreatie en defensie, die niet altijd verenigbaar zijn met het opwekken van zonne-energie. Het risico is dat de realisatie naar de toekomst toe achter blijft lopen bij onze ambitie.	
1.3 Meer lokale energiesystemen	1.3.1 We delen per energiegebied (150 in totaal) wat de kansrijke duurzame energieoplossing(en) zijn en wanneer deze worden gerealiseerd.	In EvA wordt voor 150 energiegebieden, die we in Arnhem hebben gedefinieerd, aangegeven welke duurzame energiemogelijkheden er zijn voor het gebied (buurt/werklocatie). Gebieden waarvoor nu nog geen duidelijke mogelijkheid voorhanden is krijgen een indicatie wanneer het gebied aan de beurt is en wat Arnhemmers in de tussentijd al wel kunnen doen. Het Arnhemse energiesysteem maken we zoveel mogelijk samen met alle Arnhemmers. Draagvlak onder bewoners, organisaties, ondernemers en andere belanghebbenden in de stad is belangrijk. Dat betekent dat we iedereen betrekken en dat iedereen die in de stad leeft of werkt, weet hoe hij of zij ons (toekomstige) energiesysteem mee kan ontwikkelen en op een goede manier gebruiken. Dat inwoners en bedrijven actief deelnemen in of eigenaar zijn van onderdelen van het energiesysteem – bijvoorbeeld energiecoöperaties of -gemeenschappen moedigen we aan en maken we mogelijk.	✓ ✓ ✓ ✓
			✓ ✓ ✓ ✗

1.3.2 We zijn gestart met (het plannen van) de realisatie van lokale energiesystemen in 20 energiegebieden

Lokale energiesystemen zijn ontzettend belangrijk om vraag en aanbod van energie lokaal te balanceren. Hierdoor verdwijnt de afhankelijkheid van het centrale elektriciteitsnet voor een deel waardoor toch ontwikkelingen mogelijk zijn in de nieuwe werkelijkheid van netcongestie. We werken in 20 energiegebieden aan concrete energie-projecten. In deze projecten worden lokale energiesystemen ontwikkeld en gerealiseerd, waarmee de gebouwde omgeving aardgasvrij wordt gemaakt. Dit betreft de ontwikkeling van collectieve warmtesystemen, bronnen en opwek van duurzame energie, het ondersteunen van wijkinitiatieven in de ontwikkeling van lokale systemen en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen.

In 2022 heeft de raad de Transitievisie warmte vastgesteld. Hierin zijn tien buurten benoemd (kansrijke wijken) waar we verkennen hoe deze kunnen overstappen van aardgas naar een duurzaam alternatief voor verwarming. Daarnaast zijn vijf 'onderzoeksgebieden' benoemd om grootschalig te verkennen of een warmtenet als duurzaam alternatief mogelijk is. De doelstelling is om 6.500 woningen duurzaam te verwarmen in 2030 (aardgasvrij). Deze worden in 2025 voortgezet, afgesloten of uitgebreid.

In 2024 en 2025 wordt de Transitievisie warmte verder geconcretiseerd waarbij samen met de 120 energiegebieden die we in Arnhem hebben gedefinieerd een energieplan voor het gebied wordt opgesteld. Wijken waarvoor nog geen energieplan wordt opgesteld krijgen een indicatie wanneer de wijk aan de beurt is.

Kansrijke buurten en onderzoeksgebieden

In 2025 werken we verder aan de ontwikkeling van warmtenetten met een aantal energiegebieden in Arnhem. Daarnaast gaan we door met het stimuleren van individuele warmtepompen in een aantal energiegebieden. Voor de onderzoeksgebieden starten we nieuwe verkenningen op naar de mogelijkheden voor grootschalige en kleinschalige warmtenetten met (nieuwe) duurzame warmtebronnen.

1.3.3 We dragen bij aan de oplossing voor netcongestie op van tien gebouwen of gebieden.

We willen de stad voorbeelden en referentiegebouwen bieden om te laten zien dat er ook in de nieuwe werkelijkheid van netcongestie nog steeds gebouwd en gerenoveerd kan worden. Dit doen we door het toepassen van innovatieve oplossingen zoals (warmte)batterijen/accu's en nieuwe contractvormen met Liander. We gaan door met het onderzoeken van de mogelijkheden van het trolleyneet waar Arnhem trots op is

We willen de stad voorbeelden en referentiegebouwen bieden om te laten zien dat er ook in de nieuwe werkelijkheid van netcongestie nog steeds gebouwd en gerenoveerd kan worden. Dit willen we doen door het toepassen van innovatieve oplossingen zoals batterijen/accu en het onderzoeken van de mogelijkheden van het trolleyneet waar Arnhem trots op is. We zijn met méér dan tien gebouwen en/of gebieden bezig om netcongestieproblemen op te lossen. Maar de oplossingen zijn niet fysiek gerealiseerd, de doorlooptijd is langer. We hebben wel goed in beeld wat de mogelijkheden zijn van het Trolleyneet, en ook wat er niet mogelijk is. Maar hierbij zal fysieke realisatie ook meerdere jaren duren.

1.3.4 We starten met een vernieuwde wijkgerichte aanpak van de energietransitie

We hebben altijd een wijkgerichte aanpak nagestreefd en zijn daar bijvoorbeeld bij energiearmoede ook erg succesvol in. In 2026 willen we de wijkgerichte aanpak van de energietransitie nog beter integreren in de voorbereiding en uitvoering van het Energietransitieplan. Dit doen we o.a. door nog meer aandacht te geven aan lokale wijkinitiatieven die al lopen en het inzetten van inwoners en ondernemers om gezamenlijk aan het lokale energiesysteem van de toekomst te werken. Zo kunnen we elkaar nog beter helpen. Het Aanjaagfonds blijft beschikbaar voor initiatieven uit de wijken zelf en ook de samenwerking tussen de wijkinitiatieven onderling faciliteren wij.

1.4 Meer bedrijven en instellingen verduurzamen	1.4.1 We zorgen ervoor dat bedrijven en instellingen kennis hebben van verduurzamen en netbewust ondernemen	In 2026 blijven we bedrijven en maatschappelijke instellingen informeren over het belang van verduurzamen en netbewust ondernemen. Dit doen we door voor specifieke doelgroepen bijeenkomsten te organiseren die aansluiten bij de wensen en behoeften van de betreffende doelgroep. Ook worden ondernemersbijeenkomsten gehouden in het kader van de gebieds- en sectorgerichte Green Deals.	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 We bevorderen het gebruik van minder energie en het verlagen van de vermogenspiek bij bedrijven	Met een gebiedsgerichte aanpak via Green Deals stimuleren we bedrijven op werklocaties en maatschappelijke instellingen om energiebesparende maatregelen te nemen. In 2026 blijven we inzetten op Green Deals. We proberen Green Deals te sluiten met de bedrijventerreinen die er nog geen hebben en vernieuwen aflopende Green Deals indien nuttig met bedrijventerreinen en sectoren. Ook stellen we plan van aanpakken op voor de verduurzaming van kantoren en detailhandel en voeren deze uit met inachtneming van de uitgangspunten van de vastgestelde kantorennota en detailhandelsvisie. Vanwege beperkte capaciteit zijn we op een later moment gestart met het opzetten van nieuwe Green Deals en het verduurzaming detailhandel en kantoren. De focus heeft gelegen op de uitvoering van bestaande Green Deals.	✓	✓	✗	✓
	1.4.3 We stimuleren de opwek van duurzame energie bij bedrijven	In 2026 blijven we stimuleren dat bedrijven hun daken gaan benutten voor zonnepanelen. Dit doen we bij voorkeur via de gebiedsgerichte aanpak van de Green Deals. Hierin maken we afspraken over het benutten van daken voor zonnepanelen en ondersteunen we de ondernemers. Ook kijken we hierbij naar het benutten van parkeervoorzieningen van bedrijven voor het realiseren van zonnecarports. Indien er problemen zijn met netcongestie helpen we met zoeken naar (innovatieve) oplossingen hiervoor.	✓	✓	✓	✓
	1.4.4 We werken met de 25 grootste netto energieverbruikers in de stad toe naar verduurzaming en naar het bij elkaar brengen van verbruik en opwek van energie.	Een relatief groot deel van het verbruik van energie en daarmee de uitstoot van CO2 komt voor rekening van een klein aantal grote bedrijven en industrie. Met een gerichte aanpak op deze doelgroep ondersteunen we ze bij het verduurzamen. Hier zijn grote stappen te maken in de ambities van Arnhem. Hiervoor worden instrumenten als energycafés, Green Deals en accountmanagers ingezet.	✓	✓	✓	✓
1.5 Meer zichtbaar maken van de ambitie van Arnhem, zodat we gedrag en systemen veranderen	1.5.1 We gaan door met de communicatiecampagnes onder Arnhem AAN	"Arnhem Aan" is de communicatiecampagne voor de energietransitie. Met Arnhem AAN willen we Arnhemmers enthousiasmeren en motiveren om aan de slag te gaan met energie besparen en hernieuwbare energie. Dit doen wij doelgroepgericht met een aanpak voor woningeigenaren, huurders, bedrijven en verenigingen. Met maatwerk voor huishoudens die leven in energiearmoede en huishoudens met een migratieachtergrond. We spelen daarbij in op de actualiteit, maatschappelijke trends en de belevingswereld van de Arnhemmers. Hiervoor zijn diverse en meerjarige communicatie- en bewustwordingsacties en inspanningen nodig. Al deze communicatie-activiteiten worden onder de vlag van Arnhem Aan gelanceerd. In 2026 gaan we o.a. verder met de intensivering van de Energieloketten bij bewoners en ondernemers. Een (tijdelijk) energieloket biedt een overzicht van alle maatregelen en financieringsmogelijkheden voor verduurzaming. Daarnaast heeft het een loketfunctie voor vragen van Arnhemmers over hun verduurzamingsplannen.	✓	✓	✓	✓

1.5.2 We ontwikkelen drie gebieden o.b.v. een energievisie, naar netbewust en energieneutraal bouwen		De gebieden in o.a. Spoorzone-Oost moeten ontwikkeld worden op basis van een toekomstbestendige en realistische visie op energie en circulariteit. Dit om te faciliteren en stimuleren dat er netbewust en energieneutraal gebouwd gaat worden.	✓	✓	✓	✓
1.5.3 We starten met de verduurzaming van vijf iconische gemeentelijke vastgoed objecten		We willen zo maximaal mogelijk vanuit een circulaire gedachte, met biobased materialen en innovatieve energiesystemen en technieken gaan verduurzamen. Hiervoor willen we iconische vastgoedobjecten in Arnhem gebruiken als voorbeelden in de stad die na succesvolle afronding als voorbeeld en referentieproject kunnen dienen voor andere ontwikkelaars in de stad. Zo wordt het Stadstheater verduurzaamd, gerenoveerd en vernieuwd en tegelijk aangesloten op een toekomstbestendig WKO bronnet voor koeling en verwarming. Een voorbeeld van een toekomstbestendig energiesysteem.	✓	✓	✓	✓
1.6 Meer verduurzamen van de stadslogistiek en vervoer	1.6.1 We breiden het aantal laadpunten en snelladers uit	We blijven het aantal laadpunten uitbreiden met extra aandacht voor de, in de openbare ruimte passende, oplossingen zoals lantaarnpaalladen. Ook gaan we dit jaar minimaal 3 laadpleinen met in totaal 28 laadpunten en 96 afzonderlijke laadpalen (192 laadpunten) realiseren om onze doelstelling in 2030 te bereiken van 6000 laadpunten en 100 snelladers. Waar nodig zullen we, samen met regiogemeenten, nog meer laadinfrastructuur voor doelgroepenvervoer realiseren	✓	✓	✓	✓
	1.6.2 We verminderen en verduurzamen mobiliteitsbewegingen in de stad	Om de uitstoot van CO2 terug te dringen en de luchtkwaliteit te verbeteren wordt op 1 juni 2026 in Arnhem een Zero-Emissiezone ingevoerd en de bestaande Milieuzone geactualiseerd. Hiermee komen er strengere eisen aan bestel- en vrachtwagens, en dieselpersonenauto's die in het centrum willen rijden. In 2026 ligt de nadruk op daadwerkelijke invoering van de zone (plaatsing bebording, camera's) en op communicatie over de komst van de zone. Na 1 juni 2026 zal er dan ook eerst worden gewaarschuwd, daarna pas gehandhaafd. Ook worden de mogelijkheden voor ontheffingen (zoals dagontheffing, gehandicaptenvervoer, bedrijfseconomische omstandigheden) onder de aandacht gebracht. Ook in 2026 blijven we het gesprek voeren met ondernemers en bewoners van de binnenstad om tot minder verkeer in de binnenstad te komen. Hierbij zoeken we actief naar goede voorbeelden die niet alleen zorgen voor minder overlast maar ondernemers ook helpen om hun logistieke bedrijfsvoering duurzamer en efficiënter in te richten. Met de goede voorbeelden inspireren we andere ondernemers om ook te kiezen voor efficiënte en duurzame stadslogistiek. In 2026 is er ruimte in de begroting opgenomen (€ 232.500) voor de realisatie van deelvervoer in Arnhem. De ambities qua vervoersmodaliteiten (deelauto, deelbakfiets, deelfiets, deelscooter) en aantallen per modaliteit zijn onveranderd (185 deelauto's, 40 deelbakfietsen, 400 deelfietsen, 150	✓	✓	✓	✓

deelscooters) alleen de juridische vorm zal wel worden aangepast van een vergunning naar een concessie. Dit naar aanleiding van het feit dat de animo voor de beschikbare deelfervoervergunningen in 2025 zeer beperkt was, waardoor de beoogde aantallen ook niet zijn gehaald. In overleg met de marktpartijen zal moeten blijken welke deelfervoermodaliteiten haalbaar zijn in 2026 en in welke aantallen

1.6.3 We nemen zero-emissie eisen op bij nieuwe aanbestedingen

Wij gaan ook komend jaar, in aanbestedingen van de gemeente in de GWW-sector, onderhoud wegen en groenvoorzieningen, inzet van zero-emissie personenwagens en bestelauto's in de gunning meegenomen. We bekijken of we de eisen kunnen aanscherpen.

We blijven in overleg met de provincie Gelderland ervoor zorgen dat de zero-emissie wensen en eisen goed worden. Per juni 2026 gaat de nieuwe concessie in waarbij de trolley 2.1. ingezet gaat worden.

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-39.995	-40.309	-314
Baten	17.603	17.603	0
Saldo lasten en baten	-22.392	-22.706	-314
Toevoegingen aan reserves	0	-680	-680
Onttrekkingen aan reserves	4.251	4.931	680
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	4.251	4.251	0
Prognose resultaat	-18.141	-18.455	-314

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Minder energie gebouwde omgeving	-1.917	-2.231	-314
1.2 Meer duurzaam aanbod van energie	-295	-295	0
1.3 Meer lokale energiesystemen	-3.600	-3.600	0
1.4 Meer bedrijven verduurzamen	-752	-752	0
1.5 Zichtbaar maken van de ambitie	-258	-258	0
1.6 Verduurzamen stadslogistiek	-652	-652	0
9.8 Doeloverstijgend	-10.097	-10.097	0
9.9 Overige	-572	-572	0
Prognose resultaat	-18.143	-18.457	-314

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-314	N			
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	-314	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	I	AR
Baten		0				
Toevoegingen aan reserves		-680	N			
Duurzaamheid incl energietransitie	1.3	-680	N	Bestemmingsreserve Duurzaam Arnhem	I	BR
Onttrekkingen aan reserves		680	V			
Duurzaamheid incl energietransitie	1.3	680	V	Bestemmingsreserve Revolverend fonds	I	BR

Gemeentefonds meicirculaire - DU Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Het beoogde doel van deze decentralisatie-uitkering is om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de bestaande lokale aanpak van energiearmoede te intensiveren. Om gemeenten te helpen, hebben het ministerie van SZW, de Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) en de VNG samengewerkt aan een portaal dat op een zorgvuldige en veilige wijze contactgegevens van aanvragers bij het TNE, die hiervoor toestemming hebben gegeven, beschikbaar stelt aan gemeenten. In combinatie met de ontvangen data maakt dit het mogelijk huishoudens met een hoge energierekening en een laag inkomen gericht te benaderen, passende ondersteuning te bieden en daarbij gebruik te maken van het bestaande lokale hulpaanbod. In 2026 is hiervoor landelijk € 19,7 miljoen beschikbaar gesteld. Arnhem ontvangt € 313.979. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Bestemmingsreserve Revolverend fonds

Het oorspronkelijke doel van deze bestemmingsreserve was om duurzaamheidsleningen te verstrekken, die bij aflossing weer toegevoegd worden aan deze reserve. Sinds 2020 worden de duurzaamheidsleningen via SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) verstrekt en worden de kapitaallasten gedekt vanuit de Bestemmingsreserve Duurzaam Arnhem. Het saldo van deze bestemmingsreserve wordt nu toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Duurzaam Arnhem zodat deze middelen kunnen worden ingezet voor projecten met een Duurzaam karakter. Deze bestemmingsreserve wordt hiermee opgeheven.

Bestemmingsreserve Duurzaam Arnhem

Het oorspronkelijke doel van de bestemmingsreserve Revolverend Fonds was om duurzaamheidsleningen te verstrekken, die bij aflossing weer toegevoegd worden aan deze reserve. Sinds 2020 worden de duurzaamheidsleningen via SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) verstrekt en worden de kapitaallasten gedekt vanuit de Bestemmingsreserve Duurzaam Arnhem. Het saldo van de bestemmingsreserve Revolverend Fonds wordt toegevoegd aan deze bestemmingsreserve zodat deze middelen kunnen worden ingezet voor projecten met een Duurzaam karakter.

Ruimtelijke ontwikkeling

Voortgang doelen en inspanningen

We ontwikkelen een groene, gezonde en veilige stad						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Realiseren van de doelen van de omgevingsvisie	1.1.1 We implementeren en borgen de omgevingsvisie en verstedelijkingsstrategie	De omgevingsvisie is vastgesteld door de gemeenteraad. Met deze visie bieden we ruimte aan de ontwikkeling van de stad vanuit de unieke kwaliteiten van Arnhem. De visie bevat onze ruimtelijke strategie, waar opgaven en ambities voor de fysieke leefomgeving samenkomen. Een belangrijke inspanning is het implementeren en borgen van de omgevingsvisie (met name hoofdstuk 7 en 8) als richtinggevend kader voor gebiedsuitwerkingen en ondersteunend beleid. We hebben de organisatorische randvoorwaarden gereed gemaakt om integraal aan de doelen uit de omgevingsvisie te werken. Inmiddels zijn de verschillende beleidsvisies afgerond. Dit zijn de Woonvisie, de visie Gezonde Leefomgeving en het Duurzaam Mobiliteitsplan.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We voeren regie op grootschalige gebiedsontwikkelingen in balans met de hele stad	Om gebiedsontwikkelingen op een goede manier binnenstedelijk te realiseren is een regisserende gemeente nodig die haar instrumenten waar nodig inzet en koersvast opereert. Naast het faciliteren van initiatieven uit de markt pakt de gemeente voor de grootschalige gebieden uit de omgevingsvisie waar veel opgaven samenkomen een regisserende rol. We streven naar nieuwe verbindingen in het ruimtelijke en sociale DNA van Arnhem en versterken daarmee de stad voor huidige en toekomstige bewoners. Het gebiedsprogramma Spoorzone Arnhem-Oost is inmiddels vastgesteld door de raad en vormt het kader voor de verschillende (gebieds-)uitwerkingen zoals Rijnpark en Presikhaaf 3. In Arnhem-Zuid wordt conform verschillende kaderstellingen gewerkt zoals Kronenburg, Nijmeegseweg en station Arnhem-Zuid. In de binnenstad is gestart met het Ontwikkelperspectief Centrum Arnhem. Als gevolg van de sloop en herbouw na de stadsbrand is dit getemporeerd. In 2026 worden daarnaast verder gewerkt aan de planvorming voor de Westzijde van de Heijenoordseweg en het opstarten van de ontwikkeling van de locatie van Siza Schaarsbergen. Naast deze gebieden waar planvorming plaatsvindt gaan er in het najaar van 2025/ 2026 diverse gebiedsontwikkelingen over tot uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn de start bouw van Coberco, Zijdekwardier (Akzo), Stadsblokken Meinerswijk, Thorbeckestraat, Coehoorn plot 3, Rietgrachtstraat en de realisatie van nieuwe buurten in Schuytgraaf. Het gebiedsprogramma Spoorzone Arnhem-Oost is inmiddels vastgesteld door de raad en vormt het kader voor de verschillende (gebieds-)uitwerkingen zoals Rijnpark, Schaapsdrift en Presikhaaf 3. Hier zijn inmiddels gebiedsvisies en een gebiedsexploitatie voor vastgesteld. De grondexploitatie Rijnpark fase 2 zal niet meer in 2026 vastgesteld worden, maar later.	✓	✓	✗	✓

1.1.3 We versterken en bestendigen de (interne en externe) samenwerking	Voor het realiseren van onze doelen zijn we afhankelijk van andere partijen zoals het Rijk, provincie, woningcorporaties, marktpartijen, ondernemers en (collectieven van) bewoners. Samenwerking op alle niveaus, publiek-publiek en publiek-privaat, is noodzakelijk om de ambitie te kunnen realiseren. Naast externe samenwerking vraagt het realiseren van de doelen uit de Omgevingsvisie om versterking van de interne samenwerking. De regionale samenwerking met provincie en Groene Metropoolregio is versterkt met het opstellen van het Regioarrangement Groene Metropoolregio. De uitwerking met regio en Rijk van de verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley is geborgd in de NOVEX-regio Arnhem Nijmegen Foodvalley. Ten slotte is met de status van Grootchalig Woningbouw Gebied Spoorzone Arnhem-Oost ook de langjarige samenwerking met regio en Rijk geborgd voor dit gebied. Deze samenwerking de komende jaren gecontinueerd.	
1.1.4 We ontwikkelen en zetten nieuwe instrumenten en innovatieve werkwijzen in	Om de Omgevingsvisie uit te voeren gaan we de komende jaren onze instrumenten doorontwikkelen, zodat ze in lijn zijn met de ambities uit de omgevingsvisie. De thematische beleidsuitwerkingen en gebiedsuitwerkingen kunnen in de loop der tijd wijzigen, mochten de opgaven in de stad daarom vragen. De grote opgaven uit de omgevingsvisie gaan gepaard met een omvangrijke investeringsopgave. Hierbij kan het wenselijk zijn om voor de uitvoering van de omgevingsvisie een investeringsagenda op te stellen. Deze agenda geeft inzicht in de benodigde investeringen en in de mate waarin deze investeringen reeds gedekt zijn. Dit inzicht helpt ons om samen met de stad en andere partners te bepalen wat er nog meer nodig is. De raad betrekken we bij het opstellen en actualiseren van de investeringsagenda. We organiseren plek waar de grote opgaven samen komen, waar strategische sturing vanuit een langetermijnperspectief vorm krijgt én daarmee samenhangend richten we een proces van stedelijke programmering in die dit ondersteunt. Op zowel strategisch, tactisch en operationeel niveau. Dit is een permanent proces, met een gezamenlijk verhaal en gedeelde lange termijn doelen als oriëntatiepunt. Door strategisch te sturen en de transities in de stad beter te programmeren, zorgen we ervoor dat we niet alleen reageren op ontwikkelingen, maar geven we deze ook proactief vorm. Door digitale ontsluiting en bewerking van data onderbouwen we planprocessen met informatie. Door te werken met eenduidige beslisdocumenten en uniformeren van werkwijzen willen we de kwaliteit van onze planuitwerking verbeteren en doorlooptijden versnellen. Daarmee ondersteunen we de gebiedsuitwerkingen die de gewenste groei van de stad binnenstedelijk mogelijk maken.	

1.2 Beter benutten van de kansen die de Omgevingswet biedt	1.2.1 We werken toe naar één integraal omgevingsplan voor het hele gemeentelijke grondgebied	Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving en geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de omgevingsvisie en het beleid dat daaruit volgt. Het omgevingsplan richt zich niet alleen op functies en bouwmogelijkheden maar ook op andere aspecten van de fysieke leefomgeving, zoals welstand, erfgoed, groen, klimaatadaptatie, geluid, bodem, duurzaamheid en delen van de APV. Naast onze eigen regels bevat het omgevingsplan regels die het Rijk overheeft naar gemeenten, zoals vergunningsvrij bouwen en milieuregelgeving. De samenhangende en gebiedsgerichte benadering van het omgevingsplan gaat bijdragen aan het verbeteren van onze dienstverlening. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen regelgeving, die nu nog verspreid is over verschillende plannen en verordeningen, straks op één digitale locatie raadplegen. Op die manier geven we sneller inzicht in de haalbaarheid van een initiatief. Het omgevingsplan is een nieuw instrument en nog volop in ontwikkeling. We gebruiken nieuwe landelijke inzichten en de lessen van andere (regio) gemeenten om onze aanpak te verbeteren en aan te laten sluiten bij de uitvoeringspraktijk. In 2026 staan onder andere de bouwregels op de planning. Voor de hele stad kunnen inwoners, ondernemers en vergunningverleners straks per bouwactiviteit zien of een vergunning nodig is en/of wat nodig is om die vergunning te krijgen. Daarnaast gaan we door met de uitvoering van vastgestelde beleidsambities. Dit doen we onder andere door regels op te nemen in het omgevingsplan die toezien op de vitaliteit van onze winkelcentra en een efficiënter gebruik van onze bedrijventerreinen.	
Er is meer tijd nodig om te komen tot bouwregels voor de hele stad. Er wordt aan gewerkt maar vaststelling van de nieuwe regels kan pas in 2027 plaatsvinden			
	1.2.2 We toetsen en vergunnen initiatieven sneller en integraler met ruimte voor maatwerk en participatie	We zorgen ervoor dat het voor initiatiefnemers helder is welke stappen ze moeten zetten om hun initiatief te verwezenlijken. Dit doen we door te zorgen dat informatie goed vindbaar is op één (digitale) plek. Waar overleg noodzakelijk is, vindt dit integraal en met de initiatiefnemer aan tafel plaats, zoveel mogelijk vanuit het credo: ja, mits, maar we beseffen ook dat niet alles kan. De digitale werkwijze met betrekking tot de Omgevingswet is geborgd in de organisatie en de mogelijkheid is gecreëerd dat ketenpartners kunnen samenwerken.	
	1.2.3 We sluiten aan op de Landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet	Arnhem is succesvol aangesloten op het landelijke DSO en werkt actief mee in landelijke werkgroepen om het systeem door te ontwikkelen. De opgedane kennis en ervaring en het netwerk dat hiermee ontstaat gebruiken we om het omgevingsplan – in samenwerking met regio en omgevingsdiensten – gebruiksvriendelijk en robuust in te richten. Het DSO is nog niet af en levert nog niet de dienstverlening die het zou moeten. Om die reden zorgen we voor een goede communicatie op onze website.	

1.3 Een gezondere leefomgeving	1.3.1 We verbeteren de luchtkwaliteit	De Uitvoeringsagenda Lucht 2024-2030 is de leidraad voor onze activiteiten om de luchtkwaliteit te verbeteren. De hoofdboodschap is dat we goed op weg zijn de huidige doelen voor 2030 ter behalen. Daarvoor blijft stevige inzet een vereiste. De luchtkwaliteit wordt beter in Arnhem, maar is nog niet gezond. De wettelijke eisen aan luchtkwaliteit zijn aangescherpt (EU, nationaal beleid) en Arnhem erkent dat extra inzet tot aan de WHO-advieswaarden gezondheidswinst oplevert. Daarom doen we dit jaar nog onderzoek naar (aanvullende) opties die er zijn om de luchtkwaliteit te verbeteren. Veel acties om de luchtkwaliteit te verbeteren hangen samen met het Duurzame Mobiliteitsplan. Te denken valt aan de milieuzone/zero emissie zone en het netwerk van walstroom voor de binnenvaart. Ook op houtstook zijn we actief, o.a. met een communicatiecampagne om bewuster en minder te stoken. We hebben subsidieregelingen voor het van de weg halen van oude brom- en snorfietsen en het saneren van rookgaskanalen (hiervoor worden SPUK's ingezet: speciale doeluitkeringen). Wij onderhouden een actief meetnet van circa 30 meetpunten voor Stikstofdioxide (NO₂) en Fijnstof (PM₁₀, PM_{2,5}). Met de Omgevingsdienst (ODRA) zijn we in gesprek om te kijken of we elkaars meetnetwerken beter op elkaar kunnen afstemmen.	
	1.3.2 We beheren de bodem en de ondergrond	Vanuit onze gemeentelijke taak vanuit de Omgevingswet en de Wet bodembescherming (Wbb) zorgen we voor de instandhouding en het verbeteren van een bodem die geschikt is om op te wonen en om op te werken. Ook dragen we bij aan de bescherming van kwetsbare gebieden in verband met natuur en drinkwaterwinning. We werken samen met provincie en omgevingsdienst voor meldingen/vergunningen, toezicht en handhaving. Ook delen en ontwikkelen we kennis via het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) en met regiogemeentes via het Vakberaad bodem van de Milieuregio Arnhem Nijmegen (ORM). We adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen waar onderzoek en sanering nodig is. Bijzondere aandacht hebben we voor historische spoedlocaties, met lood verontreinigde tuinen en PFAS-verontreinigingen. Voor grote ruimtelijke projecten waar veel bodemverontreiniging is (Spoorzone Oost) wordt specifiek beleid ontwikkeld. Voor nieuwe verontreinigingen wordt samen met de provincie en het GOO beleid ontwikkeld. We doen onderzoek naar PFAS-locaties en andere verontreinigingen met zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Wij mengen ons actief in de discussie over de toepassing van risicovolle secundaire bouwstoffen (zoals staalslakken en immobilisaten) in samenwerking met de provincie, de ODRA en het GOO.	

1.3.3 We dringen lawaai terug	Geluidshinder wordt steeds meer via een programmatische aanpak onder controle gehouden. Het huidige beleid wordt geactualiseerd, inclusief een omzetting onder het regime van de Omgevingswet. Het gaat om twee actualisaties. Eerst het Actieplan Omgevingslawaai 2024 – 2029 gericht op bestaande situaties. Daarna de actualisatie van het Beleidsplan Geluid gericht op nieuwe situaties. Deze actualisatie wordt in regionaal verband vormgegeven in samenwerking met de ODRA (gemeenten). Aandacht voor geluidsluwe buitenruimte blijft een speerpunt. Wanneer gemeentelijke hoofdwegen aan onderhoud toe zijn, passen we stil asfalt toe. We proberen nieuwe hinder zoveel mogelijk te voorkomen. Op plekken die zwaar belast zijn qua lawaai eisen we maatregelen die garanderen dat de woon- en leefruimte van onze inwoners gezond blijft. De verplichting van een geluidsluwe buitenruimte vinden wij daarbij ook van essentieel belang. Daarnaast zetten we ons in voor rustige plekken in de stad, in samenhang met ons beleid voor groen, natuur, lopen. In 2024 en verder zal aandacht gegeven worden aan de invulling van stiltegebieden in de stad. Dit kan integraal worden opgepakt met bijvoorbeeld thema's als hittestress en groene zones. Het voornemen om snelheidsovertredingen te verminderen zal integraal opgepakt moeten worden met de afdelingen mobiliteit en verkeer. Het duurzame mobiliteitsplan is voor lawaai van cruciaal belang. Minder hogere snelheden en minder autoverkeer helpt enorm in het terugdringen van lawaai.	
1.3.4 We verbeteren de milieukwaliteit breed (hitte, water, licht, externe veiligheid, etc.)	Naast de bovengenoemde thema's zetten we breed in op het verbeteren van de milieukwaliteit. In het Plan Gezonde Leefomgeving staan ook de thema's hitte, water, licht en externe veiligheid. Hitte wordt in nauwe samenwerking met klimaatadaptatie en publieke gezondheid opgepakt. We werken gezamenlijk aan de doorontwikkeling van het lokale hitteplan en versterken het netwerk van sociale partners uit. Water dat we voornamelijk samen met het bevoegd gezag: de waterschappen oppakken. Het thema licht pakken we samen met de Veluwegemeenten op. Externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen in hun omgeving. Arnhem heeft de risicovolle activiteiten in beeld en bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt er rekening gehouden met het aspect externe veiligheid.	
1.3.5 We handhaven op milieuvergunningen en -regelgeving	Vergunningverlening en handhaving dragen bij aan het behalen van de landelijke doelstellingen op het gebied van milieu en gezondheid. Deze taken worden uitgevoerd door de ODRA. De prioriteit ligt op een actueel vergunningenbestand en goed naleefgedrag van bedrijven. Uit de rapportages van de Omgevingsdienst blijkt dat er dit jaar meer vergunningen zijn verleend waaronder voor een aantal grote bouwprojecten. We verwachten dat de opbrengsten uit bouwleges daarom hoger zullen zijn. Zie verdere toelichting onder de financiële afwijkingen.	

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-20.639	-19.639	1.000
Baten	9.269	10.869	1.600
Saldo lasten en baten	-11.370	-8.770	2.600
Toevoegingen aan reserves	-1.285	-2.285	-1.000
Onttrekkingen aan reserves	3.712	3.712	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.427	1.427	-1.000
Prognose resultaat	-8.943	-7.343	1.600

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Realiseren doelen omgevingsvisie	-2.127	-2.127	0
1.2 Benutten kansen Omgevingswet	0	0	0
1.3 Een gezondere leefomgeving	-4.154	-2.554	1.600
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	-2.663	-2.663	0
Prognose resultaat	-8.944	-7.344	1.600

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		1.000	V			
Stedel ontw. ruimt ord. omgevingswet	1.1	1.000	V	Toekomstbestendig wonen en ondernemen	I	BR
Baten		1.600	V			
ODRA, vergunning en handhaving	1.3	1.600	V	Opbrengsten bouwleges 2026	I	AR
Toevoegingen aan reserves		-1.000	N			
Stedel ontw. ruimt ord. omgevingswet	1.1	-1.000	N	Toekomstbestendig wonen en ondernemen Spoorzone Arnhem Oost	BR	I BR
Onttrekkingen aan reserves		0				

Toekomstbestendig wonen en ondernemen

Omdat de grondexploitatie (GREX) Spoorzone Arnhem Oost- Rijnpark fase 2 in 2026 nog niet wordt vastgesteld, worden de in 2026 beschikbare middelen toegevoegd aan de bestemmingsreserve Spoorzone Oost. Hiermee blijven de middelen beschikbaar voor de uitvoering van deze GREX na vaststelling.

Opbrengsten bouwleges 2026

Uit de laatste rapportages van de Omgevingsdienst blijkt dat er dit jaar meer vergunningen zijn verleend waaronder voor een aantal grote bouwprojecten. We verwachten gezien de al gerealiseerde opbrengst en de verwachting voor de rest van het jaar dat de legesopbrengsten dit jaar met € 1,6 miljoen hoger zullen liggen dan begroot. Mogelijk dat hier nog deels (te maken) lasten tegenover staan.

Wonen en leefomgeving

Voortgang doelen en inspanningen

Een eerlijke stad waar iedere Arnhemmer goed kan wonen						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Plan	Ris
1.1 Meer passende en beschikbare woonruimtes	1.1.1 We voeren een betaalbaar en sociaal bouwprogramma uit	De woningmarkt van Arnhem staat onder druk. Versnellen van productie en meer woningen programmeren is daarom noodzakelijk. We sturen op een evenwichtig aanbod van woningen met meer spreiding van doelgroepen en kwetsbare mensen over de stad. We doen dit onder andere door: 1. Stimuleren van het realiseren van koop- en huurwoningen in de verschillende categorieën, zoals opgenomen in de Woondeal 2.0 en de Doelgroepenverordening. We sturen daarbij onder andere op minimaal 30% sociale corporatiehuurwoningen over de nieuw te realiseren projecten en op minimaal 66% aan 'betaalbare' woningen. De Doelgroepenverordening geeft positie aan corporaties waardoor het sociaal programma wordt geborgd 2. Ook sturen we in het nieuwbouwprogramma op differentiatie in de wijken. We willen relatief meer sociale en betaalbare woningen in wijken waar er nu weinig van dat soort woningen zijn. 3. We zetten in op conceptueel bouwen om versnelling en betaalbaarheid van woningbouw beter te kunnen waarborgen. Hierbij starten we in Rijnpark en kijken daarna verder naar een stadsbrede toepassing. 4. Periodiek is er een overleg (Bouwberaad Arnhem) over de voortgang van de woningbouwproductie, waarbij we bij eerste signalen van vertraging overleggen met ontwikkelaars en corporaties. Ook gebruiken we het premium partneroverleg met de corporaties om een vinger aan de pols te houden dat het gewenste bouwprogramma wordt uitgevoerd.	✓	✓	✓	✓

1.1.2 We bevorderen collectieven, zelfbouw en flexwonen	Er is een vraag naar collectieven, zelfbouw en flexwonen. Deze concepten pakt de markt niet automatisch op. Binnen lopende en nieuwe bouwplannen onderzoeken we hoe we projecten voor collectieve woonvormen mogelijk kunnen maken. Voor deze projecten maken we ruimte binnen de ontwikkeling van onder andere Spoorzone (Rijnpark, Schaapsdrift), Presikhaaf, Coehoorn en Schuytgraaf. Bij het ondersteunen van collectieve wooninitiatieven hebben we samenwerkingsafspraken opgezet. We zijn bijvoorbeeld aangesloten op regionale en landelijke netwerken, zoals De Collectieve Huisvesters, Cooplink (kennisnetwerk voor wooncoöperaties), de Provincie Gelderland en het expertteam RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Vanuit de samenwerking organiseren we inspiratie bijeenkomsten en werken we mee aan publicaties en de ontwikkeling van instrumentarium ter ondersteuning van collectieve woonvormen. Om te voorzien in de grote vraag naar woningen, zetten we in Arnhem ook in op de bouw van flexwoningen. Na het succes op het Merwedeterrein onderzoeken we nieuwe locaties voor flexwoningen.	
1.1.3 We bevorderen studentenhuisvesting	We zetten blijvend in op voldoende woningen voor studenten en starters. We werken hiervoor onder andere samen met de SSH& om tot vergroting van hun marktaandeel in Arnhem te komen, en zetten in op de bouw van voldoende nieuwbouwwoningen voor kleinere huishoudens. Met de SSH& maken we in 2025 meerjarige prestatieafspraken om de studentenhuisvesting te bevorderen.	
1.1.4 We voeren woningtoewijzingsbeleid uit	Op basis van de Huisvestingswet 2014 moeten gemeenten via een huisvestingsverordening (schaarse) huurwoningen naar inzicht verdelen. Veelal is de meettijd leidend bij de toewijzing van een woning. Daarnaast worden woningen verdeeld via loting en kan aan bepaalde groepen voorrang worden gegeven. Door regels over bemiddeling, adverteren en urgentie vast te leggen, kunnen gemeenten de toewijzing van schaarse huurwoningen zo rechtvaardig mogelijk laten gebeuren, waarbij urgente doelgroepen een eerlijke kans houden. In de gehele Groene Metropoolregio kennen we dezelfde regels voor woningtoewijzingen. De geactualiseerde Huisvestingsverordening is vanaf 2024 inwerking getreden. In 2026 monitoren en rapporteren we over de werking van de Huisvestingsverordening en zullen er voorstellen worden voorbereid om de Huisvestingsverordening met ingang van 2028 te wijzigen.	

1.1.5 We benutten de bestaande voorraad beter	De huidige woningvoorraad gaan we efficiënter gebruiken door extra woonruimte te creëren en de woningen beter te laten aansluiten bij de behoeften van onze inwoners. Om dit te bereiken is een actieplan opgesteld met dertien acties binnen vier thema's: leegstand aanpakken, doorstroming bevorderen, optoppen aanjagen en woningsplitsen en woningdelen stimuleren. Zo blijven we de verhuiscoach in het sociale huursegment inzetten, organiseren we met de corporaties een week van de woningruil en gaan we een splitsingscoach werven die actief met eigenaar-bewoners aan de slag gaat. Kansrijk is vooral de gebiedsgerichte optop-aanpak, waarbij we starten met een pilot in samenwerking met de drie grote Arnhemse woningcorporaties.	
1.2 Een meer ongedeelde stad	1.2.1 We voeren de meerjarige prestatieafspraken uit In 2024 hebben we meerjarige prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties en huurders. Daarin maken we wederkerige afspraken over de (uitbreiding van) de sociale woningvoorraad, duurzaamheid, betaalbaarheid, wonen en zorg, en leefbaarheid. Het doel om toe te werken naar een ongedeelde stad is in de afspraken opgenomen. In 2025 en 2026 ligt de focus op uitvoering van de afspraken en leggen we verantwoording daarover af in een monitor. Daarnaast zullen we de prestatieafspraken uit 2024 evalueren. Ook blijven we met de woningcorporaties en huurdersverenigingen in gesprek over eventuele toevoeging van prestatieafspraken, als er nieuwe thema's spelen die urgent en belangrijk zijn.	
1.2.2 We hanteren een wijkgerichte aanpak in de ontwikkeling van de stad	Eén van de manieren om te werken naar een ongedeelde stad is door wijkgericht te werken. Het gaat om gericht aandachtgeven aan de zaken die spelen in een wijk en gedifferentieerde oplossingen aandragen voor de verschillende wijken. Op wijkniveau wordt een advies over de woningprogrammering gegeven; in wijken met weinig sociale woningen moet nieuwbouw meer uit sociale huur bestaan. De Woonvisie geeft hiervoor de richting aan en in de wijkstrategieën is dit nader uitgewerkt. We kijken naar wat de wijk nodig heeft, werken opgavegericht en kijken naar kansen.	
1.2.3 We versterken de veerkracht van kwetsbare buurten	We hebben wijkstrategieën wonen opgesteld waarin we de veerkracht van wijken analyseren en kansen in beeld brengen. Samen met corporaties werken we aan een wijkgerichte aanpak, bijvoorbeeld via huurprijsdifferentiatie en het versterken van bewonerskracht, om zo te komen tot een eerlijker spreiding van veerkracht in de stad. Daarnaast sluiten we aan bij lopende gebiedsperspectieven in onder andere Malburgen, Elderveld en de binnenstad. Bij ruimtelijke initiatieven wordt actief rekening gehouden met de veerkracht van wijken; het woningbouwprogramma draagt daarbij bij aan het verbeteren van de leefbaarheid.	

1.3 Meer woningen van voldoende kwaliteit	1.3.1 We pakken vocht- en schimmel in woningen aan	Op dit moment wonen niet alle Arnhemmers in een gezonde, schimmelvrije woning. In samenwerking met stakeholders brengen wij de aandachtspunten in beeld die spelen op het gebied van gezond wonen. Met corporaties geven we uitvoering aan een actieplan om vocht- en schimmelproblemen in hun sociale woningen te voorkomen en te beperken. Hiertoe is onder andere een onafhankelijke 'schimmelexpert' aangesteld.	✓	✓	✓	✓
	1.3.2 We handhaven op een minimum woonkwaliteit	Voor huurders die te maken hebben met achterstallig of gebrekkig onderhoud, waardoor hun woning niet meer voldoet aan de geldende wet- en regelgeving, zijn er duidelijke meldpunten ingericht. Bewoners kunnen terecht bij Het Huurdershuis met klachten over hun woning of over de verhuurder. Dit loket biedt ondersteuning, advies en zo nodig doorverwijzing. Daarnaast kunnen bewoners in afstemming met de ODRA, een melding doen van ernstige bouwkundige gebreken die de veiligheid of gezondheid in gevaar brengen. Op basis van deze meldingen voert ODRA gerichte handhaving uit. Deze aanpak draagt bij aan de bescherming van huurdersrechten en aan de verbetering van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad.	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 We versterken de positie van huurders	De rechten van huurders beschermen we actief, of zij nu huren van een corporatie of een particuliere verhuurder. Dat vraagt om een blijvende inzet op rechtvaardig woonbeleid, want het verbeteren van de positie van huurders is een kwestie van lange adem. Sinds het actieplan Arnhem helpt huurders (2023) zetten we meerdere middelen in om vooral particuliere huurders te ondersteunen die te maken hebben met onwenselijke woonsituaties, zoals bijvoorbeeld onrechtvaardige huurverhogingen. Zo blijven we de huurders informeren over hun huurdersrechten met de campagne Dat huurt lekker! Het Huurdershuis is hierbij al jarenlang de instantie die huurders helpt bij al hun woon- en huurvragen. De Verhuurverordening die in 2024 is vastgesteld wordt vanaf 2025 gefaseerd in 13 wijken ingevoerd waar de leefbaarheid aantoonbaar onder druk staat. In 2026 zal de nadruk liggen op de uitvoering door handhaving.	✓	✓	✓	✓
	1.3.4 We hebben aandacht voor funderingsproblematiek	Er is sprake van funderingsschade door bodemindaling in de wijk Malburgen. Daarnaast is er ook funderingsschade elders in Arnhem, zij het meer incidenteel. Het plan van aanpak funderingen Arnhem 2024-2026 geeft duidelijkheid aan eigenaren van particuliere woningen wat de gemeente kan doen en hiervoor zijn middelen vrijgemaakt. Verzakking van funderingen kan leiden tot aanzienlijke kosten, maar ook tot risico's voor gezondheid, leefbaarheid en veiligheid. Bovendien vormt funderingsproblematiek een belemmering voor gewenste woningverbeteringen, zoals verduurzaming. Er moet nog worden uitgezocht waar en hoe dit onderwerp binnen de gemeente te beleggen na 2026. In ieder geval zijn middelen nodig voor het voortzetten van de basis: het loket, ondersteuning, onderzoek en monitoring. Belangrijk is continuïteit en betrokkenheid van de gemeente voor het onderwerp funderingsproblematiek. Volgend jaar zullen we daarom dit onderwerp nader verkennen en de uitvoerbaarheid in beeld brengen.	✓	✓	✓	✓

1.4 Meer aandacht voor mensen met een specifieke woonbehoefte	1.4.1 We voeren de woonzorgnota uit	In 2024 zijn in de regio Arnhem-Nijmegen de regionale afspraken voor de huisvesting van aandachtsgroepen en ouderen vastgesteld. Deze afspraken zijn de basis voor lokale prestatieafspraken voor wonen en zorg. Zo ook in Arnhem waar we de regionale afspraken hebben vertaald in meerjarige lokale afspraken voor de periode 2025-2029. Hierin is afgesproken om samen te werken aan vitale zorgzame wijken, aan een evenwichtige woonruimteverdeling, aan het vergroten van het aanbod voor aandachtsgroepen en het realiseren van meer geschikte woningen voor ouderen, waaronder geclusterde en zorggeschikte woningen. In 2026 gaan we door met de partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn met de drie pilots rondom zorgzame buurten in bestaande woonwijken waar veel ouderen wonen, namelijk Presikhaaf, Elderveld en Malburgen. Ook in de nieuwbouw Rijnpark onderzoeken we met stakeholders of we door middel van een andere manier van financieren en organiseren een zorgzame buurt kunnen maken (Rijksprogramma Samen Slim). Op het gebied van woonruimteverdeling starten we in Arnhem in 2026 samen met de corporaties met een aangepast proces om woningen te verdelen onder uitstromers, herkansers en housing first. Met de corporaties hebben we afgesproken dat hiervoor maximaal 120 sociale huurwoningen per jaar te verdelen zijn. Deze aantallen werden tot nu toe niet gehaald. We hopen dat dit met de nieuwe werkwijze verbetert. De nieuwe lokale werkwijze is tevens een opmaat voor een subregionale verdeeltafel in 2027 voor urgente aandachtsgroepen in Centraal Gelderland. Op deze manier hopen we samen met de uitgangspunten van 'Samen aan zet' de gewenste faire share van aandachtsgroepen over de regio te realiseren.	
	1.4.2 We zorgen voor meer woonwagendstandplaatsen	We geven uitwerking aan het 'plan van aanpak uitbreiden woonwagendlocaties' (juni 2020). We werken aan de uitbreiding van het aantal standplaatsen voor verschillende locaties (Gelderse Rooslaan, Bethaniënstraat, Schuytgraaf). Daarnaast ontwikkelen we nieuw woonwagend- en standplaatsenbeleid en blijven we nieuwe locaties voor uitbreiding van woonwagens en standplaatsen verkennen.	
	1.4.3 We stimuleren het aanbod van levensloopgeschikte woningen	Bij nieuwbouwontwikkelingen maken we afspraken over de realisatie van levensloopgeschikte woningen in combinatie met een toegankelijke, veilige omgeving. Samen met woningcorporaties stimuleren we de doorstroming van ouderen uit eengezinswoningen naar passende, levensloopgeschikte woningen. Zo komt er woonruimte vrij voor gezinnen, terwijl ouderen comfortabel en zelfstandig kunnen blijven wonen. We stemmen met corporaties af hoe de woningvoorraad, zowel bestaand als nieuw, beter kan aansluiten op de groeiende groep ouderen. Daarbij kijken we naar de juiste typen woningen, spreiding over de stad, en combinaties met zorg en voorzieningen.	

Een klimaatbestendige, groene en leefbare openbare ruimte

2.1 Naar een klimaatadaptieve stad	2.1.1 We nemen maatregelen om wateroverlast te verminderen	Ook in 2026 gaan we verder met het nemen van maatregelen om wateroverlast bij hevige buiten verder te verminderen. Naast het nemen van veel kleine en eenvoudige maatregelen bij in principe alle projecten in de openbare ruimte, staan in 2026 maatregelen projecten geprogrammeerd die wateroverlast in Arnhem-Noord verder moeten gaan verminderen.	✓	✓	✓	✓
	2.1.2 We realiseren een koel netwerk	We werken in Arnhem aan het realiseren van een koel netwerk. Dit netwerk biedt (kwetsbare) Arnhemmers de mogelijkheid om ook tijdens hittegolven gebruik te blijven maken van de openbare ruimte. Via beschaduwde routes en koele plekken kunnen bewoners de belangrijkste voorzieningen bereiken en gebruik maken van de koele plekken als hun eigen woonomgeving te warm wordt. De verschillende schakels van dit netwerk die al zijn gerealiseerd worden gaandeweg verbonden zodat een samenhangend netwerk ontstaat. In 2024 zijn we als leadpartner gestart met het Europese project 'Cool Cities'. Samen met onze Europese partners werken we het koele netwerk verder uit en realiseren in de komende jaren enkele pilots. Ook in de visie openbare ruimte binnenstad heeft het koele netwerk een prominente plaats. In de begroting is ruimte om de komende jaren onderdelen van dit koele netwerk te realiseren. De eerste koele plekken die in deze visie worden voorgesteld zullen we in 2026 realiseren. Ook buiten de binnenstad realiseren we koele plekken die schakels vormen in het koele netwerk. Voorbeelden zijn winkelcentrum Oostburgwal (de Laar) en het Kruidenplein in Malburgen..	✓	✓	✓	✓
	2.1.3 We nemen samen met bewoners klimaatadaptieve maatregelen	Er is in Arnhem veel draagvlak en enthousiasme om de stad klimaatbestendiger te maken. Veel Arnhemmers willen zelf voor hun stad zorgen en vergroenen hun eigen dak, tuin of woonomgeving waaronder ook de openbare ruimte. De gemeente stimuleert dit door bewoners, bedrijven en instellingen te ondersteunen bij het maken van plannen en met een subsidieregeling om de plannen te helpen financieren. De subsidieregeling is in 2023 uitgebreid en toegankelijker gemaakt zodat meer inwoners er makkelijker gebruik van kunnen maken.. De regeling is zo succesvol, dat er extra middelen beschikbaar zijn gesteld zodat iedereen die dat wil ervan gebruik kan maken. Naast de subsidieregeling werken we ook met de bewoners aan wijkgroenagenda's. De ambities om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren door te vergroenen zetten we voort met de wijkgroenagenda's. Inmiddels zijn deze voor een groot aantal wijken gereed. In 2026 worden er ook weer wijkgroenagenda's opgesteld. Eind 2026 hebben alle Arnhemse wijken dan een wijkgroenagenda. De uitvoering van de laatste wijkgroenagenda zal nog in 2027 en 2028 doorlopen. In die jaren zullen we ook alvast starten met de actualisatie van de wijkgroenagenda's, daarvoor zijn middelen gereserveerd. We werken ook samen met scholen omdat schoolomgevingen hoge prioriteit hebben bij klimaatadaptatie. Er zijn enkele plannen voor groene schoolomgevingen in voorbereiding; de uitvoering zal waarschijnlijk in 2026 plaatsvinden.	✓	✓	✓	✓

2.1.4 We investeren in bomen en groen om de ambitie 3-30-300 te realiseren	Een groene en gezonde stad is gebaat bij de aanwezigheid van voldoende groen. Groen verbetert de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners en is een leefgebied voor planten en dieren. De norm houdt in dat elke inwoner vanuit zijn raam minimaal zicht heeft op 3 significante bomen, er 30% bladerdek in de wijk is en er binnen 300 meter van elke woning een stuk groen van minimaal 1 hectare aanwezig is. Dit betekent onder andere dat in alle wijken waar een tekort aan groen is kleinschalige parkjes komen die ook gebruikt kunnen worden voor verkoeling, spelen van kinderen, het geven van een buitenles enzovoort. Een goed voorbeeld is het parkje dat we in Klarendal gaan aanleggen op het terrein van de voormalige sporthal. Samen met bewoners geven maken we een ontwerp voor deze locatie waarna de uitvoering in 2027 kan plaatsvinden. In nieuwe ontwikkelingen hanteren we deze norm. In de bestaande stad streven we deze norm na. In 2023 is in beeld gebracht op welke plekken de stad nog niet voldoet aan de norm. In 2025 en de jaren daarna zullen we op deze plekken extra inzetten op het toevoegen van meer groen en bomen. Bijvoorbeeld in Rijkerswoerd is geconstateerd dat de bestaande bomen niet voldaan wordt aan de 3-30-300 regel. Om die reden is er met de bewoners een plan voor 'toekomstbomen' opgesteld dat in 2026 uitgevoerd wordt.	
2.1.5 We zetten verharding om naar groen	Veel verharding leidt tot een grotere opwarming en meer wateroverlast. In de Strategie Klimaatadaptatie is daarom de ambitie benoemd om de hoeveelheid verharding in Arnhem terug te dringen. In samenhang met mobiliteit en groot onderhoud worden bij diverse reconstructies wegen versmald waarbij meer groen ontstaat, vaak in combinatie met het verlagen van de maximum snelheid. Ook bij maatregelen in de woonomgeving benutten we veel kansen om de hoeveelheid verharding terug te dringen. Daarnaast geven we uitvoering aan het groen parkeren, waarbij nieuwe parkeerplaatsen waterdoorlatend of groen worden uitgevoerd. Ook richten we ons op het terugdringen van de verharding in particuliere tuinen.	

2.1.6 We vergroten de groenmassa van bomen	De groenmassa van bomen groeit door, in de stad én ook in de tuin. Het vergroten van de (boom)groenmassa beperkt zich niet langer tot de openbare ruimte. Ook particuliere bomen krijgen dit jaar de aandacht die ze verdienen. • We zetten in op het beschermen en behouden van bomen op particulier terrein. Zo is het project Waardevolle Particuliere Bomen gestart, eind van de zomer 2025 zal er een inventarisatie proces gaan starten. Tijdens dit project gaan we samen met inwoners bijzondere bomen in tuinen in beeld brengen en verder beschermen in 2026. • In 2025 heeft het project Bomen voor Arnhem bijgedragen aan de vergroening in versteende wijken. Inwoners kregen een uitnodiging om een boom te planten in hun tuinen, zo dragen ze bij aan de vergroening van de stad. In november 2025 is er weer een nieuwe ronde voor de wijken in zowel Arnhem noord als zuid. Het project zal het komend jaar (2026) ook worden doorgezet. • Minimaal 50 groeiplaatsen van buitengewone bomen worden verbeterd zodat ze gezond en vitaal blijven. Onder bomen in gras wordt minder of niet meer gemaaid om bodem en wortels te beschermen. • We monitoren met ingang van 2026 jaarlijks de voortgang van het boomkroonvolume. Deze inzet is geborgd in de uitvoeringsagenda van het Bomenplan Arnhem.	
--	--	---

Een biodiverse en diervriendelijke stad

3.1 Een beter leven voor dieren	3.1.1 We ondersteunen goed eigenaarschap van huisdieren	We stimuleren verantwoord huisdierenbezit en bevorderen de adoptie van dieren uit het asiel. Inwoners met een laag inkomen kunnen gebruikmaken van de Dierenartskostenregeling via de Gelrepas. Toegankelijke zorg voor dieren willen we dicht bij huis houden. Daarom proberen we zoveel mogelijk dierenartsen bij de regeling aan te sluiten. Voor bewoners die tijdelijk of structureel hulp nodig hebben bij de verzorging van hun huisdier bieden we ondersteuning, onder meer via Dierenbuddy. Vrijwilligers helpen mensen die niet meer volledig zelfstandig voor hun dier kunnen zorgen. Daarnaast onderzoeken we aanvullende vormen van ondersteuning, zoals het samenhouden van mens en dier bij verhuizing naar een zorginstelling. Zo voorkomen we dat dieren onnodig in het asiel belanden. Ook in de openbare ruimte is aandacht voor verantwoord eigenaarschap. Honden moeten voldoende ruimte hebben om te bewegen, zonder dat dit leidt tot overlast of conflicten. Daarom brengen we per wijk de behoeften in kaart en zoeken we samen met bewoners naar passende oplossingen. Dierenbuddy is actief in Arnhem, maar ontvangt momenteel geen ondersteuning van de gemeente. Deze ondersteuning is nodig om de dienstverlening duurzaam en op het gewenste niveau te kunnen aanbieden. We zijn met de Dierenbescherming in gesprek over een betere samenwerking en de ondersteuning die daarvoor nodig is. De behoeften van hondenbezitters zijn nog niet per wijk in beeld gebracht. Door een andere prioritering van werkzaamheden zijn de inventarisatie en de verdere beleidsontwikkeling nog niet gestart.	✓ ✗ ✗ ✓
	3.1.2 We voorkomen overlast van dieren met een preventieve aanpak	We zetten in op een preventieve en integrale aanpak van ervaren overlast door dieren. Door gericht te sturen op het voorkomen van overlast, blijven populaties beheersbaar en is er minder noodzaak om dieren te vangen. Zo beperken we hinder en kunnen dieren zoveel mogelijk ongestoord leven. We breiden onze inzet op de aanpak van rattenoverlast verder uit. De bestaande Integrated Pest Management-aanpak wordt versterkt. We geven niet alleen advies aan bewoners, maar kijken ook naar de onderhoudsstaat van de openbare ruimte en gaan actief in gesprek met verhuurders, ondernemers en andere betrokken partijen. Daarnaast werken we verder aan diervriendelijk beheer van andere soorten die in de stad voor overlast kunnen zorgen, zoals ganzen en duiven. Er worden meer middelen uitgegeven aan rattenbeheersing dan begroot. Een nieuwe aanpak moet zorgen voor betere sturing op de kosten.	✓ ✗ ✗ ✓

3.1.3 We zorgen dat dieren veilig kunnen leven in de stad	Dieren moeten zich veilig kunnen verplaatsen in de stad. Met een kansenkaart en knelpuntenanalyse weten we waar we maatregelen moeten nemen om verkeersslachtoffers onder dieren te beperken. We onderzoeken onder andere het aanbrengen van trapjes in kolken en watergangen. Ook stellen we een soortenmanagementplan op, zodat de verduurzamingsopgave efficiënt kan doorgaan zonder dat we dieren te veel in de weg zitten. We verbeteren ook het leven onder water. We geven geen nieuwe visrechten meer uit. Tegelijkertijd versterken we de natuur in en rondom het water, bijvoorbeeld door natuurlijke oevers aan te leggen. Daarmee verbeteren we zowel de waterkwaliteit als het welzijn van vissen en andere waterdieren. We zijn afhankelijk van goedkeuring door de provincie wat het betreft het Soortenmanagementplan. Zowel qua goedkeuring als capaciteit. We zoeken al wel naar een projectleider om het SMP te borgen in de interne organisatie	
3.2 Meer aandacht voor natuur	3.2.1 We stimuleren natuur-inclusieve landbouw In 2024/2025 is de visie Arnhemse Kost, een visie op (stads)landbouw en voedsel, opgesteld. Ook is gestart met de uitvoering van de Uitvoeringsagenda Arnhemse Kost. We stimuleren en faciliteren duurzame stadslandbouw, onder andere met een nieuwe subsidieregeling om bestaande stadslandbouw-/voedselinitiatieven gemeentebreed te borgen en nieuwe initiatieven aan te jagen. Op onze eigen landbouwgronden brengen we natuur en landbouw samen. We voegen natuur toe aan agrarische gronden en werken met onze pachters aan de overgang naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer. In de gebiedsprocessen in Arnhem-Noord en de uiterwaarden werken we aan systeemherstel van het landschap, met aandacht voor bodem, water en biodiversiteit. Denk aan de realisatie van poelen, hagen en wintervoedselakkers en toepassingen zoals strokenteelt, bloemrijke akkerranden en niet-kerende grondbewerking. Deze aanpak versterkt de biodiversiteit, vergroot de landschappelijke kwaliteit en draagt bij aan een klimaatbestendige stad. We faciliteren agrariërs in de transitie naar natuurinclusieve landbouw. Voor deze ambities is vanaf 2026 incidenteel bedrag van € 500.000 op jaarbasis beschikbaar voor de komende vier jaar.	
3.2.2 We zorgen voor kwalitatief hoogwaardige bossen, natuurterreinen en parken	We beheren onze stadsparken, bossen en natuurterreinen op ecologische en klimaatbestendige wijze. We beheren natuurvolgend. Daarmee volgen we met ons beheer wat er spontaan gebeurt. We houden onze beheervisies actueel, en zetten deze in op concrete acties. Zo planten we bosranden aan, herstellen we oude landschapselementen en versterken we de ecologische waarde. We versterken de klimaatbestendigheid van het bos waarbij de focus ligt op het vasthouden van water en het verbeteren van de organische stofbalans. We vergroten de biodiversiteit door het verbeteren van de horizontale en verticale gelaagdheid, het vergroten van structuurvariatie en soortvariatie in het bos.	

3.2.3 We zorgen voor een betere verbinding tussen leefgebieden van planten en dieren	Door het verbinden van natuurgebieden creëren we grotere leefgebieden voor planten en dieren. Dit doen we door het samenvoegen van leefgebieden, groene corridors en natuurvriendelijke inrichting van oevers, bermen en bosranden. We breiden bossen uit door extra bos aan te planten of grond voor bos te verwerven. Hiermee vergroten we de leefgebieden en verbeteren we de migratiemogelijkheden voor zoogdieren als wezel, hermelijn en das, maar ook voor vleermuis, bij en vlinder. Zo realiseren we bijvoorbeeld een verbinding tussen Meinerswijk en de Bakenhof, waardoor de Zuidelijke Uiterwaarden een groot aaneengesloten natuurgebied vormen.	✓ ✓ ✗ ✓
Het verwerven van gronden (m.n. Zeegbos, grond ten noorden van Valkenhuizen en particuliere perceel bij park Zuiderveld Elden) is een traag proces omdat de eigenaren moeten instemmen met verkoop, en we zijn gebonden aan de marktwaarde. De eigenaar van het Zeegbos (Staatsbosbeheer) is nog aan het uitzoeken op welke wijze de verkoop juridisch moet worden vormgegeven i.v.m. het Didamarrest.		
3.2.4 We vergroten onze eigen kennis over biodiversiteit en delen dit met de stad	Sinds 2021 monitoren we structureel de biodiversiteit op veertien referentieplekken in de stad. In 2024 is daar een vijftiende locatie aan toegevoegd. Elk jaar worden drie of vier gebieden gemonitord, zodat we steeds beschikken over actuele informatie. Op basis van de uitkomsten stellen we per gebied een beheer- en ontwikkeladvies op. Daarnaast voeren we gericht onderzoek uit, bijvoorbeeld naar de aanwezigheid van soorten in specifieke gebieden en de vegetatieontwikkeling van bermen. Deze kennis passen we toe in het dagelijks beheer. We delen onze kennis actief met bewoners, onder andere via acties in de wijk, publiekscampagnes en samenwerking met lokale partners.	✓ ✓ ✓ ✓

Een milieu- en gebruiksvriendelijke afvalinzameling

4.1 We streven naar minder restafval	4.1.1 We gaan door met onze inspanningen gericht op afvaleducatie en betere afvalscheiding	Helaas zien we dat de hoeveelheid restafval nog ver boven onze doelstelling ligt. De evaluatie van ons afvalbeleid uit 2023 laat ook zien dat onze doelstelling (van 30 kilogram restafval per inwoner in 2025) technisch niet haalbaar is. Het burgerberaad afval heeft ons mooie adviezen gegeven op dit vlak die verwerkt zijn de uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026. Het hergebruiken van grondstoffen door scheiding van afval en zo het verminderen van de hoeveelheid restafval wordt grotendeels bepaald door het scheidingsgedrag. Zelfs bij een technische oplossing als mechanische nascheiding van PBD-afval, mocht daar ooit nog voor worden gekozen, is bronscheiding van afvalstromen zoals GFT van belang. Het veranderen van gedrag vraagt tijd en inzet. Dit gebeurt onder meer door middel van het inmiddels afgeronde burgerberaad en de klankbordgroep afval.	
Het realiseren van de beoogde reductie van het restafval is niet haalbaar gebleken. Het uitvoeren van voor de maatregelen zoals opgenomen in uitvoeringsagenda Arnhem Schoner loopt langzamer dan verwacht. Hierdoor verwachten we in 2026 een onderbesteding op de hiervoor gereserveerde middelen.			

4.2 We willen Arnhem schoner maken	4.2.1 We pakken hotspots en zwerfafval aan	Als eerste pijler van een schonere woonomgeving zien wij de aanpak van “hotspots” (locaties waar meer dan éénmaal per week afval bij of naast de containers wordt geplaatst). De tweede pijler van een schone woonomgeving is de aanpak van zwerfafval in de openbare ruimte. Hiertoe zijn en worden de volgende maatregelen ingezet: • De zwerfafvalparaplu is opgezet en is te vinden op www.arnhemschoner.nl. We verbeteren deze site continue. • Een hotspots-aanpak is opgezet en inmiddels zijn we op 20 hotspots aan de slag. De resultaten laten een verbetering van het beeld zien. De hotspot aanpak draait om gedragsverandering en dat vraagt een lange adem. Concreet resultaat is nu al wel dat we echt samen met inwoners deze problematiek aangaan. • Wijkinitiatieven in de vorm van opruimdagen zijn en worden ondersteund. • De milieubak maakt structureel deel uit van onze inzamelstructuur. • Op beide afvalbrengstations is een brenghoek voor nog bruikbare spullen ingericht welke beheerd wordt door kringloopbedrijf 2Switch.	
4.3 Een toekomstbestendiger organisatie van het werk in de openbare ruimte	4.3.1 We werken de toekomstige organisatie van de afvalinzameling verder uit	In 2024 heeft PreZero ons laten weten dat zij stoppen met de inzameling van huishoudelijk afval. Daarop zijn we in juli 2024 gestart met een verkenning naar een manier en vorm waarin we in de toekomst de afvalinzameling in Arnhem kunnen borgen tegen acceptabele condities en zo blijven voldoen aan onze wettelijke zorgplicht. In juli 2025 hebben wij de rapportages van de eerste fase van de verkenning aan de gemeenteraad verzonden. De tweede fase van de verkenning is gestart en in september 2025 neemt het college een besluit nemen of we de afvalinzameling ‘zelf doen’ of ‘samen doen’ (met een publiek inzamelbedrijf). Dit principebesluit wordt besproken met de gemeenteraad middels een gespreksnotitie. In december 2025 wordt een (financieel) voorstel aan de gemeenteraad gedaan. Eventuele effecten op de exploitatie zullen er dan zijn vanaf de begroting 2027. Ook wordt een ontwerp-collegebesluit voorgelegd dat eind 2025 ook definitief moet worden zodat we in 2026 starten met de benodigde implementatie om op 1 juli 2027 de afvalinzameling te starten met een andere organisatie dan PreZero.	

4.3.2 We verkennen de mogelijke organisatie van stadsreiniging en groenonderhoud	Naar aanleiding van met name twee moeizaam verlopen aanbestedingen voor het groenonderhoud en de reiniging van het centrum, Spijkerkwartier en Arnhems broek wordt verkend wat een passende organisatievorm is voor de reiniging en het groenonderhoud stadsbreed. Een eerste verkenning leverde het inzicht op dat voor deze taakvelden zowel aanbesteden als zelf doen, maar ook samen doen (met een publiek bedrijf dat deze dienstverlening levert) tot de mogelijkheden behoren. In de komende periode verkennen we dit vraagstuk verder, waarbij we voor de verschillende onderdelen binnen deze twee taakvelden onze huidige aanpak (aanbesteden) herijken. Op basis van de uitkomst hiervan zal onze werkwijze eventueel aangepast moeten worden. Wij zullen de Raad over de voortgang informeren.	✓	✓	✓	✓
--	--	---	---	---	---

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de afwijkingen tussen de begroting en Turap 2 toegelicht.

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	-85.386	-85.447	-61
Baten	55.076	54.135	-941
Saldo lasten en baten	-30.310	-31.312	-1.002
Toevoegingen aan reserves	-767	-767	0
Onttrekkingen aan reserves	11.415	11.535	120
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	10.648	10.768	120
Prognose resultaat	-19.662	-20.544	-882

	Begroting Stand Juli 2026	Prognose Turap 2	Afwijking Turap 2
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
1.1 Passende en beschikbare woonruimtes	-3.211	-5.736	-2.525
1.2 Een ongedeelde stad	0	0	0
1.3 Woningen met kwaliteit	0	0	0
1.4 Aandacht voor woonbehoefte	-479	-479	0
2.1 Naar een klimaatadaptieve stad	-345	-345	0
3.1 Een beter leven voor dieren	-1.146	-1.296	-150
3.2 Meer aandacht voor natuur	-17.214	-17.214	0
4.1 We streven naar minder restafval	8.429	8.461	32
4.2 We willen Arnhem schoner maken	-6.528	-6.528	0
4.3 Toekomstbestendige organisatie werk	-1.849	-1.849	0
9.8 Doeloverstijgend	0	0	0
9.9 Overige	2.681	2.581	-100
Prognose resultaat	-19.662	-22.405	-2.743

Portefeuilleonderdeel	Doel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten		-61	N			
Wonen	1.1	1.411	V	Actualisatie legesverordening verhuurvergunningen	I	AR
Wonen	1.1	-14	N	Gemeentefonds meicirculaire - Wet betaalbare huur	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	3.2	-20	N	NPAO herbestemmingen - Arnhem schoon, heel en veilig	I	BR
Afval	4.1	-88	N	Intensivering inzet op afval	I	AR
Openbare ruimte	9.9	-100	N	NPAO herbestemmingen - Speeltuin de Leuke Linde	I	BR
Wonen	1.1	-100	N	Gemeentefonds meicirculaire - DU Koploperspro Gebiedsger Bet Benut	I	AR
Dierenwelzijn en biodiversiteit	3.1	-150	N	Bestrijding en preventie ratten	I	AR
Wonen	1.1	-1.000	N	Gemeentefonds meicirculaire - Gebger leeraanp funderingsprobl	I	AR
Baten		-941	N			
Afval	4.1	350	V	Zwerfafvalvergoeding	I	AR
Afval	4.1	120	V	Opbrengsten afvalstoffenheffing	S	AR
Wonen	1.1	-1.411	N	Actualisatie legesverordening verhuurvergunningen	I	AR
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		120	V			
Openbare ruimte	9.9	100	V	NPAO herbestemmingen - Speeltuin de Leuke Linde Onttrekking Arnhem Oost		
Groen en klimaatadaptie in de stad	3.2	20	V	NPAO herbestemmingen - Arnhem schoon, heel en veilig Onttrekking BR Arnhem Oost		

Actualisatie legesverordening verhuurvergunningen

De baten zijn afkomstig uit de leges die zijn verbonden aan vergunningaanvragen. Het aantal aanvragen blijft achter bij de oorspronkelijke prognose. Bij de invoering van de Verhuurverordening was het voornemen om de vergunningplicht in 2025 en 2026 uit te rollen over alle aangewezen wijken, maar inmiddels is gebleken dat deze planning niet haalbaar is. Daarnaast fluctueert het aantal aanvragen en moeten vergunningen binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld. De personele capaciteit wordt daarom afgestemd op de verwachte instroom van aanvragen. Hierdoor worden de legesbaten later gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot. Er is echter geen sprake van structureel lagere baten, maar van een verschuiving in de tijd. De verwachting is dat de begrote opbrengsten alsnog worden gerealiseerd zodra alle vergunningplichtigen een aanvraag hebben ingediend.

Gemeentefonds meicirculaire - Wet betaalbare huur

De Wet maximering huurprijsverhogingen geliberaliseerde huurovereenkomsten, stelt een maximum aan de jaarlijkse huurverhogingen voor geliberaliseerde huurovereenkomsten. Gemeenten hebben sinds 1 juli 2024 handhavende bevoegdheden ten aanzien van verhuurders die zich niet aan deze maximering houden. De Wet maximering huurprijsverhoging geliberaliseerde huurovereenkomsten loopt tot 1 mei 2029. In 2024 en 2025 zijn er middelen uitgekeerd voor de implementatie van de wet en de daaruit volgende toezicht- en handhavingskosten, specifiek voor de jaren 2024 en 2025. In de meicirculaire wordt een bijdrage verwerkt van in totaal landelijk € 3,4 miljoen voor de jaren 2026 tot en met 2029. Arnhem krijgt in 2026 circa € 14.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

NPAO herbestemmingen - Speeltuin de Leuke linde en Arnhem schoon, heel en veilig

Op 9 juli 2026 heeft de Kopgroep van de Alliantie Arnhem Oost ingestemd met het alternatief inzetten van middelen die in 2025 niet zijn besteed, door deze in 2026 op andere trajecten in te zetten. Het gaat om een totaalbedrag van € 1.162.500 welke anders wordt besteed dan aanvankelijk in het uitvoeringsplan NPAO was aangegeven. Met dit voorstel wordt dit in de begroting 2026 verwerkt.

Van het totaalbedrag wordt €20.000 ingezet op het project Arnhem schoon, heel en veilig en €100.000 voor speeltuin de Leuke Linde. De overige middelen worden binnen S03 Economie en S08 Welzijn en inclusie ingezet.

Intensivering inzet op afval

Er wordt een kostenoverschrijding van € 88.000 verwacht vanwege de inzet van extra capaciteit op het gebied van afval. Deze capaciteit wordt ingezet voor het schrijven van de nieuwe afvalvisie ten aanzien van het toekomstig afvalsysteem op basis van bronscheiding en diftar.

Gemeentefonds meicirculaire - DU Koplopersprogramma Gebiedsgericht Beter Benutten

Het beter benutten van bestaande gebouwen is een belangrijke oplossing voor het tegengaan van de woningnood. Om dit op grotere schaal mogelijk te maken kiest het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) voor een gebiedsgerichte aanpak. Tien gemeenten die ver zijn in de toepassing van beter benutten van de bestaande woningvoorraad, willen gezamenlijk beleid ontwikkelen voor een gebiedsgerichte aanpak, waar alle gemeenten in Nederland van kunnen leren. Het gaat om een totale landelijke bijdrage van € 1,0 miljoen in 2026, Arnhem krijgt € 100.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Gemeentefonds meicirculaire - Gebiedsgerichte leeraanpak funderingsproblematiek

Vanuit het budget van de Nationale aanpak funderingsproblematiek is er een deelbudget gereserveerd voor een gebiedsgerichte leeraanpak. In 2026 ondersteunt het Rijk de zes koplopergebieden bij het uitvoeren van deze gebiedsgerichte leeraanpak. Het betreft vijf gemeenten en de provincie Fryslân. Het totaalbudget voor de vijf koplopergemeenten bedraagt € 5,0 miljoen voor 2026. De gemeente Arnhem ontvangt een bijdrage van € 1,0 miljoen in 2026. Hierbij is Arnhem samen met het Rivierengebied als een van de koplopergemeenten benoemd en is Arnhem de beheerder van de middelen. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Opbrengsten afvalstoffenheffing

De opbrengsten uit afvalstoffenheffing zijn naar verwachting € 120.000 hoger dan begroot, te verklaren door een hoger aantal huishoudens dan waar bij de tariefberekening van is uitgegaan en door meeropbrengsten uit nog opgelegde aanslagen over 2025.

Bestrijding en preventie ratten

Voor het tegengaan van rattenoverlast, waarbij preventie voorop staat, nemen de kosten toe. Het aantal meldingen nemen toe waardoor een kostenoverschrijding van € 150.000 wordt verwacht.

Zwerfafvalvergoeding

In mei 2026 is door het Rijk een beleidsregel vastgesteld waarin de hoogte van de vergoedingen voor zwerfafvalkosten over het jaar 2025 is bepaald. Deze regeling vloeit voort uit de landelijke regeling voor kunststofproducten voor eenmalig gebruik en verplicht producenten van wegwerpplastic om bij te dragen aan de kosten voor het opruimen en verwerken van zwerfafval. In totaal gaat het om een te ontvangen bedrag van € 350.000.

Terugblik Nota Budgetoverheveling 2025

Bestuur, dienstverlening en financiën

Onderwerp:	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
Bedrag:	€ 268.000
Toelichting:	De uitvoering van het programma verduurzaming gemeentelijk vastgoed is in volle gang en recentelijk is de uitvoeringsplanning geactualiseerd. Daarin is de piek van werkzaamheden voor projecten deels naar 2027 verschoven. Hierop passen we de planning van de investeringen in het MIP aan, maar ook de exploitatiemiddelen moeten daarin meelopen. Dit betekent dat een deel van de exploitatiemiddelen moet doorschuiven naar 2027. Dit gaat om een bedrag van totaal € 418.000. Al eerder zijn via de nota budgetoverhevelingen exploitatiemiddelen overgeheveld. Er is een scala aan projecten voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, variërend van groot tot klein, waarbij een deel van de uitgaven in de exploitatie valt. Net als in het MIP is het niet ongebruikelijk dat projecten in de uitvoering vertragen door tal van afhankelijkheden. Dit maakt ook voor het programma verduurzaming gemeentelijk vastgoed dat net als in 2025 de financiële planning wordt herijkt.

Onderwerp:	Inkoop en aanbesteding Juridische zaken
Bedrag:	€ 136.000
Toelichting:	Budgetoverheveling tijdelijke middelen inkoop 2025 – 2026 De tijdelijk extra beschikbaar gestelde middelen (2024, 2025, 2026) zijn bedoeld om een aanjaagrol richting opdrachtgevers/budgethouders m.b.t. inzet op maatschappelijke thema's te creëren. Daarnaast ook voor het vormgeven van contractmanagement. Wij zijn gestart in 2024 met het aanpassen van het inkoopbeleid, waarin de maatschappelijke thema's gedefinieerd en uitgewerkt zijn. Dit inkoopbeleid is in april 2025 vastgesteld, waarna we gestart zijn met het onderzoeken hoe we de aanjaagrol m.b.t. maatschappelijke thema's in kunnen vullen. Vanaf januari 2026 geven we invulling aan de functie coördinator MVOI vanuit de tijdelijke middelen. Daarnaast is in 2025/2026 een onderzoek gedaan naar hoe de gemeente contractmanagement uitvoert. De uitkomsten van dit onderzoek vormen aanleiding voor vervolgacties, waarvoor het resterende deel van de tijdelijke middelen wordt gebruikt.

Onderwerp:	Verkiezingen
Bedrag:	€ 430.000
Toelichting:	De uiteindelijke daadwerkelijk overgehevelde middelen naar 2026 bedroegen € 280.000, waarvan € 250.000 voor de genoemde twee verkiezingen en € 30.000 voor de Referendumcommissie. Deze overgehevelde middelen zijn en/of worden volledig besteed.

Veiligheid

Onderwerp:	Natuurbrandpreventie en mitigatie
Bedrag:	€ 240.000
Toelichting:	Samen met VGGM wordt momenteel uitvoering gegeven aan het aanleggen van extra waterputten bij natuurgebieden. Er zullen in totaal ongeveer 12 extra waterputten worden gerealiseerd. Hier zijn we in 2026 al mee begonnen, maar zal in 2027 nog doorlopen.

Economie

Onderwerp:	Poort naar de Veluwe
Bedrag:	€ 700.000
Toelichting:	De subsidie van de provincie voor het project "Arnhem duurzame poort naar de Veluwe" is pas medio 2025 verleend, waardoor we later dan gepland met het project konden starten. Op dit moment is de verwachting dat eind 2026 het volledige budget is besteed.

Cultuur

Onderwerp:	DU Lokale bibliotheekvoorziening
Bedrag:	€ 65.000
Toelichting:	Betreft het doorschuiven van een deel van de DU rijksmiddelen voor de lokale bibliotheekvoorziening. Recent zijn er (bestuurlijk) afspraken met Rozet gemaakt over de inzet van deze middelen in 2025 en 2026. De subsidie is beschikt en Rozet legt bij de subsidieverantwoording 2026 verantwoording af over de besteding van deze middelen, zowel inhoudelijk als financieel. Hiermee zullen de middelen naar verwachting eind 2026 besteed zijn.

Onderwerp:	Cultuurcentrum in Zuid
Bedrag:	€ 750.000
Toelichting:	Met de vaststelling van de jaarrekening 2026 is de bestemmingsreserve 'Cultuur in Zuid' ingesteld. Deze reserve is bestemd voor uitgaven die samenhangen met de exploitatie van en investeringen in huisvesting en infrastructuur van (nog te realiseren) culturele voorzieningen in Arnhem-Zuid. Eventuele financiële effecten van verschillen tussen de verwachte planning en realisatie rondom het Cultuurcentrum in Zuid worden via deze reserve opgevangen.

Participatie en armoedebestrijding

Onderwerp:	Regionale middelen in het kader van participatie
Bedrag:	€ 3,9 miljoen
Toelichting:	Arnhem vervult als centrumgemeente van de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland (AMR) een belangrijke rol bij de uitvoering van landelijke middelen voor de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur en de versterking van de sociale infrastructuur. Voor de periode 2025-2034 stelt het Rijk hiervoor middelen beschikbaar. In 2025 en het eerste deel van 2026 lag de nadruk op de opstart en inrichting van de regionale samenwerking. In deze periode is de meerjarenagenda 2026–2030 opgesteld, waarin de gezamenlijke ambities, doelen en activiteiten zijn beschreven. Daarnaast is het regionale Werkcentrum ingericht en wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de leerinfrastructuur. Daarmee zijn belangrijke stappen gezet in de opbouw van de regionale uitvoeringsstructuur. De financiële realisatie blijft achter bij de begroting. Dit hangt samen met het feit dat de nadruk in deze fase lag op voorbereiding en inrichting, terwijl een belangrijk deel van de uitvoering nog moet starten. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het versterken van de sturing en informatievoorziening, onder andere door de ontwikkeling van dashboards en een meer data gedreven werkwijze. In de tweede helft van 2026 verschuift de focus van voorbereiding naar uitvoering. Naar verwachting nemen zowel de activiteiten als de daarmee samenhangende uitgaven toe. De inzet van middelen zal verder oplopen in 2026 en 2027, parallel aan de uitvoering van de meerjarenagenda en de verdere ontwikkeling van de regionale uitvoeringsstructuur.

Onderwerp:	Middelen SW Infrastructuur
Bedrag:	€ 898.000
Toelichting:	De uitvoering van het bestedingsplan voor de incidentele rijksmiddelen ter versterking van de sociale infrastructuur verloopt volgens planning. In 2026 is het team Regisseurs Jongeren verder ingericht en versterkt. Hiervoor zijn extra scholings-, intervisie- en coachingsactiviteiten ingezet om invulling te geven aan de nieuwe taken vanuit de wet Van school naar duurzaam werk. Daarnaast zijn werkprocessen en informatiestromen aangepast, zodat de dienstverlening beter aansluit bij de specifieke ondersteuningsbehoeften van jongeren. Ook is met het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) een verkenning gestart naar het versterken van loopbaangesprekken voor jongeren met een risico op schooluitval. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de aansluiting van kinderopvang op participatie en inburgering. Dit heeft geleid tot een intensievere samenwerking tussen gemeente Arnhem, Rijnstad, taalaanbieders en kinderopvangorganisaties, waardoor inburgeringsplichtige inwoners beter kunnen worden ondersteund bij het vinden van passende kinderopvang. Ook zijn de kansen en knelpunten rondom kinderopvang voor nieuwkomers in beeld gebracht. De verkenning naar de mogelijkheden van een tijdelijke opvangvoorziening als overbrugging naar reguliere kinderopvang loopt nog. Verder is in 2026 het Doorbraakprogramma Oudkomers gestart. Dit programma wordt uitgevoerd in samenwerking met Scalabor, het Werkgeversservicepunt en Activerend werk en richt zich op het versterken van taalontwikkeling, zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie en waar mogelijk uitstroom naar werk van inwoners met een migratieachtergrond. Met deze activiteiten wordt verder invulling gegeven aan de ambitie om de ondersteuning van jongeren en statushouders te versterken en te investeren in een duurzame sociale infrastructuur.

Onderwerp:	Implementatie Participatiewet in balans
Bedrag:	€ 490.000
Toelichting:	Sinds 1 januari 2026 is ingezet op de implementatie van de eerste fase van de Participatiewet in Balans en op de voorbereiding van de maatregelen die per 1 januari 2027 in werking treden. Het budget is gebruikt voor beleidsontwikkeling, het aanpassen van werkprocessen en werkinstructies, de voorbereiding van noodzakelijke wijzigingen in verordeningen en beleidsregels en de ontwikkeling van scholing voor medewerkers. Daarnaast is gewerkt aan de uitwerking van nieuwe instrumenten, zoals het bufferbudget, de verruimde bijverdienmogelijkheden en de invulling van maatschappelijke participatie, passend bij de Arnhemse werkwijze van vertrouwen, vereenvoudiging en menselijke maat. Deze voorbereidingen zorgen ervoor dat inwoners vanaf 2027 beter ondersteund worden bij participatie en werk en dat de uitvoering tijdig voldoet aan de nieuwe wettelijke kaders. In de tweede helft van 2026 ligt de focus op bestuurlijke besluitvorming, het doorvoeren van de juridische aanpassingen, het scholen van medewerkers en de communicatie richting inwoners en ketenpartners.

Onderwerp:	Verbeteren Inkomensregelingen
Bedrag:	€ 175.000
Toelichting:	Voor het project verbeteren inkomensregelingen zijn voor vier jaar middelen toegekend. Deze middelen zijn verdeeld over de jaren 2023 tot en met 2026. De werkelijke besteding van deze middelen loopt niet helemaal synchroon met de verdeling van de budgetten. Het in 2026 niet bestede budget van € 175.000 is in 2026 besteed aan de extra aanvragen voor de zorgkostenregeling.

Welzijn en inclusie

Onderwerp:	Roze zaterdag
Bedrag:	€ 150.000
Toelichting:	Arnhem zal gaststad zijn voor Roze Zaterdag 2027. In de begroting 2025 is voor het gehele event, zowel voor de voorbereiding als voor de dag zelf in 2027 en alle side events in het jaar ervoor € 180.000 toegekend. Hiervan is in 2025 € 30.000 besteedt aan het bidbook. In deze nota budgetoverheveling wordt voorgesteld om het restant à € 150.000 over te hevelen naar 2026 zodat het restant van activiteiten in 2026 uitgevoerd kan worden. Bij Turap 2 2026 en de begroting 2027 wordt indien nodig een herverdeling van de middelen over 2026 en 2027 voorgesteld. Update juni 2026: dit bedrag is inmiddels als subsidie verstrekt aan de organisatie van Roze Zaterdag 2027

Onderwerp:	Toegankelijkheidsfonds
Bedrag:	Max. € 150.000
Toelichting:	Het Toegankelijkheidsfonds is een regeling waarbij bedrijven en maatschappelijke of religieuze organisaties in Arnhem subsidie kunnen aanvragen om de toegankelijkheid te verbeteren van hun gebouw, website of app. De aanvragen voor dit fonds hebben een langere looptijd dan initieel voorzien. Redenen daarvoor zijn bijvoorbeeld: 1) Aanvragers hebben tijd nodig om draagvlak te creëren binnen hun organisatie en/of bij de eigenaar van het pand voordat ze aanpassingen kunnen doen aan het pand of de website, 2) Het verbeteren van toegankelijkheid nauw komt en moet voldoen aan toegankelijkheidsstandaarden en 3) Er afstemming plaatsvindt tussen verschillende partijen: aanvrager, aannemer, afdeling Openbare Ruimte en de afdeling Erfgoed en de ODRA. De regeling loopt t/m 31-12-2027. Momenteel is van dit overgehevelde bedrag € 69.000 beschikbaar. Restant zal worden overgeheveld naar 2027 om de rest van de looptijd van de regeling mee te bekostigen

Onderwerp:	Subsidieregeling Slavernijverleden
Bedrag:	€ 75.000
Toelichting:	Op 9 mei 2023 heeft het college de regeling 'Subsidieregeling herdenking slavernijverleden en antiracisme, gemeente Arnhem 2023-2026' vastgesteld. Hiervoor is in het eerste jaar een bedrag begroot. Het restant is jaarlijks opgenomen in de nota budgetoverhevelingen. Deze regeling vervalt per 1 januari 2027, waardoor de overheveling van 2025 naar 2026 de laatste is. Bovengenoemd bedrag van € 75.000 is het budget voor deze regeling voor het laatste jaar van deze regeling. Op deze regeling is er al € 25.000 beschikbaar dit jaar en een aantal aanvragen lopen nog. Daar deze regeling eind dit jaar afloopt, zal een eventueel restant terugvloeien naar de AR. Echter, dit zal minimaal zijn.

Onderwerp:	Aanpak veiligheid vreemdelingen
Bedrag:	€200.000
Toelichting:	Vanuit de septembercirculaire heeft Arnhem een bedrag van €200.000 voor de aanpak veiligheid vreemdelingen ontvangen. Aan een plan van aanpak is integraal gewerkt, waarbij de activiteiten gestart zijn in 2026. Met het aanvullende bedrag dat in 2026 is ontvangen wordt dit budget in 2026 uitgeput.

Gezondheid en sport

Onderwerp:	Transformatie sociaal domein – Mentale gezondheid
Bedrag:	€ 132.000
Toelichting:	Voor 2025 zijn incidentele middelen gereserveerd voor extra inzet op mentale gezondheid. Deze inzet maakt echter vanaf 2025 deel uit van Transformatie Sociaal Domein (via hoofdpogave 4. sterke sociale basis). De aanpak daarvan is kort na de zomer is vastgesteld (zie ook raadsbrief van 16 september 2025) en we kunnen dan ook later starten dan verwacht. Op dit moment is ruim € 90.000 besteed en de verwachting is dat het restant ook in 2026 besteed zal worden.

Ruimtelijke ontwikkeling

Onderwerp:	Plan gezonde leefomgeving
Bedrag:	€ 135.000
Toelichting:	In 2024 is het Plan gezonde leefomgeving vastgesteld. Een van de onderdelen daarvan is monitoring. Een belangrijke tool in de monitoring van de gezonde leefomgeving is de Arnhemse gezonde wijkenmonitor (Arnhemse Monitor Gezonde Wijken Arnhem in Cijfers). Deze is in 2024 opgesteld. Actualiseren van deze monitor was afgelopen jaar niet nodig, dat schuiven we door naar volgend jaar. Daarnaast worden volgend jaar één of enkele thema's rondom gezonde leefomgeving verder in beeld gebracht (bijvoorbeeld bodem: pfas, staalslakken, lichthinder, luchtkwaliteit, waterkwaliteit), waarbij middelen benodigd zijn. In 2026 zijn de overgehevelde middelen volledig aan voorgaande besteed.

Wonen en leefomgeving

Onderwerp:	Anders Wonen Olympus
Bedrag:	€65.000
Toelichting:	In 2025 is er voor het project Anders Wonen Olympus dat onderdeel is van het programma Huisvesting Bijzondere Doelgroepen een budget beschikbaar gesteld. De werkzaamheden en de bijbehorende kosten hebben overloop in 2026. Naar verwachting wordt het gedeelte dat vorig jaar in de budgetoverhevelingen betrokken is in 2026 uitgegeven.

Vooruitblik Nota Budgetoverheveling 2026

Bestuur, dienstverlening en financiën

Onderwerp:	Verkiezingen
Bedrag:	€ 100.000
Toelichting:	Ieder jaar is een budget beschikbaar voor het organiseren van één verkiezing. In 2027 vinden twee verkiezingen plaats, de Waterschap en Provinciale verkiezingen. Vanuit het Rijk verwachten wij bovenop het jaarlijkse begrotingsbudget van nagenoeg € 500.000 via het Gemeentefonds een extra bijdrage voor de Waterschapsverkiezingen in 2027 van € 1,- per kiesgerechtigde. In de aanloop naar deze twee verkiezingen worden dit jaar voorbereidingen getroffen door gesprekken met de leveranciers te voeren. Echter in tegenstelling tot eerdere jaren, verwachten we dat de daadwerkelijke selectie van inkoop pas in 2027 gaat plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld het extra inkopen van stembussen. Wij stellen in verband met deze overloop voor, € 100.000 van het huidige budget over te hevelen naar 2027.

Veiligheid

Onderwerp:	DU Versterking lokale aanpak high-impact crimes
Bedrag:	€ 505.000
Toelichting:	Voor 2026 en 2027 zijn er bedragen beschikbaar gesteld vanuit het rijk voor de aanpak van high-impact crimes. Er wordt momenteel samen met de partners een plan van aanpak voor gemaakt. Verwachting is dat de tranche van 2026 nog niet geheel wordt uitgegeven.

Participatie en armoedebestrijding

Onderwerp:	Regionale middelen in het kader van participatie
Bedrag:	Circa € 3 miljoen
Toelichting:	Arnhem vervult als centrumgemeente van de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland (AMR) een belangrijke rol bij de uitvoering van landelijke middelen voor de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur en de versterking van de sociale infrastructuur. Voor de periode 2025–2034 stelt het Rijk hiervoor middelen beschikbaar. In 2025 en het eerste deel van 2026 lag de nadruk op de opstart en inrichting van de regionale samenwerking. In de tweede helft van 2026 verschuift de focus van voorbereiding naar uitvoering. Naar verwachting nemen zowel de activiteiten als de daarmee samenhangende uitgaven toe. De inzet van middelen zal verder oplopen in 2026 en 2027, parallel aan de uitvoering van de meerjarenagenda en de verdere ontwikkeling van de regionale uitvoeringsstructuur. Om de uitvoering van de geplande activiteiten mogelijk te maken, wordt voorgesteld het niet bestede budget over te hevelen naar 2027. Het over te hevelen bedrag wordt momenteel geraamd op circa € 3 miljoen. Dit bedrag wordt voorafgaand aan de formele besluitvorming nog geactualiseerd op basis van de meest recente financiële gegevens. De komende periode staat in het teken van verdere concretisering en uitvoering van de plannen, gecombineerd met versterking van de financiële sturing. Hiermee wordt toegewerkt naar een betere aansluiting tussen planning, realisatie en prognose. De regionale samenwerking en uitvoeringsstructuur vormen een goede basis voor verdere ontwikkeling. Een succesvolle voortzetting vraagt blijvende aandacht voor de financiële borging, economische ontwikkelingen, voldoende uitvoeringscapaciteit en een goede afstemming tussen de regionale partners. Door deze aspecten actief te monitoren en waar nodig tijdig bij te sturen, kunnen kansen worden benut en risico's beheerst.

Onderwerp:	Verbeteren Inkomensregelingen
Bedrag:	€ 960.000
Toelichting:	Voor de jaren 2023 tot en met 2026 zijn er extra budgetten beschikbaar voor het toegankelijk maken van Inkomensregelingen en tevens het bereik te vergroten. Voor een deel is dit al gelukt en dit leidt tot structureel meer verstrekkingen. Er is een bestedingsplan opgesteld dat doorloopt tot en met 2027. Met ingang van 2028 zijn er al structureel budgetten toegekend voor meer verstrekkingen. Voor 2027 worden middelen ingezet die in 2026 zijn begroot en niet volledig in 2026 worden uitgegeven.

Zorg

Onderwerp:	Maatschappelijke Opvang EU-burgers
Bedrag:	€463.674
Toelichting:	1 juli 2024 is er een pilot gestart voor de opvang Dakloze EU-burgers voor twee jaar met eigen middelen, dat voor een half jaar verlengd is tot 2027. Vanuit het ministerie wordt er een DU uitgekeerd voor drie jaar vanaf 2026 voor geselecteerde gemeenten. Arnhem is hier een van en met deze budgetoverheveling is er ook financiële dekking tot juli 2028.

Onderwerp:	Vanuit Autisme Bekeken
Bedrag:	€ 230.000
Toelichting:	In de begroting 2026 is € 300.000 beschikbaar gesteld voor een vervolg op VAB. In het derde kwartaal van 2026 is gestart met een onderzoek naar de vraag of een lichtere, modulaire vorm van levensloopbegeleiding voor mensen met een autismespectrumstoornis (ASS) kan worden toegepast binnen de kaders van de Wmo en de transformatie van het sociaal domein. Daarbij wordt tevens onderzocht hoe een uitvoerbare modulaire variant van VAB in Arnhem eruit kan zien. Het resterende budget wordt ingezet om dit onderzoek verder uit te voeren.

Welzijn en inclusie

Onderwerp:	Toegankelijkheidsfonds
Bedrag:	Max. € 80.0000
Toelichting:	Het Toegankelijkheidsfonds is een regeling waarbij bedrijven en maatschappelijke of religieuze organisaties in Arnhem subsidie kunnen aanvragen om de toegankelijkheid te verbeteren van hun gebouw, website of app. De aanvragen voor dit fonds hebben een langere looptijd dan initieel voorzien. Redenen daarvoor zijn bijvoorbeeld: 1) Aanvragers hebben tijd nodig om draagvlak te creëren binnen hun organisatie en/of bij de eigenaar van het pand voordat ze aanpassingen kunnen doen aan het pand of de website, 2) Het verbeteren van toegankelijkheid nauw komt en moet voldoen aan toegankelijkheidsstandaarden en 3) Er afstemming plaatsvindt tussen verschillende partijen: aanvrager, aannemer, afdeling Openbare Ruimte en de afdeling Erfgoed en de ODRA. De regeling loopt t/m 31-12-2027. Momenteel is van dit overgehevelde bedrag € 69.000 beschikt. Restant zal worden overgeheveld naar 2027 om de rest van de looptijd van de regeling mee te bekostigen

Ruimtelijke ontwikkeling

Onderwerp:	Herbouw Jansstraat
Bedrag:	€ 1,3 miljoen
Toelichting:	De vergunningen voor het opknappen van de te renoveren panden in het blok Jansstraat – Varkensstraat – Muntersteeg zijn verleend en worden medio 2026 opgeknapt. Ook de planontwikkeling van Bibitor (voormalig RGB Silent Disco) op de hoek Varkensstraat en Munterstraat verloopt voorspoedig. De planontwikkeling van het afgebrande gedeelte van de Slegte (voormalige SoLow) heeft als gevolg van de (illegale) sloop van de keldergewelven enkele maanden stilgelegen. Hierdoor is vertraging ontstaan. De gemeente heeft (evenals de provincie) in een eerder stadium € 1,5 miljoen gereserveerd tbv onverwachte kosten als gevolg van de stadsbrand. Door de hiervoor genoemde vertraging in de planontwikkeling wordt voorgesteld het resterende budget van ca. € 1,3 miljoen door te schuiven van 2026 naar 2027. Deze middelen zijn nodig voor afwikkeling van kosten rondom o.a. de beredderingsfase, gemeentelijke plankosten, eventuele bijdragen aan derden en ten behoeve van cofinanciering van de provincie.

Wonen en leefomgeving

Onderwerp:	Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner
Bedrag:	€ 850.000
Toelichting:	De incidentele budgetten voor de maatregelen zoals opgenomen in uitvoeringsagenda Arnhem Schoner zijn opgenomen in de begroting 2026 en toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Er wordt naar verwachting een financieel voordeel per saldo gerealiseerd van € 850.000. Dit wordt veroorzaakt door uitgestelde werkzaamheden opgenomen in de uitvoeringsagenda (+€ 1,1 miljoen) en hogere kosten door de CO2-heffing op fijn restafval (-/- € 250.000). Om de uitvoering van de werkzaamheden in de uitvoeringsagenda conform de vastgestelde doelstellingen te kunnen uitvoeren, wordt voorgesteld de beschikbare middelen hiervoor te behouden. Afhankelijk van de aard en omvang van het bij de jaarrekening vast te stellen totaalresultaat op de afvalstoffenheffing/ het product afval en de BBV-technische beoordeling zal worden voorgesteld het bedrag: • of via een budgetoverheveling beschikbaar te houden voor de uitvoering van het project in het volgende begrotingsjaar; • of onder te brengen in een daarvoor bestemde voorziening, indien de regelgeving daartoe aanleiding geeft. Het definitieve voorstel wordt betrokken bij de jaarrekening en resultaatsbestemming.

Investerings

Vorbereidingskosten Warmtenet

In maart dit jaar is WarmMalburgen B.V. opgericht met het oog op de ontwikkeling van het warmtenet in Malburgen-Oost (raadsbrief zaaknr: 4990040). Voor verschillende ontwikkelactiviteiten en verdere uitwerking van het plan is € 750.000 budget beschikbaar. Voor plankosten van een ontwikkeling is, conform de nota Investerings waarderen en activeren, afgesproken om deze te activeren nadat er een investeringskrediet is vastgesteld. Daarom wordt voorgesteld om een investeringskrediet van € 750.000 vast te stellen voor de ontwikkelkosten en uitwerking van het plan. Nadat het investeringsvoorstel wordt vastgesteld door de raad zullen de plan- en ontwikkelkosten in WarmMalburgen B.V. in gebracht worden.

Investeringskrediet De Bakermat

Om de Diaconessenkerk, momenteel tijdelijk strategisch vastgoed en ook wel bekend als wijkcentrum De Bakermat, vanaf 2027 als permanent vastgoed te verhuren moet deze in 2026 worden overgekocht van het gemeentelijk grondbedrijf. Enkele jaren geleden heeft de gemeente dit pand gekocht toen het op de markt kwam, maar stichting De Bakermat zelf niet de financiële middelen had om deze te kopen. Destijds is dat gedaan met de middelen voor strategische aankopen voor de gebiedsontwikkeling. Momenteel lopen de gesprekken om te kijken of het pand alsnog kan worden verkocht aan de stichting. Indien het pand niet wordt kocht, zal deze vanaf 2027 als permanent vastgoed worden verhuurd aan de stichting. Tot dusver werd het saldo van kosten en opbrengsten van deze locatie afgewikkeld op het gemeentelijk grondbedrijf. Voor de omzetting naar permanent vastgoed zijn structurele budgetten nodig voor o.a. kapitaallasten en onderhoud, maar ook de huuropbrengsten worden begroot. Dit is opgenomen in de Begroting 2027, maar betekent ook het toevoegen van een investeringskrediet in 2026 ad. € 548.000.

Veerpolderstraat

Met Turap 1 2026 is besloten een investeringskrediet aanvullend in te stellen voor het woningbouwproject Veerpolderstraat. Dit investeringskrediet wordt bij deze Turap in de begroting verwerkt. Zie voor verdere toelichting in Turap 1 2026.

Vervanging speelzaal Rietebeek

In 2026 zal basisschool De Sterrenkring worden gerenoveerd. Om die reden moet ook de naastgelegen speelzaal worden aangepakt. Het onderwijsgebouw is reeds voorzien in het integraal huisvestingsplan (IHP), maar wordt in de planning naar voren gehaald. De speelzaal maakt nog geen onderdeel uit van het IHP en wordt daarom als nieuwe investering opgevoerd voor 2026 met een benodigd investeringskrediet van € 6,2 miljoen. Om een aantal redenen is in het IHP financiële ruimte ontstaan en daaruit kan de investering in de speelzaal worden bekostigd.

Groot onderhoud busremise

Om de busremise in de huidige en vanaf medio dit jaar de nieuwe concessieperiode te blijven gebruiken is een inhaalslag nodig op groot onderhoud van ruim € 2,2 miljoen in 2026. Hiervan is € 0,4 reeds voorzien in het huidige meerjareninvesteringsplan (MIP) in latere jaren. De afgelopen jaren is er relatief weinig onderhoud uitgevoerd op deze locatie in afwachting van de invulling van de toekomstige afspraken over het busvervoer met de provincie en wat dit vraagt van deze locatie. In de huidige concessieperiode ontvangt de gemeente een vergoeding voor het onderhoud (trolleyforfait). Het niet bestede deel de afgelopen jaren is onvoldoende om de totale nog te maken kosten te dekken.

OV-concessie

Met ingang van de nieuwe concessie halverwege 2026 worden nieuwe financiële afspraken gemaakt met de Provincie. Onderdeel van deze afspraken is een vergoeding voor de kapitaallasten van de investeringen in de tractie-energievoorziening (exclusief gelijkrichters). In 2026 wordt een investering verwacht van € 5,8 mln.

Beheersing verbonden partijen

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

BVO DRAN is verantwoordelijk voor het vervoer van inwoners met een (soms complexe) ondersteuningsbehoefte. De organisatie opereert in een dynamische omgeving waarin meerdere risico's samenkomen. Zo neemt de verkeersdruk in en rondom Arnhem toe, is er sprake van een structureel en groeiend landelijk tekort aan chauffeurs. Deze combinatie van factoren brengt niet alleen operationele uitdagingen met zich mee, maar ook een verhoogde politieke en maatschappelijke gevoeligheid.

De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Hierom is de sturingsinformatie frequenter en gericht op continue monitoring. We ontvangen structureel managementinformatie en zogenaamde rittenbakken (uitnuttingsinformatie). Er is ongeveer zes keer per jaar ambtelijk en zes keer per jaar bestuurlijk overleg. Daarnaast is er frequent informeel en voorbereidend overleg. Informatie omtrent doelgroepenvervoer wordt verwerkt in Power BI en maakt onderdeel uit van de bestuursrapportages.

In juni 2026 is een van de onderaannemers van Munckhof failliet gegaan. (Taxi Linsen Driel BV) De impact van hiervan is beheersbaar gebleken. Het is wel aanleiding geweest om dit op bestuurlijk niveau te bespreken en passende scenario's te overwegen.

Beheersstrategie jaarstukken 2025

De risico's waarmee BVO DRAN te maken heeft zijn een toenemende verkeersdruk in en rondom Arnhem, het landelijke groeiende tekort aan chauffeurs, een groeiend aantal kwetsbare burgers met complexe hulpvragen en verminderde zelfredzaamheid en een daaraan gerelateerde politieke gevoeligheid.

Ten aanzien van de uitdagingen in relatie tot de personeelstekorten wordt er structureel ingezet op het stabiliseren of uitbreiden van het personeelsbestand waar nodig. Dit blijft een risico voor de komende jaren.

De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek.

Hierom is de sturingsinformatie frequenter en gericht op continue monitoring. We ontvangen van de BVO DRAN structureel managementinformatie en zogenaamde rittenbakken. Er is ongeveer tien keer per jaar ambtelijk en 6 keer per jaar bestuurlijk overleg. In 2025 zijn er maatregelen getroffen om de planning verder te stroomlijnen en beheersbaarder te maken. Daarnaast wordt er ingezet op interventies die verdere beheersing van verkeer en kosten faciliteren. Informatie over doelgroepenvervoer wordt verwerkt in PowerBI en maakt deel uit van de bestuursrapportages.

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Landelijke ontwikkelingen in wet- en regelgeving kunnen grote invloed hebben op de taakomvang en -inhoud van de omgevingsdienst ODRA. De impact van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) is groot. Er zijn hiervoor werkprocessen aangepast. In 2026 loopt een harmonisatietraject om de werkprocessen voor vergunningverlening in heel Gelderland (5 omgevingsdiensten) zoveel mogelijk op gelijke wijze uit te voeren. De Wkb kent een gefaseerde invoering, waarbij de oorspronkelijke fasering inmiddels is losgelaten. Het is niet duidelijk wanneer de volgende fase wordt ingevoerd.

In 2022 is gestart met de implementatie van de aanbevelingen uit het in 2021 verschenen rapport 'Om de leefomgeving' van de commissie Van Aartsen. De meeste initiatieven worden vanuit het rijk geïnitieerd. Eén van de aanbevelingen heeft betrekking op schaalvergrotingen van omgevingsdiensten. ODRA en ODRN zijn in dat kader per 1 januari 2026 juridisch gefuseerd tot ODGM. In 2026 en 2027 zullen nog werkzaamheden worden uitgevoerd om de twee organisaties samen te voegen.

ODRA heeft voor een aantal vakgebieden last van krapte op de arbeidsmarkt. Daarom neemt ODRA starters aan die met behulp van interne scholing en begeleiding de werkplekken bezetten waarvoor moeilijk ervaren specialisten te vinden zijn.

De omvang van het takenpakket van ODRA op het gebied van bouw, vergunningverlening en toezicht is direct afhankelijk van initiatieven van particulieren en bedrijven in de stad en landelijke ontwikkelingen (bijv. discussie stikstof). Er kunnen grote verschillen zitten tussen jaren. Om hierop te anticiperen houdt ODRA een flexibele schil met personeel aan. Met de systematiek van outputfinanciering en een prognose van de gemeente op de bouwontwikkelingen wordt het beter mogelijk om de kosten voor de gemeente vooraf in te schatten.

De bij omgevingsdienst ODRA onderkende risico's voor gemeente Arnhem worden op de volgende wijzen beheerst. Allereerst is er maandelijks werkoverleg tussen de accounthouders van beide partijen. Relevante ontwikkelingen kunnen daar als eerste gesignaleerd worden. Actuele zaken worden op dagelijkse basis besproken. ODRA levert maandelijks productiecijfers en urenoverzichten. De cijfers worden met deze frequentie ook in het accountoverleg besproken. Realisatie van producten en uren kan zo getoetst worden aan planning en budget, indien nodig kan worden bijgestuurd en zullen relevante ontwikkelingen gemeld worden in de financiële cyclus van de gemeente.

De portefeuillehouder heeft zitting in het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van ODRA. Meerdere keren per jaar worden financiële tussenrapportages van ODRA in de vorm van een financieel dashboard in de bestuursvergaderingen besproken. De business controller Arnhem adviseert de portefeuillehouder op deze rapportages en signaleert vroegtijdig risico's.

Beheersstrategie jaarstukken 2025

Niet van toepassing.

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Maatschappelijke opdracht

Door het bevorderen van duurzame arbeidsmarktparticipatie van kwetsbare werkzoekenden draagt Scalabor bij aan het versterken van de bestaanszekerheid en het vergroten van de maatschappelijke baten.

Structurele borging en samenwerking

In 2026 wordt invulling gegeven aan de verdere structurele borging van deze maatschappelijke opdracht door het voorbereiden en waar mogelijk het aangaan van meerjarige financieringsafspraken met regiogemeenten. Met nog niet alle regiogemeenten zijn deze afspraken gerealiseerd. Scalabor heeft het voornemen deze in de komende periode verder uit te breiden. Daarnaast wordt ingezet op gerichte investeringen in infrastructuur, netwerk, personeel en middelen, in nauwe afstemming en samenwerking met regionale partners.

Financieel perspectief

De voorgenomen investeringen leiden naar verwachting tot een lager resultaat in 2026 ten opzichte van 2024 en 2025. Dit effect wordt als acceptabel en tijdelijk beschouwd, gelet op de beoogde structurele versterking van de organisatie en de versterking van de sociale infrastructuur.

Bedrijfsvoering en verantwoording

Scalabor heeft de intentie om te sturen op een doelmatige en duurzame bedrijfsvoering, met nadruk op kostenbeheersing, efficiënte inzet van middelen en transparante verantwoording van prestaties en risico's. In 2026 wordt hieraan nadere invulling gegeven.

Toekomstbestendigheid

Met deze beheerstrategie wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van een robuust en toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf, dat mede dankzij intensieve regionale samenwerking een essentiële en structurele rol vervult binnen de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en het nieuwe regionale Werkcentrum.

Beheersstrategie jaarstukken 2025

Scalabor kiest bewust voor structurele borging van de maatschappelijke opdracht. Dit gebeurt door het maken van de meerjarige financieringsafspraken met regiogemeenten, door gerichte investeringen infrastructuur, netwerk, mensen en middelen en door intensieve regionale samenwerking.

Deze investeringen leiden naar verwachting tot een lager operationeel resultaat in 2026 dan in 2024 en 2025. Dit wordt als een aanvaardbaar en tijdelijk effect beschouwd, gezien de beoogde lange-termijnimpact.

Door meer kwetsbare werkzoekenden duurzaam te laten participeren op de arbeidsmarkt, wordt hun bestaanszekerheid versterkt en nemen de maatschappelijke baten toe. Scalabor zal in 2026 actief sturen op een duurzame en efficiënte bedrijfsvoering en op transparante verantwoording van resultaten en risico's.

Met deze beheerstrategie wordt gewerkt aan een sterk en toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf, dat nu en in de toekomst een onmisbare schakel vormt binnen de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en het nieuwe regionale werkcentrum.

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

Sturing

Het Sportbedrijf is de grootste uitvoerder van het sportbeleid van de gemeente Arnhem. Bij de verzelfstandiging van het Sportbedrijf, zijn vanuit de gemeente als opdrachtgever en eigenaar van het Sportbedrijf, afspraken gemaakt over de informatie- en stuurmogelijkheden voor de gemeente. Voor 2026 geven we op dezelfde wijze als voorgaande jaren sturing aan het Sportbedrijf. Onderdeel van die sturing is het subsidieproces aan het Sportbedrijf. Dat bestaat uit een gezamenlijke, integrale, uitvraag aan het Sportbedrijf. Gevolgd door een subsidieaanvraag en een gezamenlijke beoordeling van de aanvraag. Door het jaar heen houden we aan de hand van kwartaalrapportages inhoudelijk en financieel vinger aan de pols wat betreft de voortgang. Ten slotte volgt vaststelling aan de hand van het jaarverslag en de jaarrapportage. Tegelijkertijd voert de gemeente als aandeelhouder ook regelmatig gesprekken met het Sportbedrijf door middel van aandeelhoudersvergaderingen. De dagdagelijkse aansturing gebeurt vanuit sportbeleid.

Het hierboven beschreven proces loopt voorspoedig. Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen die bijsturing vereisen. De subsidieaanvraag voor 2026 was in lijn met de uitvraag van de gemeente en afgezien van een paar kleine wijzigingen akkoord bevonden. Er is een eerste kwartaalrapportage ontvangen waaruit blijkt dat het Sportbedrijf inhoudelijk op koers ligt. Een aantal zaken loopt voorspoediger dan verwacht en een aantal zaken wat trager. Met de hoeveelheid activiteiten die het Sportbedrijf uitvoert is dat normaal en geen reden tot zorg. Financieel gezien is de prognose dat het Sportbedrijf 2026 af gaat sluiten met een beperkt verlies. Ook dat is conform begroting en vooralsnog geen reden tot zorg.

Financieel

Het Sportbedrijf geeft vooralsnog een prognose van een klein verlies (plusminus €200.000,-). Het is afwachten hoe deze prognose zich ontwikkelt door het jaar heen. Het Sportbedrijf verhoogt gestaag haar eigen inkomsten. Indien zij dit kan blijven doen is de verwachting dat de hoeveelheid en kwaliteit van de door het Sportbedrijf uitgevoerde activiteiten niet in gevaar komt. Voor de komende jaren is het de verwachting dat het Sportbedrijf haar eigen inkomsten verder verhoogd en daarmee een gelijkblijvend subsidiebehoefte heeft. Dit is wel nog onzeker en afhankelijk van verschillende factoren, zoals energieprijzen maar ook het (financieel) kabinetsbeleid. Tegelijkertijd brengen Sportbedrijf en gemeente eventuele knoppen om aan te draaien in kaart als het financieel toch meer tegen blijkt te zitten. Daarbij kijken we naar ingrepen die maatschappelijk het minste effect zullen hebben.

Samenwerking

De samenwerking verloopt voorspoedig. Het Sportbedrijf neemt veel eigen initiatief en is zelfs op een aantal onderwerpen landelijk koploper. Voorbeelden hiervan zijn het schoolzwemmodel en het 2+1+2 model. Zij werken hierin goed samen met de gemeente, zodat zij niet te ver 'voor de troepen uit lopen' en wat zij doen in lijn is met beleid van de gemeente. Het Sportbedrijf verkent verdere samenwerkingen in de regio en informeert de gemeente hier van en betreft ons actief waar dat nodig is.

Uit het rekenkamer onderzoek blijkt dat het Sportbedrijf tevreden is over het subsidieproces zoals dat ingericht is. Zij waarderen dat er een duidelijke uitvraag is, er een accounthouder is en dat de lijnen kort zijn. Zij noemen de samenwerking met de gemeente als positief.

Dit jaar gaat een evaluatie van start, met als werktitel: 'Evaluatie van 10 jaar verzelfstandiging Sportbedrijf Arnhem 2017-2027'. Een extern adviesbureau onderzoekt hierbij wat 10 jaar verzelfstandiging de gemeente en het Sportbedrijf inhoudelijk en financieel gebracht heeft en kijkt daarbij naar aanbevelingen voor de toekomst. Wij verwachten dit onderzoek voor het einde van 2026 af te kunnen ronden.

Sturing

Het Sportbedrijf is de grootste uitvoerder van het sportbeleid van de gemeente Arnhem. Bij de verzelfstandiging van het Sportbedrijf, zijn vanuit de gemeente als opdrachtgever en eigenaar van het Sportbedrijf, afspraken gemaakt over de informatie- en stuurmogelijkheden voor de gemeente. Voor 2025 gaven we op dezelfde wijze als voorgaande jaren sturing aan het Sportbedrijf. Onderdeel van die sturing is het subsidieproces aan het Sportbedrijf. Dat bestaat uit een gezamenlijke, integrale, uitvraag aan het Sportbedrijf. Gevolgd door een subsidieaanvraag en een gezamenlijke (door sportbeleid, TLO en BC) beoordeling van de aanvraag. Door het jaar heen houden we aan de hand van kwartaalrapportages inhoudelijk en financieel vinger aan de pols wat betreft de voortgang. Ten slotte volgt vaststelling aan de hand van het jaarverslag en de jaarrapportage. Tegelijkertijd voert de gemeente als aandeelhouder ook regelmatig gesprekken met het Sportbedrijf door middel van aandeelhoudersvergaderingen. De dagdagelijkse aansturing gebeurt vanuit de bestuursadviseur sport die fungeert als ambtelijk opdrachtgever en de integraliteit van de opdracht aan het Sportbedrijf bewaakt.

Financieel

Het Sportbedrijf heeft in 2025 een negatief resultaat behaald. Dit komt doordat de kosten van het Sportbedrijf significant harder stijgen dan de gemeentelijke subsidie. Het tekort blijft beperkt omdat tegelijkertijd het Sportbedrijf haar eigen inkomsten ook sterk verhoogd heeft. Het exacte bedrag van het tekort is op dit moment nog niet bekend, maar zal naar verwachting rond de €230.000,- liggen. Dit zal opgevangen worden door interen op het Eigen Vermogen. Daarmee daalt het EV onder de gewenste grens. Dit vormt een risico voor Sportbedrijf en gemeente. Er zal vinger aan de pols gehouden worden of het negatieve resultaat structureel is. Indien dit zo blijkt te zijn zullen er keuzes gemaakt moeten worden qua dienstverlening en/of financiering. Over het algemeen ziet het financiële beeld er op dit moment goed uit. Er is weliswaar een klein tekort, maar dit is minder dan 1% van de totale omzet. Dit neemt niet weg dat er bij eventueel langdurig structureel verlies ingegrepen moet worden. Deze balans wordt eind 2026 opgemaakt.

Samenwerking

We naderen 10 jaar verzelfstandiging van het Sportbedrijf. De samenwerking tussen gemeente en het Sportbedrijf is zeer goed te noemen. Het Sportbedrijf en de gemeente Arnhem weten elkaar goed over en weer te vinden. We gaan in 2026 een start maken met de evaluatie van 10 jaar verzelfstandiging, waarbij we de huidige situatie zullen afzetten tegen de doelen van de verzelfstandiging.

Voortgang Beheersstrategie (Turap 2)

De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden is een wettelijk aangewezen regeling waarin wordt samengewerkt met 15 verschillende gemeenten. De taken zijn onderverdeeld in een vijftal programma's (crisisbeheersing, brandweezorg, GGD, ambulancezorg en bedrijfsvoering). VGGM wijst in haar begroting 2026 op de volgende risico's:

- Besparingsopgave vanuit gemeenten, wat gepaard kan gaan met hoger financieel risico voor gemeenten
- Arbeidsontwikkelingen, waaronder een krappe arbeidsmarkt, vergrijzing en vitaliteit.
- Ziekteverzuim en werkdruk
- Grotere druk op zorg- en veiligheidsketen (weerbaarheid) en afnemende budgetten (vanuit het Rijk bezuiniging op SPUK en BDUR-gelden en besparingen gemeente)
- Maatschappelijke ontwikkelingen en geopolitieke dreigingen

In het kader van de besparingsopdracht vanuit gemeenten heeft VGGM uitgewerkt op welke wijze daar invulling aan kan worden gegeven. Voor 2025 en 2026 zit de besparing van 2% (zoals verzocht door gemeenten) in financieel technische oplossingen:

- Begroten van hogere rentebaten
- Begroten van lagere kapitaallasten
- Begroten van hogere opbrengst verkoop afgestoten materieel
- Temporiseren versterkingsprogramma Samen Beter Bedrijfsvoeren

De beheersing van bovenstaande risico's is vooral gericht op het actief verbinden van de gemeentelijke belangen. Het regionaal controllersoverleg en de Financiële Commissie die regelmatig bijeen komen vervullen hierin een belangrijke adviesrol, ook ten aanzien van de P&C-producten van de VGGM. Daarnaast wordt er actief samengewerkt bij bestuurlijke opdrachten. Per programma is door de VGGM een doelenboom opgesteld waarbij tevens de belangrijkste risicofactoren en migranten zijn genoemd.

Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks door VGGM een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstandscapaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Daarnaast ontvangen de deelnemende gemeenten gedurende het jaar tussenrapportages van VGGM waarin wordt stilgestaan bij de actuele ontwikkelingen en de verwachtingen met betrekking tot de risico's worden beschreven.

De burgemeester is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van VGGM. Ook heeft de burgemeester zitting in de Bestuurscommissie Veiligheid en de wethouder publieke gezondheid in de Bestuurscommissie Gezondheid.

Vanwege het delegeren van taken van het AB naar de Bestuurscommissies, komt het AB nog slechts tweemaal per jaar samen. De BC Veiligheid & Gezondheid komen beiden vijf keer per jaar samen. Dat geldt ook voor het Dagelijks Bestuur.

Onderwerp van gesprek is onder andere de P&C-cyclus. Begrotingen en jaarrekeningen worden daar vastgesteld. Ook inhoudelijke ontwikkelingen/ risico's worden daar gedeeld.

Ondersteunende ambtenaren adviseren de burgemeester en wethouder als het gaat om de inhoud van de agenda. Deze ondersteunende ambtenaren zijn ook aangesloten op het controllersoverleg zoals eerder genoemd.

De raad krijgt de mogelijkheid om een zienswijze uit te brengen ten aanzien van de begroting en de jaarrekening van VGGM. Eventuele financiële risico's worden opgenomen in gemeentelijke risicoprofiel.

In de afgelopen jaren is gebleken dat deze beheersstrategie volstaat.

De veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden is een wettelijk aangewezen regeling waarin wordt samengewerkt met 15 verschillende gemeenten. De taken zijn onder verdeeld in een vijftal programma's (crisisbeheersing, brandweerzorg, GGD, ambulancezorg en bedrijfsvoering). VGGM wijst in haar (ontwerp)begroting 2026 op de volgende risico's:

- Besparingsopgave vanuit gemeenten, wat gepaard kan gaan met hoger financieel risico voor gemeenten.
- Arbeidsontwikkelingen, waaronder een krappe arbeidsmarkt, vergrijzing en vitaliteit.
- Ziekteverzuim en werkdruk.
- Grotere druk op zorg- en veiligheidsketen (weerbaarheid) en afnemende budgetten (vanuit het Rijk bezuiniging op SPUK en BDUR-gelden en besparingen gemeente).
- Maatschappelijke ontwikkelingen en geopolitieke dreigingen.

In het kader van de besparingsopdracht vanuit gemeenten werkt VGGM nu uit op welke wijze daar invulling aan kan worden gegeven. Voor 2025 en 2026 zit de besparing van 2% (zoals verzocht door gemeenten) in financieel technische oplossingen:

- Begroten van hogere rentebaten
- Begroten van lagere kapitaallasten
- Begroten van hogere opbrengst verkoop afgestoten materieel
- Temporiseren versterkingsprogramma Samen Beter Bedrijfsvoeren

De beheersing van bovenstaande risico's is vooral gericht op het actief verbinden van de gemeentelijke belangen. Het regionaal controllersoverleg en de Financiële Commissie die regelmatig bijeen komen vervullen hierin een belangrijke adviesrol, ook ten aanzien van de P&C-producten van de VGGM. Daarnaast wordt er actief samengewerkt bij bestuurlijke opdrachten. Per programma is door de VGGM een doelenboom opgesteld waarbij tevens de belangrijkste risicofactoren en migranten zijn genoemd.

Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks door VGGM een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstandscapaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Daarnaast ontvangen de deelnemende gemeenten gedurende het jaar tussenrapportages van VGGM waarin wordt stilgestaan bij de actuele ontwikkelingen en de verwachtingen met betrekking tot de risico's worden beschreven.

De burgemeester is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van VGGM. Ook heeft de burgemeester zitting in de Bestuurscommissie Veiligheid en de wethouder publieke gezondheid in de Bestuurscommissie Gezondheid.

Vanwege het delegeren van taken van het AB naar de Bestuurscommissies, komt het AB nog slechts tweemaal per jaar samen. De BC Veiligheid & Gezondheid komen beiden vijf keer per jaar samen. Dat geldt ook voor het Dagelijks Bestuur. Onderwerp van gesprek is onder andere de P&C-cyclus. Begrotingen en jaarrekeningen worden daar vastgesteld. Ook inhoudelijke ontwikkelingen/ risico's worden daar gedeeld.

Ondersteunende ambtenaren adviseren de burgemeester en wethouder als het gaat om de inhoud van de agenda. Deze ondersteunende ambtenaren zijn ook aangesloten op het controllersoverleg zoals eerder genoemd.

De raad krijgt de mogelijkheid om een zienswijze uit te brengen ten aanzien van de begroting en de jaarrekening van VGGM. Eventuele financiële risico's worden opgenomen in gemeentelijke risicoprofiel. In de afgelopen jaren is gebleken dat deze beheersstrategie volstaat.

Stand van zaken amendementen en moties

Hieronder is de stand van zaken van de amendementen en moties opgenomen die zijn aangenomen bij de behandeling van de Begroting 2026.

Bestuur, dienstverlening en financiën

[25M208 Hormonale regeling - omdat je lichaam ook meewerkt](#)

De laatste stand van zaken staat hier beschreven: [Stand van zaken motie 25M208 'Hormonale regeling – omdat je lichaam ook meewerkt', d.d. 17-03-2026](#)

[25M213 De Nederlandse vlag in de raadzaal](#)

Deze motie is afgedaan, zie hiervoor: [Foto - Vlag in Raadzaal](#)

Veiligheid

[25M227 Werken aan een weerbaar Arnhem](#)

[25A58 Een veilige openbare ruimte voor iedereen](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

Bereikbaarheid

[25M230 Rolstoelgebruiker voetganger en fietser gaan voor](#)

Deze is verwerkt in de HIOR-richtlijn tijdelijke verkeersmaatregelen en in het loopbeleid “Arnhem, loopstad” voor zover het gaat om voetgangers, inclusief rolstoelgebruikers.

Economie

[25M215 De studentenambtenaar als brug tussen stad en studiestad](#)

Deze motie is afgedaan, zie hiervoor: ['Verkenning naar de mogelijkheden voor een pilot met één of twee studentenambtenaren', d.d. 07-04-2026](#)

[25M246 Investeer meer in grote \(top\)sport evenementen](#)

Deze motie is afgedaan in de Jaarstukken 2025

Cultuur en erfgoed

[25M221 Trolleybussen in Ernems Blauw!](#)

Deze motie is afgedaan met de raadsbrief ['Afdoening en stand van zaken moties en toezeggingen binnenstad, burgerparticipatie, erfgoed, evenementen, jeugdzorg, openbare ruimte \(incl. afval\), ouderen en sport', d.d. 17-03-2026](#)

[25A59 Betaalbare ruimte voor cultuurparticipatie](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

De uitvoering van dit amendement loopt vertraging op. Dit komt door de complexiteit van het vraagstuk en door de afhankelijkheid van een externe partij. We verwachten in Q4 van 2026 hier uitvoering aan te kunnen geven.

[25A70 Cultuur in Zuid](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

Onderwijs

[25M233 Jeugdzorg op school](#)

De uitwerking motie wordt meegenomen in de uitwerking van de TSD Opgave Kansrijk Opgroeien. Er is recent een projectleider gestart die dit nu verder gaan verkennen.

Participatie en armoedebestrijding

[25M220 Garandeer tandartszorg voor lage inkomens](#)

Deze motie is afgedaan met de raadsbrief ['Afdoen motie 25M220 Garandeer tandartszorg voor lage inkomens', d.d. 11-03-2026](#)

[25M235 De bijverdienbeloning verdient een vervolg](#)

Deze motie is afgedaan met de raadsbrief '[Eindevaluatie proef bijverdienbeloning en vervolg](#)', d.d. 01-12-2025

[25M238 Maatschappelijk Meedoen Budget](#)

Deze motie is afgedaan met de raadsbrief '[Afhandeling motie 25M238 Maatschappelijk Meedoen Budget](#)', d.d. 07-07-2026

Welzijn en inclusie

[25M224 Geestelijke verzorging beschikbaar voor alle leeftijdsgroepen](#)

[25A51 Samen tegen huiselijk geweld en femicide](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

De uitvoering van amendement 25A51: Samen tegen huiselijk geweld en femicide loopt op koers. Momenteel loopt het onderzoek naar hoe voorlichting en bewustwording over huiselijk geweld en femicide het beste vorm kan krijgen en mogelijke samenwerkingspartners zijn gesproken. In de tweede helft van 2026 volgt het raadsvoorstel over een voorziening voor slachtoffers van ernstig geweld in afhankelijkheidsrelaties, waarin ook wordt ingegaan op de uitvoering van het amendement.

[25A54 Ook antisemitisme benoemen](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

[25A56 Werk maken van Veteraneninloophuis](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt. In de afgelopen periode is een passende locatie gevonden, is de organisatie versterkt met meerdere vrijwilligers en zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en continuïteit van het initiatief. Daarmee zijn de voorwaarden gecreëerd om een structurele ontmoetingsplek voor veteranen te realiseren en het initiatief zelfstandig voort te zetten. Wij verwachten u in oktober via een raadsbrief nader te informeren over de verdere invulling en start van het veteraneninloophuis.

Gezondheid en sport

[25M229 Arnhemse Alliantie Rookvrije Terrassen](#)

[25M234 Arnhem Buitenbeweegstad](#)

In de motie wordt opgeroepen om met inzet vanuit verschillende domeinen, waaronder sport, uiterlijk in Q4 2026 integraal beleid te maken. Het doel van deze motie overlapt grotendeels met de ambities van het college rondom spelen, recreëren, ontmoeten, bewegen en sporten in de openbare ruimte. Er wordt nu het gesprek gevoerd over hoe deze ambities vorm gegeven kunnen worden en wat hier voor nodig is. we nemen de uitwerking van deze motie mee in de brede afweging die wordt gemaakt bij de Perspectiefnota 2027

[25M239 Vrijheid om gezonde keuzes te maken](#)

[25A52 Behoud en extra investering preventie middelengebruik jongeren en kwetsbare doelgroepen](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

[25A57 Geestelijke verzorging onderdeel van mentaal gezondheidsnetwerk](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

[25A64g Preventiebudget waarborgen](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

Klimaat en Energie

[24M152 Klimaat tussendoelen voor 2050 toevoegen](#)

Onderzoek loopt naar maatregelen om tussendoelen te behalen.

Ruimtelijke ontwikkeling

[25M222 Realisatiestimulans naar Stadsontwikkelfonds](#)

Deze motie wordt uitgevoerd. Het effect van de motie, wordt pas eind 2027 zichtbaar.

25M231 Brandpreventiebeleid

De motie brandpreventiebeleid is in concept klaar. Het vraagt nog wat aanpassingen. De verwachting is, dat deze begin Q4 afgedaan kan worden.

25M236 Ambities voor herbouw binnenstad

De door de stadsbrand getroffen locatie, waar panden (grotendeels) verloren zijn gegaan, moet worden herontwikkeld. Dit is een belang van allen: de eigenaren van de panden, bewoners, de gemeente, omwonenden en ondernemers in de binnenstad. De schok die de ontdekking van de sloop van de keldergewelven veroorzaakte en de tegengestelde visies op hoe dit kon gebeuren, hebben de gesprekken en de ideeënvorming over de herontwikkeling een tijdlang in de weg gezeten. Inmiddels zijn stappen gezet om de gesprekken tussen eigenaar en gemeente over de herontwikkeling weer vlot te trekken. Beide partijen spannen zich in om dit traject op professionele wijze tot een goed resultaat te brengen. Onderdeel van de herontwikkeling is de vraag, op welke wijze daarbij recht kan worden gedaan aan de erfgoedbelangen en de kwaliteiten van het beschermde stadsgezicht. De raad heeft hierop ook bij ons college met deze motie en de motie ([Document Arnhem - Aangenomen motie vreemd aan de agenda 'Herstel van de Arnhemse binnenstad' \(25M166\) van de fracties D66, VVD, Arnhem Centraal en PVV - iBabs Publiekspitaal](#)) op aangedrongen. We hopen u binnen afzienbare tijd hierover nader te kunnen berichten.

25A66 Pilot (be)leefbare openbare ruimte

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

Wonen en leefomgeving

25M216 Pak ook leegstand niet-woningen aan

Er wordt momenteel gewerkt aan een voorstel tot uitvoering van de motie. Beoogd is dit voorstel eind 2026 of begin 2027 voor te leggen aan de gemeenteraad.

25M237 Collectief wonen ondersteunen

Deze motie is afgedaan met de raadsbrief '[Actieplan Collectieve Wooninitiatieven](#)', d.d. 27-01-2026

25M240 Meer nieuwe woningen door woningsplitsen

De motie vraagt om de inzet van een splitsingscoach en een verkenning van de resultaten daarvan, in samenhang met een bredere verkenning van het gemeentelijke splitsingsbeleid. De splitsingscoach is per 1 september gestart. De komende periode brengen we het gevoerde splitsingsbeleid en de eerste ervaringen met de splitsingscoach in beeld. De resultaten van de verkenning leggen we in het voorjaar van 2027 voor aan de gemeenteraad.

25M244 Uitvoering van de 3-30-300 regel mogelijk maken

Om een antwoord op de motie te kunnen formuleren voeren we analyse uit. Deze analyse maakt inzichtelijk hoeveel aanvullende investeringen nodig zijn om in 2050 de doelstelling van 30% boomkroonbedekking in Arnhem te realiseren. De benodigde maatregelen worden per wijk uitgewerkt en kunnen bestaan uit het verbeteren van groeiplaatsen voor bestaande bomen, het aanplanten van nieuwe bomen en het inzetten van klimplanten die bijdragen aan kroonbedekking in dichtbebouwde stedelijke gebieden. De verwachting is dat de resultaten in juli 2027 beschikbaar zijn.

25A50 Meer budget voor dierenwelzijn

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

25A67 Bewoners blijven betrekken bij vergroenen

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2026 verwerkt.

GEMEENTE ARNHEM
Postbus 9029
6802 EL Arnhem
Tel: 0800-1809 (gratis)
E-mail: info@arnhem.nl